

Anul XXXVII
Serie nouă
APRILIE 2026

4

(CCXCVII)

48 pagini

ISSN 1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA



Din s u m a r:

- ✓ DHC Octavian Lazăr Cosma
- ✓ Premieră la O.N.B. – *Bărbierul din Sevilla*
- ✓ Componistica feminină românească
- ✓ Concert Eugen Doga la Ateneu
- ✓ Stela Enache – 55 de ani de carieră
- ✓ Premieră la „Tănase” – „Domeniile Savoy”

În imagine:
Iana Novac
Foto: Radu Nicolae

Noutăți manageriale

La final de aprilie, chiar în preziua debutului Festivalului „Timișoara muzicală”, ministrul culturii, dl. Demeter András István, a numit un nou director interimar pentru Opera Națională Română din Timișoara, în persoana sopranei Mihaela Marcu. Pare a fi o alegere foarte bună, ținând cont că este vorba despre o artistă cu o lungă carieră în acest teatru, formată la Facultatea



Mihaela Marcu

de muzică din orașul de pe Bega, tânără, dinamică, pricepută, bună cunoscătoare a fenomenului operistic internațional.

Deja modul în care se prezintă această ediție de festival arată o certă înălțare a ștachetei artistice, prin colaboratori cu impresionante realizări pe marile scene europene și prin grija pentru detalii. Ideile de management pentru viitor sunt și ele concludente și curajoase, existând premisele unei dezvoltări notabile și meritate.

Avantajele cunoașterii colectivului se împletesc cu experiența dobândită pe scene prestigioase europene, americane și asiatice, aureolată și de premii importante, naționale și internaționale. A cântat la Festivalul Festivalului „Valle D’Itria” din Marina Franca, la Festivalul Römersteinbruch Sankt Margarethen, la Festivalul „Maggio Fiorentino” din orașul natal al lui Dante și la cel de la Macerata. Italia i-a devenit o a doua casă, apărând pe scena teatrelor din Verona (inclusiv la

Arena), Veneția, Napoli, Cagliari, Padova, Bari, Trieste, Bologna, Catania, Reggio Calabria, Messina, Salerno etc., în total 22 de locuri. Aparițiile sale în Franța nu au fost puține: Nisa, Toulon, Monte Carlo, continuate cu invitațiile la Teatro Sao Carlos (Lisabona), Ljubljana (Slovenia), Teatrul Municipal din Sao Paulo (Brazilia), Megaron (Atena), Royal Opera House din Muscat (Oman), Arts Center Seoul, Opera NCPA din Beijing, urmând scene din Belgia și Cehia. A cântat în concert la Los Angeles alături de cunoscutul tenor Vittorio Grigolo și tot pe continentul american a apărut alături de orchestra Filarmonica della Scala di Milano, la New York și Washington. Printre dirijorii cu care a colaborat se numără și personalități binecunoscute precum Gianluigi Gelmetti, Fabio Luisi, Placido Domingo, evoluțiile sale scenice fiind ghidate inclusiv de celebrii regizori Robert Carsen și Hugo de Ana. Primul său CD/DVD a fost realizat alături de Michael Spyres, sub bagheta lui Fabio Luisi (*Medea in Corinto*).

Dincolo de toate aceste prezențe internaționale, Mihaela Marcu a fost mereu aproape de publicul timișorean, atât pe scena Operei Naționale Române din Timișoara, cât și pe scena Filarmonicii „Banatul” Timișoara, colaborând cu succes și cu Opera Națională București și Opera Națională Română din Cluj-Napoca. Pe lângă cariera solistică, Mihaela Marcu se dedică pedagogiei muzicale, formării noii generații de cântăreți, în cadrul Facultății de Muzică și Teatru din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

DHC Octavian Lazăr Cosma.....	2-3
Noul „Bărbier” de la O.N.B.....	4-5
In memoriam Dinu Ciocan.....	6-7
Pe scena Ateneului.....	8-12
Pe scena Studioului „Mihail Jora”.....	13-17
Femina.....	18-19
Adio Jolt Kerestely și Iulian Vrabete!..	22-25
Concert Eugen Doga la Ateneu.....	28-31
Music-hall – „Domeniile Savoy”.....	32-34
Cândva „Cerbul de aur” (3).....	39-43
„Primăvara romanței”.....	44-45

OLC HDC la Chișinău

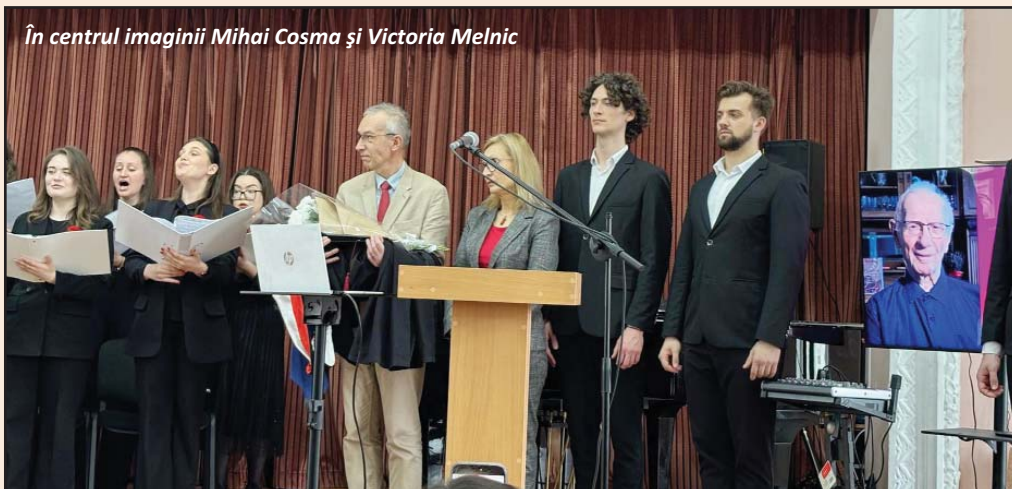
La începutul acestui an, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău a decis acordarea titlului de Doctor Honoris Causa academicianului Octavian Lazăr Cosma (fost președinte al UCMR, cu 2 mandate). Organizații au ales ca moment al decernării data de 2 aprilie, când a fost organizată o ceremonie specială și impresionantă, care a inclus luări de cuvânt și momente muzicale.

Muzicologul român a avut de-a lungul timpului numeroase conexiuni cu lumea universitară basarabeană, primii profesori ai Conservatorului moldovenesc care au obținut titlul de doctor în muzică fiind doctoranzi (la București) ai maestrului sărbătorit

teza „D. D. Șostakovici – Formarea stilului simfonic”, susținută în anul 2005).

După intonarea imnului *Gaudeamus igitur*, a luat cuvântul Rectorul AMTAP, prof.univ.dr. Victoria Melnic, muzicolog, care a rostit următoarea alocuțiune (în fața unui

În centrul imaginii Mihai Cosma și Victoria Melnic



public alcătuit din profesori, studenți, doctoranzi, prorectorii Pavel Gamurari și Tatiana Comendant, decanul Facultății de muzică Igor Socican și alte oficialități:

„Stimați membri ai Senatului,

Ne-am reunit astăzi pentru a aduce un omagiu unei personalități emblematică a culturii române, un spirit neobosit și un cercetător de o rigoare exemplară, întreaga activitate a căruia a fost dedicată studierii, valorizării și promovării fenomenului muzical național: Domnul academician, profesor universitar, doctor în muzicologie Octavian Lazăr Cosma.

Activitatea didactică

Domnul profesor Octavian Lazăr Cosma a par-

cu acest prilej. Citez aici lista profesorilor basarabeni îndrumați de Octavian Lazăr Cosma, așa cum apare într-un articol scris de prof.univ.dr. Svetlana Badrajan, una dintre personalitățile care au beneficiat de îndrumarea sa: „O contribuție importantă a avut-o maestrul și la realizarea altor teze, valoroase pentru muzicologia basarabeană, și nu numai, printre care îi numim pe Victor Ghilaș («Structura și tendințele de evoluție a ansamblurilor de muzică populară din Moldova»), Vasile Chiselită («Muzica instrumentală din nordul Bucovinei – repertoriul de fluiet»), Raisa Bârliba («S. Prokofiev. Creația pentru pian»). Titlurile vorbesc de la sine: o tematică vastă, domenii diferite – organologie, folclor muzical, istoria muzicii, inclusiv interpretare instrumentală)”. Îmi permit să mai adaug un nume, identificat în arhiva U.N.M.B.: dirijorul Dumitru Goia, profesor la Conservatorul bucureștean (cu

Victor Ghilaș, Svetlana Badrajan, Mihai Cosma, Victoria Melnic, Pavel Gamurari



curs toate treptele ierarhiei academice la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, astăzi Universitatea Națională de Muzică din București, fiind un mentor cu o aleasă vocație pedagogică și o generozitate intelectuală remarcabilă pentru erumărate generații de muzicologi. În plan didactic și managerial, Domnia Sa a exercitat o conducere vizionară în calitate de profesor și șef al catedrei de istoria muzicii și muzicologie la instituția din București, a restructurat - programele de studiu și a impus un climat de înaltă rigoare științifică, formând gcaerați de specialiști de elită -

special exegeza dedicată operei *Oedip* de George Enescu, au revelat procesul intim de creație al genialului roman, fixând locul acestei capodopere în panteonul lyric național și Mondial”.

Au urmat prezentarea Activității științifice, a celei manageriale și editoriale și un capitol despre recunoaștere și distincții. Încheierea a fost ceremonială:

„În semn de înaltă recunoaștere pentru întreaga activitate pusă în slujba muzicologiei, Senatul universitar acordă astăzi titlul de Doctor Honoris Causa Domnului

Academician, profesor universitar, doctor în muzicologie Octavian Lazăr Cosma. Prin conferirea acestui titlu recunoaștem astăzi nu doar o operă vastă și riguroasă, ci și un model de probitate morală și devotament față de valorile naționale. Contribuțiile Domniei Sale oferă muzicologiei românești șansa unei înscrieri definitive în circuitul universal.

Stimate Domnule Academician, vă mulțumim pentru forța cu care ați slujit adevărul istoric al muzicii românești, pentru curajul de a edifica monumente editoriale unice și pentru generozitatea intelectuală cu care ați inspirat și format generații de muzicologi pe ambele maluri ale Prutului. Vă celebrăm astăzi nu doar pentru miile de pagini scrise, ci și pentru spiritul de Magister prin care ați dăruit comunității muzicale internaționale o identitate culturală consolidată și demnă.

Vivat! Crescat! Floreat!”

Au fost înmânate Diplomele (într-un frumos dosar legat în piele), toga și pălăria academică, iar după intonarea unui grandios *Gloria!* de către cor, a urmat cuvântul dlui. prof.univ.dr.habil. Victor Ghilaș, maestru în artă, fost doctorand al sărbătoritului.

Discursul de recepție a fost transmis mai întâi prin intermediul unui salut video filmat la București și în continuare rostit pe scenă de către fiul academicianului, muzicologul Mihai Cosma, care a prezentat cea mai nouă lansare editorială marca O.L. Cosma, „Filarmonica din



muzicologi, critici și interpreți de renume. Este primul profesor care a obținut dreptul de îndrumător de doctorat de la Universitatea Națională de Muzică din București. Autoritatea sa a exercitat o influență formativă crucială asupra discipolilor săi, cultivând excelența, pasiunea pentru didactică, cercetare și respectul pentru cultura muzicală.

Opera muzicologică

A îmbinat cu un talent aparte activitatea didactică cu cercetarea științifică. Opera sa muzicologică este definită de un echilibru rar între titlul de sinteză și cel de analiză.

Opera sa reprezintă o performanță unică în istoriografia universală, Octavian Lazăr Cosma fiind singurul autor din lume care a semnat monografiile tuturor instituțiilor de operă, de concerte, de înalte studii muzicale și de orientare a creației din capitala unei țări. Totodată, este primul muzicolog român care a reușit să edifice o istorie extinsă, desfășurată pe parcursul a mii de pagini, a întregii vieți muzicale de pe teritoriul României, oferind o perspectivă grandioasă și unitară asupra fenomenului sonor național. Această viziune de ansamblu este concretizată în lucrarea sa fundamentală, „Hronicul muzicii românești”. Desfășurat pe parcursul a nouă volume, acest demers rămâne unic în istoriografia noastră muzicală. Prin „Hronic”, Octavian Lazăr Cosma a reușit să demonstreze - pe baza documentului sonor și a cercetării minuțioase de arhivă - vechimea, continuitatea și unitatea culturii muzicale de pe întreg teritoriul românesc.

În abordările sale, Domnul academician a adoptat un punct de vedere asupra artei muzicale naționale în perspectiva ei diacronică și sincronică, situând-o cu demnitate în peisajul universal. Analizele sale cu argumente tehnice și considerații estetice asupra dramaturgiei lirice, în



Corul de fete al AMTAP, Mihai Cosma, pianista Alina Pana, dirijoarea Oxana Filip

București în reflectorul cronicii muzicale” (4 volume, peste 3000 de pagini).

Prof.univ.dr. Mihai Cosma a prezentat în ziua următoare și o comunicare științifică la Conferința Științifică Internațională a AMTAP, tema fiind „Cărțile academicianului Octavian Lazăr Cosma”, o panoramare succintă, ilustrată cu imagini, a celor 36 de volume semnate de personalitatea sărbătorită în acele zile.

C. MIHAI

București. Un nou „Bărbier”.

Capodopera lui Rossini are o lungă istorie la București, începând cu trupele internaționale aflate în turneu în secolul al XIX-lea, urmate în 1897 de propria versiune a artiștilor români. În perioada de după Primul Război Mondial, noua producție a fost dominată de irezistibilul George Niculescu-Basul în rolul lui Don Basilio, în timp ce, în perioada de după Al Doilea Război Mondial, producția lui George Teodorescu din 1955 (revizuită în 1963) a rezistat mai mult de 60 de ani (!). După o încercare eșuată (2016) a unui producător italian necunoscut, a venit acum momentul unei noi premiere, oferită, în mod surprinzător, unui renumit... scriitor, Igor Bergler.

Debutul său în calitate de regizor de teatru/opera a demonstrat ceea ce era evident: a fi spectator și iubitor de operă este una, iar a fi regizor în acest gen muzical-dramatic este cu totul altceva. Abordarea lui s-a bazat pe obiectivele „hai să ne distrăm” (indiferent de mijloace) și „hai să lărgim publicul cu noi categorii” (adică să atragem persoane care nu frecventează de obicei Opera). Poate că mulți dintre aceștia din urmă s-au bucurat de circurile de pe scenă și de gagurile în stilul lui Benny Hill. Dar ilustrarea muzicii lui Rossini cu o păpușă-măgar care merge și rage, cu un Cupidon zburător pe trapez care trage cu săgeți în Rosina, cu un personaj static pe picioaroange căruia i se taie barba lungă de 3 metri și cu figuranți care au roluri principale în

piesă – asistentul „tăcut” al lui Don Bartolo și „avatarul” Marzellinei („jucând” solo sau sincronizându-și mișcările buzelor cu cântăreața reală atunci când ambele erau pe scenă) – a fost, în opinia mea, ceva dintr-un alt film. La fel ca și gagurile repetitive ale tuturor personajelor masculine care încercau să se așeze pe canapea și erau înțepate de

Martiniana Antonie



fiecare dată de acul de tricotate al Rosinei, sau întreruperile fluxului muzical necesitate de ritmul mai lent dat acțiunii figuranților, care trebuiau să-și termine mișcările pe scenă (astfel încât dirijorul prelungea pauzele din partitură pentru a-i aștepta). De asemenea, a fost atât de kitsch să-i pună coroana Statuiei Libertății pe capul doctorului Bartolo atunci când Beaumarchais a inserat cuvintele „come una statua”, să mai adauge încă șase servitoare doar pentru a intra o singură dată pe scenă cu litere formate din baloane aniversare R, O, S, I, N, A, să apeleze la intrarea personajelor din sală, fără niciun sens dramatic (la fel ca și plasarea Rosinei în loja protocolară a directorului Operei Naționale, doar pentru a asculta serenada... de la balcon). Pe de altă parte, majoritatea momentelor de umor autentic indicate în partitură au fost ratate... Sau chiar ideile comice ale producătorului au fost distruse de neglijență, de exemplu când unul dintre figuranți a afișat litera N cu capul în jos sau când coroana Statuiei Libertății a fost pusă greșit, cu razele în jos (neintenționat, credeți-mă, pentru că am văzut 3 reprezentații și celelalte 2 erau „corecte”). Au existat momente de balet pe *Sinfonia* și pe *Temporale*, doar de dragul de a introduce dansatori, fără continuitate dramatică, sau poate doar pentru a „ilustra” titlul operei, *Il Barbiere*, cu foarfece și peruci enorme, ca de desene animate.

Sebastian Balaj, Bogdan Mihai



Alexandru Matei, Iustinian Zetea



De neiertat a fost, însă, pentru mine, modificarea acordurilor, accentelor și ritmurilor de acompaniament la chitară pentru „*Se il mio nome saper voi bramate*” din Actul 1, ca să fie... mai autentic, transformat într-un fandango...

Singurul aspect pozitiv al noii producții a fost nivelul muzical – satisfăcător, cu câteva rezerve, ușor de remediat în viitor. În primul rând, „deoarece regizorul a cerut mai mult spațiu” (pe imensa scenă a Operei Naționale din București, cea mai mare din țară...), fosa a fost acoperită, cu excepția unei mici deschideri dreptunghiulare chiar în centru – ceea ce a creat probleme acustice, precum și dificultăți pentru cântăreți în a auzi orchestra redusă (toți muzicienii au trebuit să se înghesuie în așa fel încât să fie plasați, desigur, în fața dirijorului). De asemenea, din cauza faptului că stăteau (nu jucau) pe scena prelungită din spatele dirijorului, au avut loc câteva accidente de sincronizare.

Au existat practic 3 distribuții diferite. Am remarcat-o în mod special pe tânăra mezzo-soprană Martiniana Antonie,

cu o voce frumoasă și uniformă și o abordare stilistică impecabilă (deprinsă din colaborările sale de pe scena Festivalului de la Pesaro), precum și jocul ei actoricesc dinamic. De asemenea, fosta sa profesoară de canto, Maria Jinga, a fost foarte bună din punct de vedere vocal și ca personaj, într-o abordare mai calmă. Ales pentru acutele sale și lejeritatea în pasajele de coloratură, tenorul Bogdan Mihai mi s-a părut cam departe de ratingul său publicitar, volumul notelor înalte și rapide fiind menținut la minimum, ca într-un fel de murmur de repetiție. Oricum, cealaltă opțiune nu a fost superioară, Andrei Fermeșanu arătându-și limitele în competiția cu provocările belcanto, deloc de neglijat în această operă. Noua achiziție a casei, tânărul Sebastian Balaj (Figaro), a etalat un timbru de bariton frumos, cu o voce puternică și o pronunție bună a limbii italiene; cu toate acestea, ar trebui să fie

mai puțin „zgomotos” și să nu forțeze toate notele înalte, acest exces fiind nu doar neartistic, ci și problematic în ceea ce privește precizia intonației. O altă opțiune a fost veteranul Iordache Basalic, căruia i-aș acorda mai puțin credit, în principal din cauza relației sale ezitante cu ritmul și cu dirijorul. O alegere interesantă a fost tânărul bas Alexandru Matei în rolul lui Don Basilio, cu excepția ultimei secțiuni din „*La calunnia*”, care nu era încă pregătită pentru spectacol. Ambii Bartolo s-au descurcat bine, fiecare în felul său: Iustinian Zetea și Vicențiu Țăranu.

Orchestra a fost la apogeu, sub bagheta lui Daniel Jinga: precisă, plină de spirit, rapidă, în timp ce corul masculin a sunat bine, dar cu un volum așa zice prea mare, din cauza dimensiunilor sale supradimensionate. Remarcabile au fost costumele realizate de Raluca Elena Popa, memorabil de frumoase și complexe, în stilul secolului al XVIII-lea. (Foto: Mihai Cosma)

Mihai COSMA



Dinu Ciocan sau plimbările unui savant prin pădurea muzicală

La începutul lunii martie, ne-a părăsit cu discreție profesorul Dinu Ciocan la o venerabilă vârstă. Personalitate de anvergură, a iradiat multe decenii forță intelectuală și dăruire pentru cercetarea fenomenului muzical. De formație dublă, prin absolvirea studiilor universitare la București, la specializările pian și compoziție, Dinu Ciocan și-a adus contribuția, printr-un efort desfășurat cu abnegație de-a lungul a peste șase decenii, la cercetarea fenomenului muzical din perspectivă matematică și semiotică. A schimbat mentalitățile celor care i-au perceput neostenita căutare a substanței fenomenului muzical și mai ales a canalizat cu o putere rară de seducție dorința celorlalți, cei care l-au înțeles, de a fi mereu cu privirea îndreptată spre viitor. A compus mai multe lucrări precum *Passacaglia pe o temă de colind* și *Sonata*. A fost membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, iar contribuțiile sale în domeniul muzicologiei au fost răsplătite cu premii importante de specialitate.

În peisajul divers al muzicologiei românești recente, direcția teoretică dezvoltată de profesorul Dinu Ciocan a avut mereu un caracter aparte. Cristalizată în anii '70, ea a continuat să exercite o puternică influență asupra celor mai moderne metode de analiză, calibrându-le la obiectivul specific al interpretării muzicale.

Dinu Ciocan a fost preocupat mereu de conexiunile interdisciplinare între arte și între știință și artă care i-au permis realizarea unei sinteze mai largi, integratoare. A sprijinit proiecte colective de cercetare muzicologică fundamentală - „Metode matematice în muzicologie”, „Probleme de lingvistică și stilistică muzicală asistată de calculator” - la care au participat profesori și studenți din Universitatea bucureșteană în anii 70-80. A validat concluziile la care ajunsese prin colaborarea cu matematicieni și muzicieni - compozitori, muzicologi și interpreți remarcabili. „O teorie semiotică a interpretării muzicale” (două volume publicate în 2005, respectiv 2012), corolar al întregului său sistem teoretic, stă în vârful altor cărți și studii precum „Introducere în teoria limbajelor formale și a automatelor pentru muzicieni” (1984), „Aplicații ale matematicii în cercetarea muzicologică” (1973), „Elemente de teoria mulțimilor în muzică” (1985) sau „Quelques aspects de la modelisation sémiotique et computationnelle du langage musical” (1995). Ele rămân repere pentru o gândire novatoare, care a mediat idei viabile și le-a dat coerență printr-un efort cuprinzător.

Cursurile pe care le-a predat la Universitatea Națională de Muzică din București timp de decenii au rămas în memoria multor generații de studenți. A militat de la catedră pentru deschiderea curriculară și s-a implicat în activitatea administrativă, în calitate de decan al Facultății de Muzică, Compoziție Muzicală și Muzicologie (1972-1981). Prin eforturile profesorului Ciocan, la Universitatea Națională de Muzică din București s-au pus bazele metodelor moderne de analiză, fundamentate pe întâlnirea cu alte teorii românești și internaționale.

Definirea granițelor domeniului precum și intersecțiile cu alte teorii românești au condus la abordarea în cursurile universitare a câtorva dintre cele mai originale sisteme de investigații. Propria teorie care pleca de la modelarea logico-matematică s-a întâlnit de pildă cu teoria lui Anatol Vieru cristalizată în „Cartea modurilor”. Noțiunile vehiculate, valabile atât la Vieru, cât și la Ciocan, au înnoit metalimbajul muzical tradițional la un nivel înalt

de abstractizare și generalizare. O altă întâlnire, dinspre gândirea algebrică înspre gândirea determinist-probabilistică din teoria lui Aurel Stroe, via „Compoziții și clase de compoziții”, a făcut posibilă accesibilizarea unor teritorii dificil de pătruns în lipsa unei ghidări avizate.

Aducerea în prim-planul cunoașterii a teoriei lui Heinrich Schenker, prin Célestin Delième, implementarea principiilor fundamentale ale teoriei lui Fred Lerdahl and Ray Jackendoff de natură generativă asupra muzicii tonale, adaptarea conceptelor științei literare mănuite de Heinrich Plett la demersul analitic al operelor muzicale, propagarea teoriei lui Jean-Jacques Nattiez încă de la începutul diseminării mondiale a acesteia, și, mai târziu, a direcțiilor de cercetare semiotică și naratologică ale lui Eero Tarasti au însemnat tot atâtea perspective de reflecție asupra muzicii în modernitate pe care, cu viziune, Dinu Ciocan le-a introdus în circuitul academic bucureștean.

Dinu Ciocan vorbea adesea despre obiectivele modelării lingvistico-matematică a muzicii: câștigarea în obiectivitate a analizei muzicale, perfecționarea metodelor de predare muzicală, acceptarea ideii că muzica este un

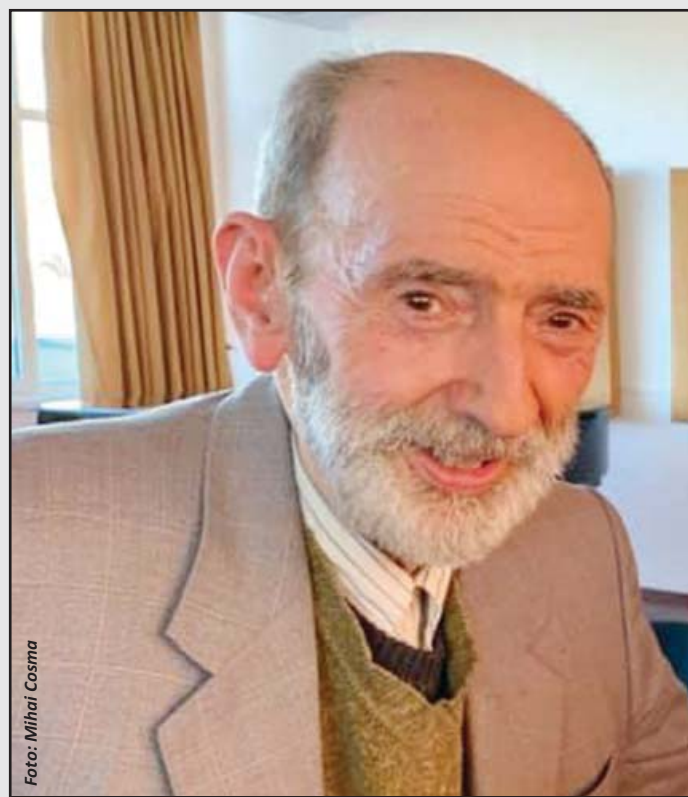


Foto: Mihai Cosma

limbaj, înțelegerea naturii specifice a aspectelor structurale și a celor de natură semantică și pragmatică (în compoziție și/sau interpretare muzicală), cu accent pus pe semnificație. Aceași nevoie de a sesiza aspecte noi, pertinente care guvernează opera muzicală l-au determinat pe Dinu Ciocan să apeleze la diferite mijloace formale de obținere a acestui deziderat. A aplicat noțiuni din teoria grafurilor (în sensul lui Dénes König) în stabilirea anumitor caracteristici ale structurilor muzicale, particularizând travaliul pe analiza temelor fugilor din *Clavecinul bine temperat* de Bach. A apelat de asemenea la teoria informației pe care a adaptat-o, la nivelul mai ales al cuantificării și comunicării, la specificul artei noastre. Cu ajutorul matematicii, Dinu Ciocan a generalizat (în spiritul ideilor lui Noam Chomsky) teoria limbajelor formale, a gramaticilor care le generează și a automatelor care le recunosc pe acestea. A insistat pe ideea poeticității obiectiv demonstrabilă și a lecturilor plurivalente ale aceleiași opere muzicale. Nu în ultimul rând, una dintre cele mai originale contribuții rămâne metoda de analiză

semantică, cu principiile sale generate de semiotica receptării și interpretării artistice. Teoria și practica își dau mâna în beneficiul „înfăptuitorului sonor” – interpretul, aflat în prima linie a comunicării prin limbajul definitoriu al muzicii.

Despărțirea de profesorul Dinu Ciocan lasă un gol în urmă. A fost printre muzicieni un vizionar, un scormonitor al adevărilor transmise prin limbajul special al muzicii. A cunoscut bine lumea, dar a ținut metafizic spre înaltul sacralului. Nu trupul, ci spiritul muzicii l-a interesat pentru că a avut mereu alături credința. Modestia sa proverbială a fost semnul unui caracter puternic în căutarea esenței lucrurilor. Ea ne-a dat imbold, nouă, celor care l-am cunoscut, să îi continuăm calea, să scrutăm destinul artei pe care o slujim.

Odihnească-se în pace!

Antigona RĂDULESCU

In memoriam Dinu Ciocan

Am publicat în urmă cu mai bine de un deceniu un text pe care – știu de la pianistul Costin Filipoiu – domnului profesor Ciocan îi plăcea să-l recitească. Reiau aici o variantă a aceluși articol. În ultimii ani am vorbit din ce în ce mai rar cu dânsul, dar l-am evocat cu aceeași frecvență la cursuri și în gânduri.

Orice discurs despre profesorul Dinu Ciocan nu poate începe decât prin axioma că *dânsul a fost un unicat*. A studiat pian și compoziție, s-a îndreptat apoi spre matematică și lingvistică nu ca să scape de muzică, ci tocmai ca să o înțeleagă din alte perspective și, pe de altă parte, să-i justifice ambiguitățile poetice în fața colegilor din științele exacte.

Tipul savantului distrat se asocia imediat și superficial cu imaginea domnului Ciocan, disimulând rigoarea necruțătoare la care s-a supus el însuși, și cu care i-a tratat



Foto: Mihai Cosma

pe discipolii preferați. În anii '70, decan al facultății teoretice din Conservator, Dinu Ciocan se afla în timpul liber pe băncile facultății de matematică, un „student” interesat de reperele precise ale abstractului matematic, pentru a-l putea folosi în analiza abstractului muzical. Privit cu simpatie tolerantă și din partea muzicienilor, și din cea a matematicienilor, nu s-a lăsat descurajat de atitudini neîncrezătoare, și a reușit să creeze spații cu totul și cu totul inedite în muzicologia românească. A experimentat lucrul cu calculatorul pe vremea când dimensiunile acestuia umpleau o sală întregă: a oferit reguli de producere a unor melodii palestriniene de opt note, punând apoi sub lupa ochiului de muzician rezultatele mai mult sau mai puțin ferice ale computerului. Îmi arăta sutele de variante ale

melodiei în stil Palestrina prin anii '80, la seminarul de contrapunct, testându-mi muzicalitatea și punându-mă să aleg intuitiv care variantă era cu adevărat palestriniană și care din ele, deși respecta fidel regulile jocului, era aproape o aberație. Unde ducea un asemenea experiment? La a demonstra că, oricât ai rafina regulile sintactice de producere a unui text muzical, fără intuiția și talentul muzicianului care creează textul nu poți ajunge departe. Iar dacă întorcem pe cealaltă față experimentul, el ne învață că intuiția și talentul trebuie să se bazeze pe o tehnică foarte temeinică de generare a textului.

Pare o banalitate, un lucru știut de toată lumea și repetat prea des: exercițiul creator se compune din inspirație și transpirație. Profesorul Ciocan găsea calea inedită de a avea argumente în acest sens, atunci când lucra cu interpreții. Dânsul muncea cel mai mult la descompunerea textului muzical (de obicei destinat viorii și pianului, dat fiind că printre cei mai constanți discipoli s-au numărat violonistele Irina Mureșanu și Diana Moș, pianistul Costin Filipoiu și subsemnata). Indiferent de metoda aplicată, diseca partitura în cele mai mici unități de sens muzical, niciodată pur structuralist, ci mereu cu intenția de a construi imagini dramaturgice cât mai aproape de intențiile degajate din textul muzical respectiv. Interpretul era stimulat cu necruțare să reflecteze la rându-i, să opteze pentru soluții în care să primeze calitatea timbrală rafinată, eleganța exprimării. Nu existau scuze „tehnice” (un pian prost sau o vioară ale cărei coarde produc vreun „wolf”) și nici comoditatea de a exersa fără implicare activă, afectivă, secundă de secundă. Nu prea existau nici laude după vreun recital sau concert, ci semnarea altor detalii de îmbunătățit, spre o imagine ideală a degajării de emoție artistică.

Nu pot avea pretenția că înțeleg pe deplin tot ceea ce a scris, cu o concentrare extraordinară a informației, a gândirii axiomatice, Dinu Ciocan în cărțile sale (mă refer în special la cele două volume apărute din „O teorie semiotică a interpretării muzicale”, în 2005 și 2012). Nu aș fi înțeles nici măcar o parte, dacă n-aș fi lucrat direct cu autorul și nu aș fi aplicat practic ceea ce a definit teoretic. Discursul său scris este impregnat de formalizări matematice și lingvistice, șlefuit brâncușian și esențializat până la ermetizare. Mesajele transmise sunt, totodată, esențiale, vizând marile probleme care au străbătut mereu, sub chipuri diverse, interpretarea muzicii: între autonom și eteronom, sacru și profan, cu trimeri spre psihologie sau morală.

Mulți dintre noi îi datorăm profesorului Ciocan impulsuri și idei: el este cel care a lansat semiotica și apoi narativitatea în muzicologia românească și în programele analitice ale Conservatorului bucureștean, înainte și după 1990. Astăzi, o altă discipolă preferată și colaboratoare apropiată, Antigona Rădulescu, continuă în manieră proprie asemenea drumuri. A creat grupuri de lucru care studiau problemele ale lingvisticii și stilisticii muzicale asistate de calculator; a propus cursuri în care a vorbit de metode de analiză cvasi-necunoscute la noi (de la cea schenkeriană la teoria informației și multe altele). Fără să călătorească la simpozioane sau conferințe mondiale, era permanent conectat cu gândirea occidentală, dar nu ceda ușor modelor, ci filtra mereu în spirit critic ceea ce citea. Pentru discipoli, a fost un motor care ne-a împins, neobosit, să căutăm răspunsuri, și un reper ideal la care ne gândim când scriem ceva. De aceea va rămâne mereu cu noi.

Valentina SANDU-DEDIU

Un impresionant vocal-simfonic al Filarmonicii bucureștene

Iată o firească întrebare atunci când avem bucuria de a reaudia acest impresionant opus brahmsian! Este oare *Requiemul* lui Johannes Brahms un requiem autentic în adevăratul înțeles al genului? Desigur nu! Și nu mă refer în primul rând la faptul cunoscut potrivit căruia compozitorul era creștin luteran.

Sensul tradițional al momentelor oficierii este interpretat de compozitor în direcția consolării celor rămași temporar în viața de zi cu zi. Indiscutabil se poate vorbi de moștenirea protestantă propriu zisă dar și de propria sa atitudine privind compasiunea arătată celor rămași în viață. De asemenea versetele preluate de compozitor din Biblia tradusă de Luther confirmă acest aspect. Însuși titlul lucrării – *Un Requiem german* – este lămuritor.

Cele șapte părți ale lucrării, părți grupate în trei mari secțiuni, au fost admirabil susținute, temeinic conduse de dirijorul italian Michele Mariotti. Este cunoscut în bună parte în zona muzicii de operă. Greu de spus că lirismul



Este în egală măsură de apreciat în acest context participarea Corului Academic al Filarmonicii bucureștene. Ansamblul a dobândit un evident câștig valoric dată fiind conducerea acestuia asigurată actualmente de tânărul maestru de cor Andrei Stănculescu. Am în vedere transparențele timbrale atent corelate în contextul sonorităților limbii.

Dumitru AVAKIAN



evident pe care îl promovează provine pe această direcție. Susținerea este evidentă și este amplă, de la o secțiune la cealaltă, deloc fragmentată în desfășurarea acestora.

Trebuie observat faptul că dirijorul dezvoltă o orientare amplă de natură eminent simfonică. Este de remarcat, tocmai pe această direcție, experiența domniei sale în zona marilor ansambluri orchestrale, a teatrelor de operă din partea de vest a continentului european și până în Japonia.

Tocmai această aleasă experiență a devenit prețios stimulator în cazul relației cu muzicienii Orchestrei Filarmonice bucureștene, colectiv alături de care a dovedit o excelentă colaborare.

Trebuie apreciată în acest context participarea celor doi soliști, în primul rând a sopranei Chen Reiss, voce susținută de o înaltă muzicalitate, de o consistență pe cât de maleabilă, de clară, pe atât de firesc înnobilitoare. I-a stat alături baritonul Liviu Holender, un artist a cărui eficiență în comunicarea muzicală este probată de buna circulație profesională a domniei sale, prioritar în teatrele muzicale de limbă germană.

Eveniment aniversar

În data de 9 martie 2026, Orchestra Inginerilor „Petru Ghenghea”- dirijată de Andrei Iliescu - a susținut la Ateneul Român un concert aniversar dedicat celor 70 de ani de activitate fructuoasă, neîntreruptă. Așa cum era de așteptat, evenimentul a polarizat atenția unui număr record de spectatori. Repertoriul a fost alcătuit din capodopere ale muzicii universale și românești.

După alocațiunea rostită de domnul inginer Mihai Mihăiță, Președintele AGIR, publicul a admirat o versiune cuceritoare a *Simfoniei nr. 9 în mi minor „Din lumea nouă”* (op. 95, B. 178) de Antonín Dvořák – lucrare elaborată de compozitor în 1893 în timpul sejurului în SUA. Creația simfonică fascinantă, îmbină nostalgia meleagurilor natale cu influențele americane. Autorul evocă original impresiile din muzica americană (fără a recurge la citate din melodii folclorice), prin intermediul unor teme proprii scrise în spiritul acestora. Pe scena Ateneului Român, dirijorul Andrei Iliescu a oferit publicului o versiune plină de aplomb de culoare și energie a celebrei simfonii. Împreună cu membrii ansamblului, a evocat bogăția inspirației compozitorului și caleidoscopul fascinant al imaginilor și colorilor orchestrale.

Remarcabilă prin originalitatea și frumusețea discursului simfonic, prin varietatea tablourilor muzicale pe care le întruchipează, lucrarea se bucură în continuare de succes pe toate meridianele globului. Admirabil alcătuită, clară, expresivă, vie, cu culminații și momente pline de poezie, simfonia le-a prilejuit interpretor ocazia de a-și manifesta plin măiestria și creativitatea, într-o versiune entuziasmantă, în care elanul și sinceritatea s-au completat reciproc. Ascultând cum dialogau diferitele instrumente și compartimente orchestrale, cât de natural prezentau și preluau motivele, ideile și frazele muzicale,

cum înveșmântau discursul simfonic cu splendide nuanțe, îmi imaginam o sărbătoare populară plină de culoare și exuberanță, ce îngemăna laolaltă melodii, ritmuri și sonorități americane și cehe. Cele patru mișcări ale creației lui Dvořák – *Adagio. Allegro molto; Largo; Molto vivace; Allegro con fuoco* - dezvăluie o varietate impresionantă de stări sufletești și de semnificații, care sugerează, elanul sentimental, optimismul, melancolia și grația sublimă, prospețimea, verva, bucuria explozivă. La pupitrul orchestrei inginerilor, dirijorul Andrei Iliescu a impresionat prin coordonarea atentă, prin realizarea calitativă a



Andrei Iliescu

detaliilor, a continuității discursului muzical, a contrastelor sonore și expresive. Finalul simfoniei, apreciat pentru inedit, pentru varietatea sonoră, fantezia și impetuoșitatea derulării evenimentelor, a încununat o prestație artistică admirabilă, care s-a bucurat de aplauzele entuziaste ale spectatorilor. Protagonistii manifestării artistice au transmis publicului farmecul inegalabil al muzicii prin intermediul unei interpretări însuflețite, plină de elan și pasiune.

În partea a doua a programului am ascultat cele două *Rapsodii Române op. 11* de George Enescu. Muzica de valoare excepțională, cu o savoare deosebită, a contribuit la popularitatea acestor creații pe plan mondial. Elaborate în 1901, respectiv, 1902, lucrările au fost prezentate în premieră absolută în 23 februarie 1903 pe scena Ateneului Român, într-un concert dirijat de compozitor și de Eduard Wachmann. Cele două *Rapsodii* au fost publicate în 1904 la editura pariziană Enoch. Compozitorul utilizează același tip de tratare a folclorului și a materialului tematic ca în *Poema Română*. Enescu apelează la muzica populară orășenească, selectând melodii cunoscute din repertoriul lăutarilor. În opinia lui Zeno Vancea, rapsodiile enesciene reprezintă „punctul culminant (...) al tratării simfonice a cântecului popular lăutăresc, sublimarea de către cea mai mare personalitate muzicală românească a creației anonime a barzilor populari”. În *Rapsodia a doua, în re major*, orchestra a reliefat cu rafinament frumusețea discursului muzical, măiestria tratării contrapunctice și tonul elegiac – sugerând măreția ori patetismul cântecelor de jale. Elementul predominant

evocat de compozitor în această creație cuceritoare este *cântecul*. Prin contrast, în *Rapsodia I în la major*, elementul predominant este *jocul popular românesc* unde temele antrenante se adaptează ritmului irezistibil al dansului. Enescu ordonează melodiile în așa fel încât până la final, lucrarea devine o apoteoză a dansului. Publicul a avut bucuria să recunoască melodii de sorginte folclorică precum *Am un leu și vreau să-l beau, Hora lui Dobrică, Mugur mugurel, Hora morii*. În finalul acestei inedite creații muzicale este inserată *Ciocârlia*, una din cele mai valoroase nestemate ale repertoriului lăutăresc. Plasarea capodoperelor enesciene în încheierea evenimentului aniversar a constituit un omagiu adus marelui compozitor român, poporului și țării pe care acesta a onorat-o și a iubit-o cu ardoare.

Cu o gestică precisă, elegantă și sugestivă, dirijorul Andrei Iliescu a reușit să reliefeze identitatea sonoră și timbralitatea specifică a fiecărui compartiment orchestral în parte, să contureze tablouri muzicale contrastante, pline de prospețime și de vitalitate cuceritoare. A lansat publicului invitația spre o trăire autentică, pe cât de sensibilă, pe atât de lucidă. Succesul evenimentului aniversar al Orchestrei Inginerilor s-a datorat alegerii repertoriului, calității interpretării, varietății sonore, fanteziei și impetuoșității prestației artistice și mai ales pasiunii cu care dirijorul și muzicienii ansamblului abordează arta sunetelor. Artiștii au transmis publicului farmecul inegalabil al muzicii prin intermediul unui fluid însuflețit, plin de generozitate și pasiune. Repertoriul interpretat au oferit dirijorului și orchestrei oportunitatea de a-și etala plener propriile calități, de a valorifica bogăția conținutului și varietatea stilistică a lucrărilor, de a realiza numeroase contraste dinamice, agogice și de expresie. Publicul a fost impresionat de paleta coloristică diferențiată



Orchestra Inginerilor „Petru Ghengheă”

cu mult rafinament și bun gust, de claritatea, dezinvoltura, de profunzimea semantică și de sinceritatea exprimării.

Întregul concert a fost un omagiu adus a muzicii de înaltă calitate; îngemănate admirabil, arta, știința și experiența scenică îndelungată, au conferit interpretării un plus de expresivitate, de sinceritate și de autenticitate. A fost o adevărată demonstrație de măiestrie și de entuziasm; pe lângă calitățile menționate anterior, am apreciat

capacitatea de sinteză a artiștilor, care au reușit să realizeze o armonioasă „îmbinare a elementelor constitutive într-un tot organic necesar” (cerință menționată de Tudor Vianu în lucrarea *Arta și frumosul*). Evenimentul aniversar s-a desfășurat sub semnul excelenței, al dorinței de înnoire și al atașamentului față de valorile autentice ale muzicii.

Carmen MANEA

Andrei Vieru, artistul intelectual

Nu am avut niciodată îndoieli asupra faptului potrivit căruia Andrei Vieru gândește, plănuiește și mai apoi îndeplinește. Iar aceasta atât în calitate de muzician cât și de important eseist.



Ultimul său recital bucureștean, susținut la Ateneul Român, în zilele de mijloc ale lunii martie, ni-l arată – nu pentru prima oară! – în calitate de ingenios constructor. Ni se dezvăluie în continuare drept o prezență artistică atașată creației marelui maestru al muzicii baroce care este Johann Sebastian. Anume, genului de fugă.

În ultimele decenii l-am întâlnit drept credincios atașat creației marelui cantor de la Leipzig, inclusiv celor două magnifice creații ale acestuia, *Ofranda Muzicală* și *Variațiunile „Goldberg”*. Cu decenii în urmă, inclusiv marile case de discuri – Harmonia Mundi spre exemplu – au realizat în compania sa imprimări discografice, în variantele cunoscute, atât pe vinil cât și cd.

Nu pot uita, cu decenii în urmă, sub directa îndrumare a părintelui său, maestrul Anatol Vieru, a realizat la Ateneul Român, acea fabuloasă capodoperă bachiană care sunt *Variațiunile „Goldberg”*. De la nivelul celulei muzicale și până la construcția de ansamblu, calitatea tonului pianistic se dovedea a fi fost un prețios element privind construcția acestui edificiu.

Desigur, marea tentație bachiană nu se putea atenua. Recentul recital s-a dovedit a fi fost un veritabil arc peste timp. A inclus, de asemenea, două lucrări ale părintelui domniei sale, anume *Ricercar* și *Mirabilis*, lucrări pe care nu pridisec a le aprecia în zona miniaturii pianistice. Sunt momente de adâncă semnificație privind raportul dintre o întruchipare

dinamică și una extatic meditativă. Au fost găzduite în momente atent imaginate ale excursului bachian.

Am avut astfel prilejul de a fi audiat 12 preludii și fugi din celebrul ciclu *Clavecinul bine temperat*. Au fost ordonate de o anume manieră, ce a pus în valoare atât raportul specific tonal major-minor cât și succesiunea treptată, din treaptă în treaptă a acestora.

Nu pot să nu observ: Andrei Vieru a realizat o etalare pe care o pot aprecia ca fiind una intim meditativă, camerală. A cântat pentru sine, acceptând a fi ascultat. Nu a urmărit o anume calitate a tonului pianistic, ci bucuria firească de a pătrunde natura muzicală spirituală, realmente complexă, a momentelor ciclului, bucuria de a le oferi cu firească generozitate.

Dumitru AVAKIAN

Concert de muzică românească

În 21 martie, Orchestra și Corul „Paul Constantinescu” de la Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti” din București, au susținut pe scena Ateneului Român un concert vocal-simfonic dedicat muzicii românești. La pupitrul orchestrei s-a aflat apreciatul dirijor Andrei Ștefan Racu, iar corul a beneficiat de îndrumarea profesorilor Lăcrămioara Ana Pauliuc și Eugen Pecingină. În compania ansamblurilor au evoluat tenorul Alin Stoica (solist al Operei Naționale din București) și elevii Mariana Mihai, Matei Morar și Carla Ungureanu – laureați la multe competiții prestigioase. Muzicienii au oferit un program atractiv și divers, alcătuit din creații valoroase ale compozitorilor: George Enescu, Ciprian Porumbescu, George Grigoriu, Gherase Dendrino, Paul Constantinescu, Dinu Lipatti și Filaret Barbu. Publicul a fost impresionat de nivelul înalt al interpretării și de entuziasmul transmis de protagoniști.

În deschiderea programului a fost prezentată *Rapsodia română nr. 2, în re major, op. 11* de George Enescu, lucrare emblematică din creația compozitorului și din patrimoniul muzicii naționale. Sub bagheta inspirată a dirijorului Andrei Ștefan Racu, orchestra a reliefat



caracterul lirico-meditativ al muzicii, care evocă o frescă impunătoare a „spațiului mioritic”. În minunata *Baladă pentru vioară și orchestră* de Ciprian Porumbescu, violonista

Marina Mihai a transmis un caleidoscop fascinant de imagini muzicale, impregnate de sensibilitatea și noblețea sentimentelor compozitorului. Programul a continuat cu Ariile „Muzica” din opereta *Valurile Dunării* de George Grigoriu și „Sărmane Lăutar” din opereta *Lăsați-mă să cânt* de Gherase Dendrino, interpretate cu patos și dezinvoltură de tenorul Alin Stoica. Prestația sa artistică a încântat publicul, care a rememorat momentele fericite când asista la spectacolele minunate de la operetă. Violonistul Matei Morar a oferit o variantă expresivă, plină de poezie și sensibilitate a *Baladei pentru vioară și orchestră* de George Enescu. A redat atmosfera interiorizată a lucrării cu maturitate și fantezie.

În *Concertul pentru orchestră de coarde* (partea a III-a *Rondo*) de Paul Constantinescu am apreciat arta dirijorală, omogenitatea ansamblului orchestral și măiestria autorului în utilizarea cu fantezie a citatelor folclorice, precum și în domeniul exploatării celor mai ingenioase combinații timbrale și în obținerea unor efecte coloristice originale. Am admirat profesionalismul și dăruirea muzicienilor care au



realizat o versiune interpretativă remarcabilă prin acuratețe, armonie, echilibru, bun gust, rafinament și prin energia debordantă pe care a transmis-o. Programul a continuat cu o altă perlă a repertoriului românesc: *Concertino în stil clasic (partea I)* de Dinu Lipatti, în care am admirat prestația pianistică a Carlei Ungureanu. Spectatorii au admirat fantezia și subtilitatea cu care au fost conturate motivele și temele muzicale (în plan dinamic și agogic), calitatea tușului, măiestria cu care au fost redată liniile melodice, structurile armonice și modale. Mai presus de toate au admirat capacitatea interpretei de a evoca imagini muzicale cu semnificații profunde, precum și colaborarea fructuoasă cu dirijorul și orchestra.

Finalul evenimentului a fost dedicat muzicii corale; au fost prezentate două coruri din opereta *Crai Nou* de Ciprian Porumbescu și corul final din opereta *Ana Lugojana* de Filaret Barbu. Secțiunea dedicată muzicii corale a constituit un alt moment de intensă trăire emoțională în cadrul concertului. Am admirat firescul cu care au fost reliefate liniile melodice generoase, imaginile pline de vrajă, de dinamism și prospețime. Prestația artistică a fost o demonstrație de artă dirijorală elevată și de interpretare corală la standardele cele mai înalte. Împreună cu orchestra și corul, dirijorul a condus ascultătorii într-un univers fascinant, care ne-a sugerat drumul către lumină, înfăptuit

prin depășirea tuturor obstacolelor. Muzicienii s-au aflat într-o excelentă colaborare artistică realizată prin intermediul unui dialog firesc, plin de vervă și bravură, care a dezvăluit multiplele fațete ale personalității lor, dar și modalități originale de exprimare specifică. Elogiind creația muzicală românească, aceștia au invitat publicul să participe la un eveniment menit să dezvăluie bogăția neprețuită a tezaurului muzicii naționale și să descifreze sentimentele patriotice cu care compozitorii ne-au însoțit existența în ultimele două secole. Ca spectator, am avut senzația participării la evenimentul muzical dincolo de partitură, cu același beneficiu din perspectiva melomanului, devenit mai bogat azi, față de trecut.

La bis, orchestra și dirijorul au oferit un alt regal muzical: valsul... lui Iosif Ivanovici, care a întruchipat un evantai cuceritor de imagini luminoase și sentimente optimiste.

Evenimentul aniversar de la Ateneu constituie o demonstrație elocventă a tinereții fără bătrânețe a adevăratelor valori culturale, în care profesionalismul, creativitatea și pasiunea constituie cheia reușitei artistice. Miracolul săvârșit de adevărații slujitori ai artei sunetelor ține de capacitatea lor excepțională de a surprinde infinitul uman, de a-l ridica la rang de armonie și inefabil poetic, de a-l face comunicabil peste spațiu și timp.

Carmen MANEA

Contraste

Filarmonica „George Enescu”, condusă de Jascha von der Goltz, a interpretat, în serile lui 26 și 27 martie 2026, un program splendid: *Concertul nr. 5 pentru pian și orchestră* de Beethoven și *Simfonia I* de Mahler. Rar s-a auzit un asemenea contrast între cele două părți ale serii - înainte și după pauză, mai ales că ar fi fost de așteptat ca între denumirile de „Imperial” și „Titan” să existe niște afinități, niște asemănări în plan ideatic. Jean-Efflam Bavouzet a încântat o parte din public cu viteza lui, cu sunetul sticlos, percutant, mai tot timpul *forte*, cu alura sa nonșalantă, tinerească, cu gestică spectaculoasă, menită, probabil, și să facă legături între teme și secțiuni, să-i asigure sensului muzical o continuitate vizuală. O altă parte a publicului, în mare parte formată din muzicieni, a fost mai reținută: interpretarea lui Bavouzet a creat impresia unei braveade inconsistente, formale, a unui amestec bizar de histrionism cu lipsă de căldură, cu afectări în momentele lirice (tema secundară, do bemol major) și momente de stagnare acolo unde direcția ar fi fost esențială (ascensiunea dinamică de după tema secundară). În ciuda pasajelor veloce, octavelor curate, atitudinii marțiale, sunetului foarte puternic, construcției bine stăpânite, efectul general a fost de trudă și înverșunare, în loc de măreție, generozitate, grandoare. În partea a doua, *Adagio un poco mosso*, s-au auzit câteva prețiozități ocazionale (culminații întârziate ale frazelor, cu mic hiatus înainte); la revenirea temei, arpeggiile pianului nu i-au acompaniat pe suflători, ci au rămas ostentativ în prim plan, sunetul lor lucios nepermițând ascultătorului să urmărească ceea ce era important. În refrenul *Rondo*-ului final, mi bemolul din vârful motivului în arpeggi a sunat ca un capac pus pe un avânt, nu ca un elan ascendent cu

posibilă prelungire semantică; vocile interioare neobișnuite scoase în evidență nu au salvat impresia de pseudo-autoritate. Amestecul de intenție jucăușă, izbucniri colerice și răceală, efectele căutate au evocat artificialitatea picturii manieriste, unde gestul dramatic pare inventat ca să demonstreze originalitate. În a doua seară, Jean-Efflam Bavouzet a dat în bis *Presto* din *Sonata în La b major* de Haydn, turuit pe nerăsuflăte, fără sens și fără umor. Știind că percepția în artă e subiectivă și judecățile estetice sunt greu cuantificabile, nu poți să nu te minunezi, totuși, de unanimitatea părerilor fiecărei categorii din cele două „partide” opuse ale publicului, cea entuziastă și cea nemulțumită de interpretarea lui Bavouzet. În schimb, după pauză, Filarmonica „George Enescu”, după ce acompaniasse cu multă finețe un *Imperial* aspru, a interpretat *Simfonia I* de Mahler cu o dăruire, o finețe, o coloristică, un simț al proporțiilor, o justă ascuțire a contrastelor și o însuflețire deosebite, insuflăte, în mod cert, de foarte talentatul și bine pregătitul Jascha von der Goltz. În expoziția părții I a *Imperialului*, dirijorul părușe săltăreț, juvenil, agitat, ceea ce nu l-a împiedicat să acompanieze precis și să nu rateze nici un sfârșit de pasaj în trombă la pianist; în repriza primei părți s-a liniștit, a devenit mai sobru, mai reținut în mișcări. În Mahler, tendința de a „dansa” dirijând a sporit comunicarea cu orchestra, al cărei concertmaestru invitat a fost Roxana Oprea. Desigur, gestica dirijorilor are un impact vizual care afectează și interpreții, și publicul. Rari au fost sau sunt dirijorii ca Mravinski sau Sawallisch, care nu au avut nevoie să se implice corporal în transmiterea ideii, gândului, emoției. Cert e că mișcarea scenică la Jascha von der Goltz părea naturală, neinventată manierist și că ceea ce se auzea era elocvent, astfel încât l-a convins și pe cronicarul cărcotaș. Începutul părții I a avut sonoritate de orgă; pianissimo-urile

tempo din partea a III-a, *Marșul funebru*, trecerile bruște de la sobru la grotesc, accelerando-urile, B-ul idilic, cu motivul liedului *Die zwei blauen Augen von meinem Schatz* din *Lieder eines fahrenden Gesellen*, antiteza dintre sfâșiere și parodie, tragicul contemplării ridiculizării idealurilor, alăturarea lui *Bruder Martin* (*Frère Jacques*) cu intonațiile

Jascha Von Der Goltz



Foto: Cătălina Filip

dansante ale muzicii klezmer. Finalul *Stürmisch bewegt*, despre care Mahler însuși scria că e „strigătul unui rănit în inimă”, cu reminiscențele părții I, a încheiat în glorie întreaga simfonie. Succesul a fost foarte mare și binemeritat. Atât dirijorul cât și orchestra au fost aclamați de un public entuziast.

În public, discuțiile dintre mahlerieni și brucknerieni au continuat, după ce ultimele aplauze s-au stins. Așa și trebuie: arta mare pune întrebări, provoacă polemici, stimulează gândirea și creativitatea. Un concert de la care ai pleca fără să te mai gândești la ce ai auzit nu și-ar împlini decât parțial menirea.

Lena VIERU CONTA

Jean-Efflam Bavouzet



Foto: Cătălina Filip

au fost misterioase, incitante; prima culminație s-a construit ca de la sine – poate că doar profesioniștii înțeleg efortul, intenția, tehnica dirijorului – publicul larg se lasă purtat de muzică. Suflătorii au fost excelenți în sugestia cornului vânătoresc, a cucului, păsărilor, naturii. Motivul liedului *Ich ging mit Lust durch einen grünen Wald*, analogiile cu *Lieder eines fahrenden Gesellen*, cu ciclurile vocale ale lui Schubert, i-au transpus pe unii dintre ascultători în alte spații. Începutul părții a II-a (bazat pe motivul lied-ului *Hans und Grete* din 1880) a sunat puțin static, dar apoi a căpătat direcție, orientare. Partea mediană, cu sonoritate nostalgică, a fost în contrast și în bun raport de tempo cu prima secțiune. Dirijorului și orchestrei le-au reușit fluctuațiile de

Albumul cu amintiri

Ion Dumitrescu și muzicologul Octavian Lazăr Cosma (Islaz, octombrie 1977).

Fotografie din Arhiva Ilinca Dumitrescu



„Întotdeauna, Carmen!”, concert de largă adresare

Genericul *Toujours, Carmen!* pe care l-a propus afișul de concert în abonament al Orchestrei Naționale Radio din prima săptămână de martie a atras într-o proporție destul de mare publicul. Punctele de interes au fost mezzo-soprana Ramona Zaharia, reputată pentru succesele sale în străinătate și în țară, numele dirijorului Anastasios Symeonidis, directorul artistic al Orchestrelor Radio din Grecia, noutate pentru bucureșteni și desigur popularitatea



Ramona Zaharia,
Anastasios Symeonidis

programului, o imersiune în muzica din Hexagon prin lucrări de Bizet și Massenet, în mare parte orchestrale și corale.

Steaua serii a fost, fără îndoială, Ramona Zaharia. Artistă de valoare, cu prezențe pe mari scene lirice și de concert, a oferit secvențe din repertoriul său curent, aproape toate iconicele arii din *Carmen* de Bizet, lipsind doar cea „a cărților”.

Habanera a prezentat timbrul fastuos al mezzo-sopranei, cu irizații metalice și chemări de dragoste prin cânt senzual accentuat în strofa a doua și sunete de Fa diez penetrante. A însoțit-o Corul Academic Radio (pregătit de Ciprian Țuțu) și orchestra cu alăturările în plină încălzire. Simbolic, Ramona Zaharia a repetat aria la finele primei părți, răspunzând aplauzelor publicului.

O nouă expresie, ca insinuantă Carmencită, arătase în Seguidilla. Pentru Cântecul gitan „Les tringles des sistres tintaient” din actul secund, Anastasios Symeonidis a ales un tempo de *Largo-Larghetto* în loc de *Andantino quasi allegretto* specificat de Bizet, așa încât Ramona Zaharia s-a pliat elegiac în primele două strofe, cu frazare fluidă și exprimare narativă. Flautele deschiseseră cu precizie și sunet curat pagina, conturând atmosfera. A venit așteptatul *accelerando* al ultimei strofe în care Carmen și-a arătat temperamentul și nervul, încheind cu sol diez înalt, un

„tourbillon” spectaculos. Coristele au suplinat cântul unor Frasquita și Mercédès absente.

În fragmentele din *Carmen*, ansamblurile Radio au interpretat *Preludiul* operei (într-o tălmăcire cu accentuări intense, cazone chiar, în care viorile au susținut în frumos *cantabile* tema toreadorului, întreaga secvență fiind lipsită din păcate de motivul patetic al lui Don José), apoi *Chœur de cigarières „La cloche a sonné”* (cântat nostalgic de vocile bărbătești și cu un „La fumée!” final suav, de cele feminine, cor care ar fi trebuit să prefațeze Habanera ca ordine de program) și *Interludiile* dinaintea actelor al doilea (ritmat), al III-lea (poetic) și al IV-lea (*Allegro vivo* precis dirijat de bagheta fermă a lui Symeonidis). Nu putea să lipsească marea scenă cu cor din debutul ultimului act, un florilegiu de mișcări, corul „A deux cuartos”, *Farandola*, *Pastorala* (secțiune deloc întâlnită în spectacol, care a prilejuit artistelor din cor vocalizări unduitoare), marșul și corul spectatorilor de corrida, totul condus cartezian de șeful de orchestră care a dăruit suveranitate alăturărilor și a dezlănțuit sonoritățile.

Partea a doua a concertului a propus mai întâi suita orchestrală *Scene pitorești* de Massenet, alcătuită din *Marche* (sugestii dansante bine subliniate de instrumentiști), *Air de ballet* (cu violoncelele descriind elegant o temă), *Angelus* (solicitant pentru alăturările tăioase intersectate de viori fine) și *Fête bohème*, în care dansul irumpe în explozii de culoare și forță prin *tutti* orchestral.

Pentru încheierea seratei, Orchestra Națională Radio, dirijată de Anastasios Symeonidis a ales *Scene de balet* din actul al II-lea al operei *Cidul* a aceluiași Massenet. O plimbare sonoră prin regiunile Spaniei, care a reliefat virtuțile instrumentiștilor. Toate partidele orchestrale îngemănate cu sunet de castaniete au răspuns inspirat la solicitarea baghetei (*Castillane*), ca și „lemnele” sau violoncelele întretăiate de viole (*Andalouse*), cât și cordarii care au subliniat briliantele avalanșe sonore din *Aragonaise*. Scurta și vesela *Aubade* a fost urmată de *Catalane*, ce a evidențiat din nou pachetul violoncelor și contrabașilor cu sonorități triste, urmate de cele pure ale flautului, oboiului, clarinetului, conducând spre încheierea animată. În *Madrilène*, temele lascive, visătoare ale suflătorilor în lemn s-au metamorfozat în dansuri îndrăcite în care s-au auzit din nou castanietele, anticipând mișcarea finală, *Navarraise*, energică și cadențată, în plină vâltoare iberică care printr-un *accelerando* nebun a conferit forță spectaculară ultimelor pagini.

A fost un festin orchestral, bine îndrumat de Anastasios Symeonidis, sigur pe dinamica opusurilor și posedat în suflet de climaxul spaniol.

Costin POPA

Primăvară cehă

În ajun de primăvară dirijorul Jiří Rožeň a propus, alături de Orchestra de Cameră Radio o seară de muzică predominant central-europeană, inspirată cu precădere de peisajul și sunurile Moraviei, Slovaciei și din alte zone ale Cehiei, regăsite în lucrări semnate de Wojciech Kilar, Antonín Dvořák și Leoš Janáček. Nu a lipsit nici patrimoniul ceaikovskian foarte prețuit în epocă de către Dvořák și Janáček.

Concertul a fost deschis cu piesa intitulată *Orawa* (p.a. 1986), scrisă de un compozitor mai puțin cunoscut nouă în calitate de creator de muzică clasică, Wojciech Kilar (1932-2013), dar foarte prețuit și premiat în lumea filmului. *Orawa* este numele unei zone geografice vechi, acum puțin cunoscută sub acest nume, aflată la granița dintre Polonia și Slovacia și care este străbătută de râul cu nume omonim, iar piesa reprezintă cumva „esența” Munților Tatra. *Orawa* este o lucrare plină de antren care debutează cu două formule de esență modală, aflate în expunere ostinato care se dezvoltă spre o melodie dansantă, presărată cu accente asimetrice care evoluează la rândul lor spre poliritmie. Liniile melodice se arcuiesc în valuri sonore bine definite, care uneori sunt decalate generând heterofonie. Toate creează o bună dispoziție și schițează imaginile unor peisaje în care aflăm acel *joie de vivre* antrenant, iar Coda introduce unele disonanțe ca tribut adus modernității.

A urmat marea parte solistică susținută de minunatul violoncelist care este Andrei Ioniță, deschisă cu piesa *Silent Woods/Waldesruhe (Liniștea pădurii)*, desprinsă din ciclul pentru pian la 4 mâini *Ze Šumavy / (Din pădurile Boemiei)* pe care însuși Dvořák a transcris-o și orchestrat-o pentru violoncel. Este o lucrare încântătoare care invită la meditație evocând parcă plimbarea autorului prin pădurea tăcută, iar scriitura a dat prilej solistului să se desfășoare cu mare artă pe linia melodică generoasă, agrementată de intervențiile suflătorilor, al flautului cu precădere.

În ce privește *Variațiunile pe o temă Rococo op. 33* de P. I. Ceaikovski, se știe că este singurul opus scris de compozitor pentru violoncel solist și este o oază de grație și rafinament pe care o percepem în general ca o temă cu variațiuni precum sugerează titlul. Andrei Ioniță a transformat-o într-un adevărat concert pentru violoncel împărțind discursul în tradiționalele trei secvențe ale concertului instrumental cântate fără întrerupere. Istoricul acestei capodopere este foarte bine cunoscut, dar insistăm pe caracterul *rococo* atât de bine redat de către solist. Este vorba despre acea eleganță veritabilă care depășește calificativul de *galant* cu care de obicei se asociază termenul. Tema propriu-zisă și variațiunile până la intrarea pe suprafața *minore* „au sunat” aristocratic, cu acea demnitate specifică nobilului, a nobleței înnăscute iar nu făcute. Un sunet splendid, de omogenitate desăvârșită, o frază cursivă, construită cu multă artă, toate au re-produs atmosfera unui veritabil castel populat de personaje de viță veche. Variațiunile încadrate în partea mediană au primit caracterul unei vaste părți a doua dintr-un concert instrumental clasic, încărcate de ceea ce în mod obișnuit asociem cu sintagma „lirism vibrant”. Chiar dacă ordinea variațiunilor a fost gândită pe principiul contrastului de tempo s-au evidențiat cu precădere cele cu numerele V-VII care au impresionat prin puternica expresivitate și interiorizare. Toate așa-zisele efecte care decurg din scriitură s-au pliat cu naturalețe pe construcția frazelor intonate cu o imensă cursivitate. Desigur, var. a VIII-a și

Coda/ *Allegro moderato con anima* au reprezentat momentul de maximă virtuozitate care de obicei încheie orice lucrare solistică și smulge ropotele de aplauze... în cazul de față trei bisuri oferite cu mare generozitate de către solist. Dacă prima piesă a fost o transcripție a *Nocturnei op. 19/4* de Ceaikovski, cea de a doua a adus în fața publicului creația unui compozitor suedez contemporan, Svante Henryson (n. 1963) intitulată *Black Run* (2001) și care face parte din ciclul *Colors in D Black Run - Green - Xanthous - Blues Chaconne* (2001-1996-2008). Svante Henryson este o personalitate care depășește cam tot ce ne putem imagina în materie de „mixare a stilurilor aparent absurd reunite... excentrice”, în cazul de față de o imensă fantezie a gestionării efectelor instrumentale.

În viziunea interpretului Andrei Ioniță, *Black Run* - aflată și pe un CD *Oblique Strategies by Bach, J.S./ Ioniță* - și-a aflat varianta ideală. *The End of the Beginning* (Sean O'Casey 1937) - în același stil elegant care a caracterizat apariția sa scenică, solistul a oferit *Humoresca nr.7 op.101* de Dvořák. Mai trebuie amintit că dirijorul Jiří Rožeň, implicit orchestra, și-au dat un prețios concurs la realizarea acestor

Andrei Ioniță, Jiří Rožeň



insule de frumusețe sonoră adoptând același bun gust și echilibru pentru împlinirea dezideratului artistic.

Partea a doua a prezentat *Suita pentru orchestră de coarde JW 6/2* scrisă de Leoš Janáček în 1877. Opus-ul este o lucrare de tinerețe și este destul de departe față de ceea ce reținem din creația majoră a lui Janáček (operele *Kát'a Kabanová* sau *Din casa morților*, *Missa glagolitica* sau cele 2 cvartete, ultimele considerate de Milan Kundera a fiind apogeul creației sale). *Suita* are 6 părți caracterizate ca fiind elegante, sensibile fără prea mari schimbări de dispoziție, fiind dominate de un echilibru controlat. La început titlurile părților au sugerat o influență barocă, dar pe parcurs Janáček a renunțat la indicațiile de: *Prélude, Allemande, Sarabande* etc. compozitorul fiind mai preocupat de unitatea sonoră decât de diferențierile stilistice rezultând astfel o muzică transparentă și agreabilă. Ca de obicei Orchestra de Camera a fost la înălțime ca performanță intonațională și sincronizare reușind efecte timbrale foarte bine echilibrate.

Seara s-a încheiat cu *Suita Cehă op. 39 (B.93)* scrisă de Antonín Dvořák în 1879. La rândul ei *Suita op. 39* face aluzii la baroc, în termenii sfârșitului secolului al XIX-lea: *Preludium (Pastorale)*, *Polka, Sousedská (Minuetto* – o versiune a valsului din Bohemia), *Romance*, *Finale (Furiant)*. Mult mai mult ca la Janáček se fac remarcate influențele folclorului morav *Suita Cehă* alăturându-se mai târziu ciclurilor de aceeași inspirație reprezentate de *Dansurile slave op. 46* și de cele *Trei Rapsodii slave op. 45*. Întreaga muzică scrisă de Dvořák are o trăsătură captivantă care face mereu aluzie la dans: în *Preludium* și mai pe urmă în celelalte mișcări se remarcă efectele unui cimpoi indigen (*dudle*), ritmuri ne-clasice, asimetrice, încrucișate într-un fel de *Polka/Mazurka*, pe urmă multe alte momente încărcate de exuberanță și mai ales cele din finalul numit *Furiant* – un dans din Bohemia caracterizat prin tempo rapid și șiruri de ritmuri neregulate, hemiole și sincop. Orchestra s-a lăsat antrenată în jocul acestor desfășurări, dinamizată de dirijorul Jiří Rožeň, foarte bine cunoscut publicului nostru interpretând cu vervă această muzică deosebit de atractivă. Am remarcat nu mai puțin frumusețea cu care au dialogat flautul și cornul englez în partea a IV-a, *Romance*. Ca o concluzie, cele aproape două are petrecute în ambianța sonorilor muzicii de expresie central - europeană în veșmânt simfonic, străbătute în general de optimism și bună dispoziție au fost un eveniment foarte bine primit de melomanii bucureșteni...

Corina BURA

Orchestra Națională Radio – vedeta incontestabilă a concertului

Vineri, 20 martie, am fost la Radio de două ori. Odată dimineața la 10, când a avut loc repetiția generală a concertului simfonic din seara respectivă și a doua oară la concertul propriu-zis. De ce? Din obișnuință, drag pentru primul și al treilea compozitor, de curiozitate pentru al doilea titlu și semnatarul lui și mai ales pentru că

dimineața, fiind singurul auditor, pot asculta muzica în liniște, solitudine și fără eventualele interferențe ale publicului. ... E ca și când totul s-ar cânta doar pentru mine. Modestă, nu? Dar realmente eficient, chiar dacă uneori, ca și acum, din diferite motive, derularea lucrărilor nu a fost cea din concertul de seară.

A început cu *Rhapsody in Blue* de compozitorul american George Gershwin, pentru care am o mare slăbiciune datorită nu numai muzicii lui dar și faptului că simpla citire a numelui îmi amintește instantaneu de o amuzantă întâmplare care circulă ca anecdotă. Se spune că în 1924 Gershwin a mers la Paris ca să solicite lecții de compoziție, printre alții, și lui Maurice Ravel. Acesta l-a întrebat cât câștigă pe an în America de pe urma creațiilor sale muzicale? „Cam 2 000 000 de dolari”, a spus Gershwin, iar maestrul francez i-a răspuns că la suma asta el ar trebui să îl învețe compoziție și nu invers. Asta s-a petrecut în același an în care creatorul jazz-ului simfonic, la doar 25 de ani își câștigase/definitivase celebritatea tocmai datorită acestei lucrări, la a cărei premieră a interpretat el însuși partitura de pian, înregistrând un enorm succes.

Adevărul e că muzica lui, exprimată rar, dar spectaculos în forme mari, mai numeroase fiind cele de gen cafe-concert, musicaluri, piese independente, este de o extraordinară bogăție melodică și ritmică, inspirată pe rând din muzica afro-americană, latino-americană și împletită cu nostalgia mereu prezentă a sufletului slav, moștenit din familie. Și pentru că am ascultat-o foarte des, ea aflându-se pe afișele mai tuturor orchestrelor simfonice din lume, acum mă așteptam la ceva oarecum cunoscut, doar că a fost total diferit, dirijor și pianist imprimând orchestrei un mod aparte de exprimare a intersecțiilor armoniilor și plutirii lor în autenticul temelor și asta printr-o exagerare cam brutală a accentelor, tempo-urilor și nuanțelor (de fapt a lipsei lor), mai ales în pledoaria pianistei Sînziana Mircea, care, cu toate calitățile ei, nu a făcut un tandem prea reușit nici cu dirijorul, nici cu orchestra – singura, de altfel, în subiect, în stil, cu deplină înțelegere și exprimare a aceluși... *in Blue*, esențial în sensul complexu-lui de subtilități și sentimente din universul compozitorului.

Pe cât de frumoasă e *Rapsodia*, pe atât de dificil este de cântat corect și asta deoarece ea necesită, pe lângă o tehnică desăvârșită și un bogat evantai de calități ce combină atât intuiția dobândită prin știință cât și cea din călătoriile în esența sufletului compozitorului. Calități pe care le-am întâlnit în ultimii ani doar la o altă pianistă româncă ce trăiește și cântă în România și care se pare că a găsit cheia de acces în universul creatorului, încântându-mă mereu cu un Gershwin de zile mari.

A urmat *Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră* de compozitorul contemporan rus, născut în Ucraina,



Foto: Barcan Photography

Sînziana Mircea, Nicolae Moldoveanu

Nikolai Kapustin. Este o lucrare interesantă, bogată în idei, armonii și ritmuri pe alocuri prea aglomerate, scrisă pentru orchestră simfonică supra-dimensionată - mă refer la suflători, în speța alămuri și la percuție. În pofida dorinței declarate a autorului de a realiza prin ea un pod peste golul din muzica simfonică și cea de jazz (după părerea mea, construit deja, sofisticat și atrăgător, elegant și cantabil, duios și cu umor de Gershwin) el a reușit totuși să scrie o lucrare de anvergură pentru band, orchestră și cu pian obligat. Concertul are un suflu perfect american și abundă în discursuri armonico-melodico-ritmice agitate, întrerupte dar nu poticnite, cu magnitudine de tip arenă, în fine, o compoziție ce se potrivește mănușă stilului de viață și spectacol american. Al doilea dintre cele șase concerte pentru pian a fost cântat în București în premieră în seara de 20 martie și s-a dovedit a fi o foarte reușită compilație între jazz band și muzică clasică, susținută mai ales prin corzi. Iar prin aportul dirijorului Nicolae Moldoveanu, care a evidențiat cu oarece tact și un simț aparte al echilibrului aceste curiozități ca și energia muzicii, autorul s-a dezvăluit publicului deopotrivă ca un compozitor cu o serioasă pregătire clasică, împlinindu-și și visul american. Oricum, acest concert a fost cea mai americană muzică pe care am auzit-o în ultimul timp. Și e scrisă de un rus. Good for him!

Dacă majoritatea ascultătorilor au auzit-o acum pentru prima dată, eu am avut ocazia să o ascult la Royal Albert Hall din Londra, unde s-a potrivit mai bine și mi-a plăcut mai mult. De! 8000 de locuri, spațiu gărlă și un pianist conștient de faptul că partitura-i, în ciuda titlaturii academice de concert, este de fapt asemănătoare ca dimensiuni și importanță în construcția lucrării cu cea a oricărui instrument din orchestră, cu unul sau mai multe solo-uri (el contribuind prin tehnică și broderie la atmosfera și culoarea de ansamblu ce caracterizează încrederea, optimismul, pe alocuri chiar naivitatea proprie americanilor) și un dirijor care a făcut și spectacol. Sînziana Mircea a cântat foarte bine notele, s-a mișcat fizic perfect în ritmurile band-ului și a fost ceva mai blândă cu accentele și nuanțele decât la prima lucrare. Așa că dacă ar fi cântat Gershwin ca pe Kapustin și pe Kapustin ca pe Gershwin ar fi fost mai în avantaj și publicul și ea, având ocazia să își etaleze mai bine calitățile excepționale pe care le-am citit în CV-ul său impresionant. Cu toate astea, prin noutate și un aplomb de zile mari, ea a înregistrat un mare succes de public, pe care l-a răsplătit cu două bis-uri: o piesă de jazz și un fragment dintr-o temă cu variațiuni - compoziție proprie.

După pauză s-a cântat celebra *Simfonie nr. 9, „Din Lumea Nouă”* de Antonín Dvořák, prolific compozitor ceh și unul dintre iluștrii reprezentanți ai componisticii secolului al XIX-lea. Prieten cu Wagner și Brahms, influențat la început mai ales de al doilea, el se remarcă de-a lungul carierei prin măiestria deosebită de îmbinare a timbrurilor fiecărui instrument în parte în orchestrația complexă și aerată, printr-o melodică romantic-optimistă și un puternic

caracter național, muzica fiindu-i inspirată din folclorul țării sale, de care nu s-a dezis nicicând. Se numără printre primii muzicieni sensibili la semnele venite de peste ocean. Chemat repetat acolo, într-un final acceptat și poposește 3 ani în New York unde devine directorul Conservatorului de acolo și unde va scrie această simfonie, după a cărei premieră din 16 decembrie 1893 de la Carnegie Hall va înregistra un fulminant succes. Succes datorită căruia și în prezent se află în top 3 cele mai cântate simfonii de pe mapamond. Și nu numai. Pentru că ea a mai înregistrat o premieră, devenind prima *Simfonie* (dacă nu singura) care s-a auzit în spațiu, pe Lună. S-a întâmplat în 1969, când Neil Armstrong a luat înregistrarea cu el în misiunea Apollo 11.

Catalogat drept cel mai fericit dintre romanticii târzii, Dvořák mărturisea în perioada sa americană că „în cântecele negrilor am descoperit o bază sigură pentru o nouă școală de muzica. America poate avea muzica ei,



muzică frumoasă, născută din propriul ei suflet și caracter, care poate exprima vocea naturală a unei națiuni libere și mărețe”. Asta da, încurajare. Simfonia este o poveste frumoasă și copleșitoare, lirică și dansantă, duioasă și furtunoasă. E plină de reverie (solo-ul de vioară și violoncel din partea a II-a citează din cântecele negrilor), dar și strălucire, de pasiuni și declamații muzicale, de măreție și nostalgie și mai ales de foarte multă luminozitate. Cât privește interpretarea ei, dirijorul, deși cu o nouă viziune asupra ei și destul de detașat de acest tezaur din care e făurită orchestrația și solo-urile, a reușit, datorită abilităților instrumentiștilor și talentului global al orchestrei, să dăruiască această muzică audienței cu prospețime, noutate și fără nimic rutinier.

Ce am ascultat la concertul de vineri seară a fost și așteptat și neașteptat, și încântător și pe alocuri fragmentat, și spectaculos și modest, și derutant și luminos. A fost de fapt în toate culorile vântului. Iar concluzia mea este că vedeta incontestabilă a lui a fost Orchestra Națională Radio, care a vorbit nu numai pe limba muzicii ci și a inimii. Felicitări!

Doina MOGA

Repere de stagiune

Evenimentul simfonic de vineri, 27 martie 2026, a prilejuit melomanilor o plăcută întâlnire cu Orchestra Națională Radio și dirijorul Eivind Gullberg Jensen, aflat pentru prima dată la pupitrul ansamblului menționat, rolul de solist concertist, în respectiva seară de Stagiune Muzicală Radio România, fiind abordat de violonistul Valentin Șerban, câștigătorul ediției 2020/2021 a Concursului Internațional „George Enescu”. Între cei doi oaspeți ai Orchestrei Naționale Radio România, din 27 martie 2026, muzicianul norvegian, al cărui nume se leagă



Eivind Gullberg Jensen, Valentin Șerban

de conducerea unor ansambluri binecunoscute, precum Noord Nederlands Orkest, Orchestra Filarmonicii din Berlin, NDR Radiophilharmonie din Hanovra sau Orchestre de Paris, iar ca director artistic, de o întregă instituție scandinavă, Bergen National Opera, și violonistul brașovean în vârstă de 36 de ani, cu o bogată experiență profesională, dobândită prin colaborări importante și diverse, totodată, așa cum s-au relevat evoluțiile sale între membrii orchestrei „Les Dissonances” (ansamblu fondat în 2004, de violonistul David Grimal), sau ipostazele de concert-maestru, al Orchestrei Române de Tineret și al Orchestrei Filarmonicii bucureștene, s-a născut o firească și remarcabilă colaborare scenică, în restituirea partiturii beethoveniene inclusă în program, lucrare finalizată în 1806, dar apreciată drept o capodoperă și chiar un model desăvârșit al genului concertant, abia după 1844. Pe tiparul lui consacrat de prima Școală a clasicismului vienez, prin cele trei entități arhitecturale, distincte și contrastante, *Allegro ma non troppo*, *Larghetto* și *Rondo-Allegro*, *Concertul op. 61 în re major pentru vioară și orchestră* de Ludwig van Beethoven a constituit, fără îndoială, un bun prilej de a le pune în valoare, ambilor invitați ai serii de stagiune, cultura muzicală, buna comunicare dintre ei, dar și cu ansamblul, modalitățile, mereu convingătoare, de a pătrunde sensurile ideatice și pricepera de a reda întreg dramatismul lucrării.

Referitor la violonistul Valentin Șerban, acesta și-a dezvăluit, cu generozitate, pe podiumul Sălii Radio, frumusețea învăluitoare a tonului și abilitățile interpretative, atât în momentele de trăire lăuntrică, de acută sensibilitate, de intimizare a spațiilor sonore, cât și în pasajele de reală virtuozitate, prin care „Titanul de la Bonn” a exploatat surprinzător de intens posibilitățile tehnice ale instrumentului solo, dar și multiplele lui resurse expresive, inepuizabile, parcă, în dialogurile timbrale cu suflătorii, în prima mișcare, sau în conversațiile dintre vioara solistă și coarde, în inspiratele variațiuni ale părții mediane. Și ultima secțiune, cu evoluția ei tematică și vitalitatea debordantă, a cucerit, pur și simplu, auditoriul, prin versiunea oferită de artistul Valentin Șerban, a cărui măiestrie, dublată de un vădit simț estetic, în rostirea sa instrumentală, s-au oglindit, apoi, în bis-ul oferit publicului, *Sarabande (Quasi lento)* din *Sonata nr. 4 în mi minor* de Eugène Ysaÿe (dedicată, se știe, unui veritabil maestru al timpului, violonistul Fritz Kreisler).

Un alt nume, pe afișul serii, a fost Igor Stravinski, iar opțiunea repertorială a protagoniștilor s-a îndreptat, așadar, spre o altfel de zonă stilistică a Euterpei, ce se lasă descoperită într-una dintre creațiile inovatoare, aproape fără limite, de la începutul secolului trecut, *Suita de balet*, în două acte, *Ritualul primăverii*, partitură concepută între anii 1911-1913, de amintitul compozitor din veacul al XX-lea, în colaborare cu faimosul Serghei Diaghilev, care a revoluționat, pe de-a întregul, noțiunea de dans clasic și ideea de spectacol coregrafic. Revenind însă la abordarea, de către Orchestra Națională Radio România, a grandioasei întru chipări simfonice moderne, inspirată de elemente arhaice dintr-un ritual păgân, și având titlul original *Le Sacre du printemps op. 18*, putem spune că dirijorul norvegian a izbutit, într-o bună măsură, să confere forță de sugestie și identitate artistică provocatorului demers muzical, indisolubil legat de plasticitatea imaginii în sine, prin acele tablouri în mișcare, și de contrastele puternice ale succesiunii lor, care, în sala de concert, pot fi doar rodul imaginației, totul concentrându-se pe obținerea unor sonorități foarte complexe și captivante, prin alchimia lor timbrală, oricând surprinzătoare, cu atâția suflători în distribuție, și gradațiile dinamice, respectiv, de tempo (*Lento*, *Presto*, *Molto Allegro*, *Prestissimo*, *Largo* etc.) pe susținerea amezițoarelor configurații ritmice și, bineînțeles, pe latura afectivă, „tradusă”, mereu, prin emoție, într-un act interpretativ reușit. Iar viziunea estetică a dirijorului Eivind Gullberg Jensen, la pupitrul Orchestrei Naționale Radio România, poate fi considerată astfel.

Mirela STOENESCU-TOLLEA

Componistica feminină românească – 8 martie 2026

Istoria muzicii nu ar exista fără interpretarea artei muzicale. Muzica, și alte arte cu același specific, depind de un intermediar care devine *coautor* în cele mai fericite dintre situații: un interpret care vine cu lumea lui de idei, cu valorile sau nonvalorile sale, cu cultura muzicală și arta interpretativă pe care le-a construit în timp, cu sine însuși. Se aduce pe sine în actul muzical, dăruindu-i viață și sonoritate, ridicându-l de la stadiul de semn grafic pe o coală de hârtie la universul complex și elevat al stărilor, ideilor și valorilor prin care trăiește adevărata muzică. Un interpret autentic nu uită că trebuie să se cultive și în intimitatea sufletului și spiritualității sale, că trebuie să citească, să asculte, să reflecteze îndelung la ceea ce cântă, căci vocația lui nu se desfășoară doar în preajma instrumentului cu care lucrează. Muzica are nevoie de confirmarea, aprofundarea și asimilarea interioară a unei semantici care prinde viață doar în aceste condiții. Muzicile mari se înobilează în prezența unui interpret care își asumă integral aceste responsabilități, dar pot suferi daune majore în cazul neînțelegerii acestora. E puțin nedreaptă dependența de interpret, dar imposibil de eludat în muzică.

Tocmai de aceea nu voi precupeți rostirea laudativă atunci când voi întâlni muzicieni care fac din arta lor – vocație. Mai ales atunci când aleg să continue tradiții care au străbătut patru decenii spațiul fragil al artei sonore contemporane: ansamblul „Palaeon” („o punte sonoră între epoci”) a ales și a fost ales să continue un proiect de suflet al Atelierului de muzică contemporană „Archaeus”, care tocmai a împlinit 40 de ani de existență. Sub privirea atentă și maternală a doamnei Rodica Dănceanu, soția arheului Liviu Dănceanu, ansamblul a organizat cea de-a XI-a ediție a concertului intitulat „Componistica feminină românească 2026” la Muzeul Național „George Enescu”, în parteneriat cu Asociația Italianilor din România / RO.AS.IT tocmai în ziua dedicată celebrării feminității: 8 martie.

Născut din dorința de a explora profunzimea repertoriului cameral, ansamblul „Palaeon” reunește muzicieni dedicați excelenței interpretative și dialogului cultural: Stanca Manoleanu – soprană, Irina Nanushi – vioară, Felix Goldbach – clarinet și Roman Manoleanu – pian. Numele grupului, derivat din grecescul *palaios* (vechi, antic), definește misiunea ansamblului: redescoperirea valorilor fundamentale ale muzicii clasice și integrarea lor într-un context contemporan viu. Cu o viziune ce îmbină rigoarea academică și prospețimea expresivă, „Palaeon” își propune să ofere publicului o experiență auditivă marcată de echilibru și rafinament. Repertoriul grupului parcurge perioade stilistice vaste, de la baroc până la creații de secol XXI, punând accent pe acele lucrări care au rezistat probei timpului prin forța lor emoțională atemporală. Palaeon nu este doar un ansamblu de muzică de cameră, ci un laborator de explorare a patrimoniului sonor universal.

Cuvântul introductiv, rostit cu prea-plin de suflet de către compozitoarea Carmen Maria Cârnelci a prefațat un program care, ca de obicei, s-a deschis cu un omagiu adresat fondatorului proiectului, compozitorul și profesorul Liviu

Dănceanu – *Exerciții de admirație op. 101 nr. 3 (Țigani) pentru vioară și pian*: tonul șagalnic și dezinvolt al muzicii ne-a amintit de celebrul ciclu de lucrări semnat de compozitorul care a plecat dintre noi acum aproape un deceniu. Cele 11 compoziții (de aici și de Dincolo), a căror muzică a fost omagiată fac parte din acest proiect meritoriu pentru muzica contemporană autohtonă, proiect care a fost anunțat de mai multe ediții susținute înainte de debutul efectiv al acestuia, în anul 2015.

Versurile eminesciene, ca și cele semnate de Nina Cassian, Carmen Maria Cârnelci, Varujan Vosganian, Anda Baci și Nichita Stănescu au însuflețit un program complex și divers, ale cărui repere au fost: *Primăvara* din ciclul *Anotimpurile* de Carmen Petra Basacopol, *Bocet IV pentru soprană, clarinet, vioară și pian* semnat de Doina Rotaru, Mihaela Vosganian – *Pietă*, Mansi Barberis – *Regele dac* (Dominic Stanca), Felicia Donceanu – *Sonata pentru vioară și pian nr. 1*, Diana Gheorghiu – *Behind The Sun pentru clarinet-solo*, Livia Teodorescu Ciocănea – *Evangheliile toamnei* (Nichita Stănescu), Anda Baci – 3 lieduri: *Ecouri ale cunoașterii – Confesiune – În fața muntelui numit viață* (pe versuri proprii) – în interpretarea compozitoarei, Carmen Maria Cârnelci – ...



nevăzut, neauzit... (Magda Cârnelci), Irina Hasnaș – *Elegii* (Nichita Stănescu), Cornelia Tăutu – *Stelele-n cer* (Mihai Eminescu) din ciclul *Trias și In memoriam Dan Bălan – Treziți-vă, îndrăgostiți!* (Charles d’Orléans).

Veleitățile interpretative ale noului ansamblu de pe scena camerală bucureșteană sunt evident angrenate în complexitatea unor repertorii care solicită resurse stilistice semnificative, iar soprana Stanca Manoleanu susține firul roșu ale interpretării prin configurări dramaturgice impresionante, prin rostiri articulate acut, în care cuvântul devine scenă pentru sentimente care depășesc lumea liedului, cu o forță interioară care vine de dincolo de sunet.

Pentru „Palaeon”, muzica nu este un artefact, ci un organism viu: sub acest nume cu rezonanță arhaică, artiștii pornesc într-o căutare a esențelor, căutând în texturile sonore ale măștrilor pentru a scoate la lumină strălucirea lor originală. Prin interpretările lor, membrii „Palaeon” invită auditoriul la o călătorie dincolo de cronologie. Într-o lume a vitezei, „Palaeon” propune o întoarcere la ascultarea profundă, acolo unde sunetul devine legătura dintre vechi și nou, între tradiție și inovație. Este muzica de cameră trăită cu intensitate, oferită ca un dar al timpului regăsit.

Petruța MĂNIUȚ-COROIU

Lumea dirijoarelor

... la fel ca în alte domenii, pentru femei a fost dificil, uneori descurajant și, în orice caz, complicat să pătrundă în arta dirijorală, unde expunerea artistică este, prin natura ei, imposibil de evitat (precum se întâmplă, de pildă, la operele literare sau muzicale care, pentru a fi luate în serios erau publicate sub pseudonime ori semnate de către soți). Nu este o noutate faptul că, încă de la începutul evoluției artistice, muzica clasică a fost, în majoritatea ei, dominată de bărbați, iar apariția femeilor la pupitrul orchestrelor nu s-a întâmplat decât ca excepție în istoria muzicii.

Apariția femeilor la conducerea orchestrelor poate fi privită ca o revoluție pașnică, însă profundă. Printre cele mai cunoscute compozitoare, Fanny Mendelsohn a avut ocazia de a se afla în fața unei orchestre pe care, ea însăși

Fanny Mendelsohn



mărturisește că ar fi putut să o conducă „rezonabil” dacă nu ar fi fost „teribil de timidă”. Nina Stollewerk s-a născut la Viena în 1825. Nici evoluția sa de la pupitru nu a trecut neobservată, fiind în egală măsură apreciată și criticată: în ce o privește, „emanciparea femeilor în direcția artei” a fost neapărat legată de apariția sa modestă „și o clară motivație interioară pentru o astfel de activitate artistică”. Elfrida Andrée s-a născut în Suedia în 1841. A trebuit să lupte pentru a deveni una dintre primele femei din țară care a lucrat ca organistă a bisericii, iar în 1897, când avea în jur de 50 de ani, a devenit prima femeie suedeză care a dirijat în public. Lady Radnor, născută Helen Matilda Chaplin, a fondat în 1881 o orchestră de coarde formată din interprete din lumea aristocrată. Emma Steiner s-a născut în 1856 în Baltimore, Maryland. La vârsta de șapte ani, compunea, iar la unsprezece ani scrisese prima sa operă. În 1925, își dirija propria lucrare la Metropolitan Opera House din New York (nu era orchestra oficială Metropolitan Opera, dar a fost prima dată când o dirijoare a urcat pe scenă). Abia în 1923, Eva Brunelli a fost prima femeie care a dirijat un concert alături de orchestra Filarmonicii din Berlin, fondată în 1882. După Al Doilea Război Mondial, Sylvia Caduff a fost prima femeie invitată să dirijeze orchestra berlineză.

Acestea au fost câteva dintre primele încercări ale femeilor de a-și exprima abilitățile dirijorale și putem observa că, deși puține, evoluțiile dirijoarelor au rămas marcate în istoria muzicii – deopotrivă pozitiv și negativ.

În ultimele câteva decenii, o nouă generație de femei a ajuns să conducă cele mai mari orchestre din lume: Odaline de la Martinez este prima femeie care a dirijat la BBC Proms în 1984. Muziciana născută în Cuba este fondatoarea ansamblului de muzică contemporană Lontano și a colaborat cu ansambluri de vârf. JoAnn Falletta a fost prima femeie numită director muzical al unei orchestre din Statele Unite ale Americii în 1998 și Marin Alsop va rămâne în istorie ca prima dirijoare a unei orchestre simfonice importante din Statele Unite ale Americii (Orchestra Simfonică din Baltimore, 2007). În 2013 a devenit prima femeie care a dirijat „Last Night of the Proms”. Simone Young a fost dirijoare principală la Opera Australia și Filarmonica din Hamburg, fiind prima femeie ce a ocupat acest post în cadrul Orchestrei Simfonice din Sydney. Xian Zhang a devenit prima femeie dirijor într-un post titular la una dintre orchestrele BBC în 2015 (fiind dirijoare principală invitată a Orchestrei Naționale Radio din Țara Galilor – BBC National Orchestra of Wales). Dirijoare britanică formată la Conservatorul din Sankt Petersburg, Alice Farnham și-a câștigat renumele conducând Orchestra Teatrului Mariinsky, căutând să inspire următoarea generație de talente dirijorale, fiind director artistic al programului Women Conductors din cadrul

Elfrida Andrée



Royal Philharmonic Society. La numai 29 de ani, dirijoarea lituaniană Mirga Gražinytė-Tyla a fost numită dirijor principal al Orchestrei Simfonice din Birmingham. Elim Chan – prima femeie care a câștigat Concursul de Dirijat „Donatella Flick” – a dirijat ansambluri precum Orchestra Simfonică din Londra, Orchestra Națională Scoțiană și a câștigat bursa oferită de Filarmonica din Los Angeles și Gustavo Dudamel. Simona Strungaru (premianta revistei noastre în 2025) a devenit, în 2022, dirijoare principală a unei orchestre românești (Big Bandul Radio, orchestră cunoscută publicului autohton – și nu numai – pentru

Mihaela Silvia Roșca



proiecte complexe ce pun în valoare repertoriul de jazz). O altă figură importantă în spațiul muzical românesc a fost regretata Mihaela Silvia Roșca – dirijoare ce s-a aplecat în special către repertoriul liric (de curând plecată dintre noi).

Am menționat doar câteva dintre femeile care au pășit cu încredere pe cele mai mari scene, formând comunități incluzive, continuând să sfideze stereotipurile și oferind o contribuție din ce în ce mai greu de ignorat în cultura muzicală. Deși procentul de dirijoare este încă extrem de mic (mai puțin de 20%), femei precum Konstantia Gourzi, Petra Müllejans, Han-Na Chang, Alondra de la Parra sau Emmanuelle Haïm, Susanna Mälkki, Andrea Quinn, Barbara Hannigan au bătătorit cărarea pentru generațiile următoare, transformând meseria de „dirijoare” într-o mișcare globală pozitivă, încurajând tinerele muziciene să „se ridice la pupitru” și să nu renunțe la visurile lor, construind împreună un peisaj muzical în care performanța muzicală se îmbină cu bogăția expresivității artistice.

Norela-Liviana COSTEA

Aniversări, comemorări...

6 aprilie 1901 este ziua de naștere a compozitorului și pianistului **Paul Jelescu**. A crescut și a studiat în București, primind îndrumare de la compozitori precum Dumitru Georgescu Kiriac, Alfonso Castaldi și

Paul Jelescu



Dimitrie Cuclin, apoi a mers în Paris, unde i-au fost profesori, la Schola Cantorum, Vincent d'Indy și Paul Braud. A fost profesor de pian și director al Conservatoarelor din Cernăuți și București, pianist și maestru de sunet la Radiodifuziunea Română. A elaborat culegeri de folclor, a publicat cronici, articole și a susținut conferințe și comunicări dar și

emisiuni radiofonice. Printre partiturile ce poartă semnătura lui Paul Jelescu găsim lucrări vocal-simfonice, muzică de cameră, muzică pentru cor și lieduri. A trecut în neființă în 22 aprilie 1989, la 88 de ani.

În urmă cu 95 de ani, pe 9 aprilie, la București venea pe lume compozitoarea și pianista cu origini evreiești **Myriam Marbé**. Născută într-o familie de intelectuali, cu mama pianistă și tatăl cercetător, Myriam a fost încă din primii ani într-o strânsă

Myriam Marbé



legătură cu lumea culturală. A urmat cursurile Conservatorului din București, bucurându-se de mentoratul maestrilor vremii precum: Mihail Jora, Florica Musicescu, Mihail Andricu ș.a.. A predat apoi compoziție și contrapunct la Universitatea

Națională de Muzică din București, fiind considerată drept una dintre figurile reprezentative ale lumii componistice de secol XX. A lăsat muzicii românești numeroase opusuri, unele fiind premiate în cadrul Concursului Internațional de compoziție al Asociației GEDOK-Mannheim, primind Premiul U.C.M.R., Premiul „Bernier” oferit de Académie des Beaux-Arts din Paris și premiul Academiei Române. A fost redactor muzical la Studioul cinematografic București, a publicat mai multe articole, cronici și recenzii în publicații precum „Muzica”, „Contemporanul” și „Scînteia”. A părăsit această lume în ziua de 25 decembrie 1997.

Compozitorul, pianistul și dirijorul **Theodor Rogalski** s-a născut în 11 aprilie 1901 la București. A

Theodor Rogalski



studiat la Conservatorul din oraș sub îndrumarea profesorilor Alfonso Castaldi și Dimitrie Cuclin, după care și-a continuat pregătirea în Leipzig și Paris. Deși în 1926 a câștigat Premiul I la Concursul de compoziție „George Enescu”, în următoarele două decenii compoziția a rămas în plan secund, muzicianul construindu-și o amplă carieră dirijorală. A rămas în istorie drept unul dintre fondatorii Orchestrei Naționale Radio și primul dirijor al ansamblului. A fost profesor la Conservatorul din București, iar compozițiile sale includ una dintre cele mai cunoscute lucrări naționale: suita *Trei dansuri românești*, dar și muzică de cameră, lieduri și repertoriu vocal-simfonic. A încetat din viață la 2 februarie 1954, în Zürich.

George Enacovici s-a născut pe 22 aprilie 1891 în Focșani. Compozitor și violonist, a întreprins o activitate bogată ca solist și interpret de muzică de cameră; printre lucrările sale regăsim muzică simfonică, muzică de cameră, vocală și corală. A studiat la



Conservatorul din București cu Géza de Kresz și ulterior la Schola Cantorum din Paris cu Armand Parent și Vincent d'Indy. A câștigat Concursul „George Enescu” interpretând *Sonata enesciană pentru pian în mi major* și a obținut Premiul I la Concursul de compoziție cu același nume pentru lucrarea *Rapsozii, pentru vioară și orchestră*. Mai târziu a devenit profesor de vioară la Conservatorul din

București și a fost primul șef al Orchestrei Radio din Capitală. A fost onorat cu diplomă și o medalie de argint la „Exposition Internationale des Arts et des Techniques” din Paris (premiile fiind acordate de Ministerul Comerțului și Industriei al Republicii Franceze). A plecat către cele veșnice pe 26 ianuarie 1965 în București.

Dirijorul, violoncelistul, compozitorul și pedagogul **Dimitrie Dinicu** pleca dintre cei vii în 1 aprilie 1936, la



București. Născut pe 13 iunie 1868 într-o familie ce a dăruit Țării Românești mai mulți muzicieni de seamă, Dimitrie Dinicu a absolvit Conservatorul din București și Academia de Muzică din Viena. A fost, pe rând, prim-violoncelist și conducător al Orchestrei Simfonice a Ministerului Instrucțiunii Publice și al Filarmonicii din București și a revenit ca profesor la Conservator, fiind o prezență constantă la seratele muzicale organizate de Regina Elisabeta a României.

13 aprilie 1991 a fost ziua când, la Cluj, s-a stins din viață muzicologul și dirijorul **Gheorghe**

Merișescu. A văzut lumina zilei în 21 februarie 1914, în localitatea Pietrării de Sus din județul Vâlcea. A studiat în cadrul Conservatorului din Cluj alături de Traian Vulpescu, Mihail

Andreescu-Skeletty și Sigismund Toduță, printre alții. A fost secretar muzical al Filarmonicii, dirijor al Ansamblului Studențesc din Cluj, dar și director al Operei Române și a predat istoria muzicii în cadrul Conservatorului. A publicat articole, studii, cronici și a susținut concerte educative, conferințe și comunicări științifice. A fost distins cu Ordinul Meritul Cultural în clasa a IV-a și clasa a III-a.

Pe 21 aprilie 1956, la Paris, părăsea lumea celor vii **Stan Golestan**. Născut pe 26 mai 1875, la Vaslui, compozitorul și criticul muzical a studiat la Paris alături de Vincent d'Indy, Albert Roussel și Paul Dukas. Piese sale poartă amprenta stilistică a școlii muzicale franceze, fiind inspirate totuși din folclorul românesc. A creat muzică simfonică, vocală și corală, câștigând premiul I la Concursul de Compoziție „George Enescu”. Activitatea sa muzicologică cuprinde eseuri, studii muzicologice și cronici muzicale. A fost profesor de compoziție în cadrul cunoscutei École normale de musique de Paris, dăruind tinerei generații



din bogăția experienței sale, iar Regele Mihai I al României l-a decorat cu Ordinul „Coroana României” în grad de Comandor.

Norela-Liviana COSTEA

Jolt Kerestely

Pe 12 mai ar fi împlinit 92 de ani și, de la moartea lui Ramon Tavernier, era decanul de vârstă al compozitorilor noștri de muzică ușoară. „Copacul” (doar premiul... III la festivalul de la Mamaia!) – Aurelian Andreescu, „Tăcutele iubiri” – Eva Kiss, „Noapte, fată cu cercei de smoală”, „Lumea de dragoste” – Angela Similea, „Un buchet de crizanteme” – Marina Florea, „Dragoste de corturar” – Emilia Dițu, „Te rog zâmbește, fată frumoasă!” – Gabriel

cu muzica sa interpretată tot de el la pian și cu recitări ale lui Paul Surugiu-Fuego, pe versuri de Narcis Avădănei și Adrian Artene (avea pregătit un al treilea, dar n-a mai fost să fie...). Să nu vă închipuiți cumva că vârsta i-a răpit fiorul creației! În ultimii ani a lansat piese cu Margareta Pâslaru („Iubiri platonice”), Pompilia Stoian, colegă cu Roxana, soția sa („Dedicație pe un disc”), Stela Enache („Luna cântă samba”, „Cântec de leagăn”). Am fost alături de el la evenimentele importante ale vieții și ale carierei lui, prezentându-i concertele aniversare – la 75 de ani la Sala Palatului și la 85 la Cercul Militar Național – dar și scriind



textele din booklet pe toate CD-urile sale editate de casa Eurostar, două dintre acestea fiind „Copacul”... cu cântece”, o colecție gen „Best of” de peste 40 de melodii binecunoscute. A mai compus pentru Corina Chiriac, Loredana Groza, Monica Anghel, Anca Țurcașiu, Viorela Filip, Oana Sirbu, Dana Bartzler, Ramona Bădescu, Aurelia Temișan, Adrian Enache, dar evident că a preferat solistele...

Dorobanțu, „Însingurare”, „Cine iubește...” – Mirabela Dauer, „Într-un oraș, într-un tramvai” – Dorin Anastasiu, „Coca” – solist Cătălin Crișan sunt doar câteva dintre cele mai cunoscute titluri dintre sutele compuse de „Joly”, cum îl alintam toți. Sigur, cântecul său emblematic rămâne „Copacul” (versuri Ovidiu Dumitru), pe care soprana Angela Gheorghiu l-a interpretat pe marile scene ale lumii, așa cum versiuni remarcabile au în repertoriu Paul Surugiu-Fuego, Marcel Pavel, grupul Distinto. De altfel, cu Fuego a avut cele mai consistente colaborări din ultimul deceniu, cu discuri premiate de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, pe care figurează piese superbe cum ar fi „Viață de artist”, „De câte ori iubesc” și „Anii mei, flori de tei”. De asemenea artistul l-a avut alături în multe din emisiunile sale TV (în „Drag de România mea”, la aniversarea a 90 de ani) sau în turnee – la Chișinău sau la festivalul de romanțe de la Zlatna. „Joly” a compus de altfel nu numai muzică ușoară, ci și pentru soliștii de operă, cum ar fi Daniela Vlădescu sau Valentin Teodorian (duetul dintre soprana Elena Moșuc și Fuego cu piesa „Știu că vei regreta” este memorabil), iar la festivalul național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște a cucerit Premiul întâi. Jolt Kerestely a fost un incorigibil romantic, mărturie stând și CD-urile „Darul lacrimilor” și „Povești sentimentale” –

Despre el putem afla multe din cartea scrisă de Oana Georgescu (însoțită de un CD) „O viață pentru cântec”, dar el însuși ar fi putut publica una purtând titlul „Cum să trăiești mai mult prin sport și prin alimentație sănătoasă”. A participat la zeci de curse de alergări/cros, inclusiv peste hotare, și profita de faptul că vila sa este lipită de stadionul Dinamo: în fiecare dimineața la ora 7, după o repriză serioasă de gimnastică, alerga pe pista stadionului, după care înota o oră în bazinul olimpic! În urmă cu câțiva ani, eminentul doctor Zoltán Galajda (cel care i-a salvat viața Marinei Voica printr-o dificilă operație pe cord) a fost nevoit, după câteva operații prin care a reușit să amâne inevitabilul, să-i recomande amputarea piciorului stâng, sub genunchi. Credeți că s-a liniștit? Pentru că nu mai putea merge pe biciclete (în decursul timpului i s-au furat vreo zece!), și-a cumpărat un fel de ATV mai mic cu care săptămânal mergea în Piața Obor ca să-și cumpere apă de la nu știu ce izvor-minune, dar și bunătățile – leurdă, ceapă verde, usturoi, salate și alte „ierburi comestibile”, cum le spuneam noi. „Noi” fiind cei

Alături de familie



care ne reuneam din când în când la familia Livia și Ioan Gauzin, protectori ai artelor și gazde impecabile, la adevărate șezători muzical-literare. Aici Joly a fost adesea alături de Eugen Doga, Fuego, dr. Zoltán Galajda, Stela Enache, Alexandra Velniciuc, Iana Novac, Octavian

Galajda, Livia Gauzin, Alexandra Cepraga, Oana Georgescu (gază atentă), Alexandra Velniciuc, Octavian Dobrotă, Venera Stângă, Marcel Preda, Mihnea Badea. Eva Kiss a trimis o coroană de flori din Danemarca, iar două cunoscute artiste, colaboratoare ale Maestrului, au transmis

Alături de Paul Surugiu-Fuego



Dobrotă, Marina Florea, Alina și Romeo Negoiasă (Alesis), poetul Narcis Avădănei și a uimit de fiecare dată cu preparatele sale culinare, rivalizând cu ale gazdei. Specialitățile sale: salata de avocado sau cea orientală, un fel de „guacamole”, iar la el acasă ne dădea gata cu fasolea cu ciolan și cu papricaș. Între sfaturile sale: câtă lămâie trebuie să îngurgitezi zilnic și de ce este absolut obligatoriu să mănânci măslinile cu sămburi cu tot! A fost un adevărat „Master chef”, câștigând de altfel un concurs culinar organizat de editura „Litera” – am prezentat și... am gustat! La un moment dat mi-a oferit nu știu ce ciupercă (tibetană?) pe care s-o pun în lapte, urmând să rezulte o băutură miraculoasă care să mă facă viguros ca el, dar nu m-am ocupat serios și cred că am înecat-o, săraca...

A fost foarte bun prieten cu George Natsis, am avut bucuria să asist la un „duel” pianistic între cei doi – o adevărată încântare. De altfel, George Natsis i-a orchestrat toate albumele discografice – cele două amintite plus „Steaua mea” (2015), „Nu sunt singur” (2017). Toate aceste CD-uri, plus „Portretul componistic” editat de UCMR în cadrul „Antologiei muzicii românești” (Muzică ușoară - CD 14), s-au aflat la căpătâiul compozitorului în foyer-ul Teatrului de revistă „Constantin Tănase”, unde a fost expus, fiind oferite gratuit tuturor aceluia care au venit să aducă un ultim omagiu „Copa-cului” doborât în cele din urmă, după ce a înfruntat atâtea furtuni...

Numeroși au fost compozitorii, artiștii, personalitățile care au ținut să-și ia rămas bun de la Jolt Kerestely și să-l consoleze pe fiul său Andrei Kerestely, la rândul membru al UCMR. Între ei: Marius Țeicu, George Natsis, Nicolae Caragia, Cristian Faur, Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Elena Moșuc, Paul Surugiu-Fuego, Iana Novac, Silvia Dumitrescu, Stela Enache, Petre Geambașu, Alina și Romeo Negoiasă (Alesis), Narcis Avădănei, dr. Zoltán

mesaje emoționante. Pompilia Stoian, din Germania: „Omagiu în eternitate omului superlativ din toate punctele de vedere, pe care am avut onoarea să-l cunosc și bucuria să-l îndrăgesc. Caracter nobil, generos, suflet cald, iubitor de frumusețe, valoare muzicală de clasă, creatură umană rarisimă. A căzut o stea strălucitoare în oceanul nemuririi. Cu soția sa Roxana am fost colegă la Facultatea de Limbi străne (germană) a Universității din București...”. Iar Alina Mavrodin Vasiliu, directoare artistică a Festivalului național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște: „Vestea plecării în veșnicie a maestrului Jolt Kerestely ne-a cernit sufletele. Bun și statornic prieten și colaborator al «Crizantemei de aur» și al Muzeului «Casa Romanței» din Târgoviște, a onorat zeci de ani romanța românească atât prin creații rafinate, cât și în calitate de regizor muzical din partea TVR sau de președinte al juriului concursului de Creație, ca demn reprezentant al UCMR. Îi vom păstra vie amintirea prieteniei cu care ne-a mângâiat sufletele și îi vom onora creația în concertele de romanțe, cu un profund sentiment de respect pe care îl datorăm marilor muzicieni care au slujit creația românească, fiindu-ne modele de talent, dăruire, modestie, muncă neobosită și generozitate”.

Nu a fost niciodată la azil și nici în spitale nu a fost internat mai deloc; doar anul trecut, timp o săptămână, la

Cu autoarea biografiei sale, Oana Georgescu



un centru de recuperare medicală la Câmpina, la recomandarea dr. Galajda. În ultima vreme era tare necăjit: făcuse, fără succes, numeroase memorii legat de viitoarea construire a unui mare stadion de fotbal, Dinamo, chiar lângă casa lui, distrugând liniștea studioului de înregistrări, reputatul Midi Sound, unde fiul său, compozitorul Andrei Kerestely, preluase postura de maestru de sunet. Vorbeam foarte des la telefon, îmi relata la început despre necazurile sale cu sănătatea, după care uita și comenta meciurile de

Marcel Pavel, Elena Moșuc, Jolt Kerestely, Paul Surugiu-Fuego



fotbal, handbal, tenis, box – preferatele sale. Nu o dată mă suna să mă uit repede pe postul Realitatea TV, unde sunt dezvăluiri incredibile. A fost un patriot adevărat, în inima lui bătea o inimă mare de român, îl dureau nedreptățile din țară, suferea pentru tot ce se întâmplă... A fost un om drept, bun, calm, căruia îi repugna violența, de o naivitate dezarmantă uneori, care n-a bârfit și n-a invidiat pe nimeni. Ne va fi tuturor dor de accentul simpatic, de zâmbetul și de glumele lui...

Octavian URULESCU

JOLY...

... a fost „COPACUL” lângă care am început cariera de regizor muzical în TVR!

Eram student la Conservator când l-am cunoscut pe Jolt Kerestely în Studioul muzical al TVR...

Rememorez atât de clar clipa... Joly era la pupitrul de sunet, într-o înregistrare, purta o cămașă roșie cu buline albe, blugi albaștri și niște saboți albi, tip medicinal.

Era compozitor celebru, era pe val. Cine nu auzise de șlagărul „Copacul” interpretat de vocea de „aur” a lui Aurelian Andreescu?! Eram copleșit de acel moment. Atunci am aflat că era și regizor muzical.

M-a luat de la bun început sub aripa lui ocrotitoare, am învățat, am furat meserie și am căutat să iau tot ce era mai bun de la el.

Numele și notorietatea lui, cariera sa impresionantă, impuneau respect. În studio, vedete sau nu, îl ascultau cu atenție, aveau încredere în urechea lui muzicală

absolută. Știa să se poarte, să comunice cu oricine; foarte rar l-am văzut nervos.

Joly mi-a fost ca un frate mai mare și sunt mândru de încrederea extraordinară pe care mi-a acordat-o necondiționat.

Dacă nu m-aș fi întâlnit în acea vară în Studioul muzical al TVR cu Jolt Kerestely, dacă nu m-ar fi acceptat să învăț meseria alături de el nu aș fi devenit nici regizor muzical, nici compozitor...

Pentru că tot Joly mi-a inoculat microbul compoziției. Alipirea de el a născut în mine dorința de a compune muzică.

Joly a fost „COPACUL” lângă care am început cariera de regizor muzical în TVR.

A fost destin!

Mulțumesc, Joly!

Drum lin spre lumină!

Dani CONSTANTIN

In memoriam Iulian Vrabet

Iulian Vrabet, zis Mugurel între prieteni, a fost unul dintre muzicienii pop-rock-jazz care au lăsat urme adânci în muzica noastră. Misiunea lui a fost însă singulară, detașându-se de instrumentiști prin viziunea sa culturală în ansamblu. Până să ajungă basistul și compozitorul de la Holograf, el a sfințit locul peste tot pe unde a trecut, că a fost vorba de scene sau de culise... cu cântec.

De loc din Craiova, a venit student la Arhitectură în București cu un prim bagaj muzical, ajutat de posturile radio-TV sârbești care se prindeau în Bănie (mie mi-a povestit și de filmele de artă din aceeași sursă), dar și cu experiența unor trupe underground craiovene (un singur exemplu - Național -, cu Gabriel Cotabiță solist) din care avea să se întrupeze mai cunoscuta Redivivus. În

capitală, a beneficiat de oaza culturală Club A.

La îndemnul directorului fondator, Emil Barbu „Mac” Popescu, a înființat prima trupă rock a Institutului de Arhitectură, Basorelief, care s-a impus pe dată la Festivalul „Club A” (cu trofeu în 1981, dar și premiul al doilea pentru compoziție acordat lui Vrabet). Totul pe coordonate elitiste jazz-rock și

progressive. Mai puțini știu de cooptarea sa inițială în BigBandul Universității, la Casa de cultură a studenților din București, sub oblăduirea unui mare muzician venit de la Cluj, dirijorul Bițu Mărgărint. O școală neoficială de muzică, spunea Mugurel.

La încheierea studiilor, repar-tizat la Alba Iulia, a făcut echipă cu o altă trupă rock în același siaj stilistic, Mass Media lui Hans Knall. Înapoi la



București, ajută episodic la trupa Tânăra Generație a fostului coleg Flavius Teodosiu. Chemat la Holograf, revine la „Preoteasa”, unde aceștia au avut sală de repetiții la ora debutului. A contribuit din plin la prima perioadă de vârf, survenită după plecarea primului lider Mihai Pocorschi, cu Dan Bittman și Nuțu Olteanu, pe lângă nucleul fondator. În ultimii ani '80, Holograf cânta de la egal la egal cu Roșu și Negru, Iris, Compact, Semnal M, Sfinx.

Imediat după 1989, după o încercare reușită parțial de a penetra scena internațională (la Londra cu înregistrări în engleză, apoi în Olanda pe urmele Sfinșilor), supergrupul se reinventează acasă. În particular, Iulian este chemat de producătorul Ioan Duma (fost coleg de bigband) să modereze alături de Berti Barbera (nu o dată să și cânte) emisiunea muzicală pop-rock etalon de la TVR 1, „Taverna”. De-a lungul anilor, a ajutat oriunde a fost solicitat - de exemplu la înregistrările și concertele Laurei Stoica, ori ale bluesman-ului A. G. Weinberger. A cântat inclusiv cu Phoenix, ori pe albumul solo al noului lor super-chitarist, Cristi Gram.

Tot la Club A s-a petrecut și revenirea grupului Basorelief, care a înregistrat inclusiv un disc, „Ploaie în Macondo”. În aceeași ambianță s-a născut și cartea în dialog cu jurnalistul Nelu Stratone, la editura CDPL, sub oblăduirea lui Florin Silviu Ursulescu. La rândul meu, am fost fericit să colaborez cu Iulian în mai multe rânduri, de la lansări de cărți la programul „Jazzissimo” pe care l-a curatoriât sub egida ArCuB. M-a consiliat în câteva rânduri

la identificarea și transcrierea unor momente mai puțin cunoscute ale muzicii noastre pop-rock, jazz și chiar folk. Cel mai important rămâne, însă, proiectul nostru din pandemie, provocat de al treilea fondator, Gabi „Pipai” Andrieș. Rockul Carantinei a reunit instrumentiști și soliști români (din mai multe generații, inclusiv din diaspora) care au înregistrat piese celebre din istoria rockului românesc ('60-'90), majoritatea nemaicântate de decenii. Doi ani la rând, fiecare de acasă, câte 11 melodii, de fiecare dată cu finalizare într-o gală live.

Pe lângă contribuția la cariera Holograf din 1987 încoace (în particular inclusiv în talonarea fiului său multi-instrumentist, Victor Vrabete, care apare și în cel mai recent videosingle VH2), Mugurel rămâne omul bun la toate (esențial - membru în board-urile UCMR-ADA și CREDIDAM) și prietenul care s-a cunoscut la nevoie, cu o ultimă contribuție importantă la proiectul - disc „Trinity” al foștilor Basorelief.

O reverență și o amintire pioasă celui care și-a făcut din cultivarea muzicii (ba și a arhitecturii - înainte de pandemie a participat la o acțiune inedită cu elevii liceului de profil) un crez, dincolo de vocație ori carieră, chiar dacă uneori a fost nevoit să coboare în catacombe, precum creștinii din Roma antică, cum conchidea dulce-amar, dar obiectiv, muzicianul arhitect, la lansarea unei cărți despre Club A. Și o întrebare retorică, pe care i-o adresam uneori: Pe când un disc solo, Iulian? Sau nu e retorică? Dumnezeu să îl odihnească în pace!

Doru IONESCU

Neil Sedaka

Neil Sedaka, născut la 13 martie 1939 în Brooklyn, New York, a fost un cântăreț, compozitor și pianist american de origine evreiască, unul dintre cei mai apreciați interpreți ai anilor '50-'60. A vândut milioane de discuri la nivel mondial, a scris peste 500 de cântece și a influențat generații întregi prin hituri devenite clasice. Cariera sa de peste 60 de ani a fost marcată de perioade de succes, declin și reveniri spectaculoase. Vecin din copilărie al altui mare nume din istoria muzicii americane, Neil Diamond, Sedaka s-a apropiat de muzică încă de la vârsta de 8 ani, când a primit lecții de pian clasic, obținând o bursă chiar la Juilliard School of Music (Preparatory Division), unde studia instrumentul sâmbăta. La 13 ani, Neil Sedaka l-a întâlnit pe Howard Greenfield, textier, cei doi formând ulterior unul dintre cele mai de succes duo-uri de compozitori de șlagăre din America. Ascensiunea fulminantă a tânărului Sedaka s-a petrecut între anii 1959-1963, perioadă în care discurile sale s-au vândut în zeci de milioane de exemplare, fiind depășit ca număr de vânzări doar de Elvis Presley. Odată cu Invazia Britanică, cu scena acaparată de trupe precum The Beatles, The

Animals sau The Rolling Stones, Sedaka a intrat într-o perioadă de declin, retrăgându-se temporar în anul 1966. La începutul anilor '70, Sedaka revine și cucerește topurile din Australia și Marea Britanie, încheie parteneriatul cu Greenfield și între



1974 și 1976 colaborează cu Elton John și casa sa de discuri (Rocket Records), lansând alte albume de succes precum „Sedaka's Back” (1974) și „The Hungry Years” (1975). În aceeași perioadă, hit-ul numărul 1 din 1962

„Breaking Up Is Hard to Do”, ajunge în 1975 în varianta baladă pe locul 1 din nou, devenind singurul cântec care în două versiuni diferite, cântat de același artist, să ocupe prima poziție în topurile americane. A lansat 26 de albume de studio și hituri majore precum „The Diary” (1958), „Oh! Carol” (1959), „Calendar Girl” (1961), „Happy Birthday Sweet Sixteen” (1961), „Breaking Up Is Hard to Do” (1962), „Next Door to an Angel” (1962). A scris cântece pentru Elvis Presley, Frank Sinatra, Tom Jones, The Monkees, ABBA sau Connie Francis și a colaborat cu artiști precum Elton John, Engelbert Humperdinck, Steve Tyrell, Elaine Paige sau Bobby Darin. A fost introdus în Songwriters Hall of Fame (1983), a primit o stea pe Hollywood Walk of Fame, iar în Brooklyn-ul natal o stradă este numită după el. Din anii '80 până în 2022, în care s-a retras din activitatea de compozitor, Neil Sedaka a continuat să susțină concerte, să lanseze albume de studio, compunând un album de muzică clasică și unul pentru copii și a început să scrie cărți devenite best-seller. Unul dintre cei mai de succes cântăreți și compozitori ai secolului XX, Neil Sedaka a murit la vârsta de 86 de ani.

David LAPADAT

Seara cea mai lungă

O seară plină de surprize!

S-a derulat în data de 4 aprilie, de la ora 19,00 în ospitalierul ambient al PUB Universității, sub genericul „JAZZ4YOU AWARDS 2026” – un eveniment muzical în chip inspirat conceput și organizat de activul demiurg/trompetist/lider de grupuri instrumentale de jazz/șef de club Emil Bîzgă: gală live de premii, totodată concert și jam session durând în total mai bine de cinci ore...

„JAZZ4YOU AWARDS” s-a dorit de către inițiator a fi o referință anuală pentru cultura jazz din România, justificată de realitatea conform căreia nu ne lipsesc talentele, dar se confruntă cu prea puține platforme de recunoaștere valorică de tip *awards* dedicate artiștilor genului. Așadar elemente definitorii precum talentul, swingul, crezul în jazz au devenit imperative indispensabile ale sus numitului concept!

Cum era și firesc, evenimentul muzical a debutat cu... muzică: drept care liderul – de astă dată în postură de dirijor a impus pe podium ansamblul numit ambițios „Emil Bîzgă Jazz Orchestra”, un big band de paisprezece instrumentiști, mulți dintre ei tineri (trompete – Sorin Nicolescu, Grig Manea, Vlad Niță, tromboane – Radu Clipa, Marian Zahanagiu, Cornel Ene, saxofoane alto – Răzvan Gachi, Mihai Cucos, saxofoane tenor – Marian Constantin, Lorin Lepădatu și saxofon bariton – Ovidiu Antonescu, pian – Albert Tajti, bas – Ciprian Parghel, baterie – Tudy Zaharescu), care a oferit publicului trei momente muzicale interpretate cu măiestrie și swing: „April in Paris” (compozitor Vernon Duke, aranjor Bob Mintzer), „I Remember Clifford” (compozitor / aranjor Benny Golson), „Shiny Stockings” (compozitor / aranjor Frank Foster); a strălucit în calitate de colaborator unul dintre premiați, super-virtuozul ritmician (realizator, între altele, a casetei video demonstrativ - educative „Puterea ritmului”) Tudy Zaharescu.

Iată înșiruirea celor șapte premii atribuite de competiția „JAZZ4YOU AWARDS”: „The Jazz Ambassador Award” a fost acordat notoriului pianist român Marian Petrescu (care trăiește acum în Finlanda) – premiu pentru cel mai bun promotor al jazzului românesc peste hotare; „The Heritage Award” oferit pentru întreaga carieră bateristului compozitor Tudy Zaharescu; „Rising Star Award” pentru saxofonistul Ovidiu Gurban, revelația jazzului autohton, cel mai promițător tânăr artist; „Best Jazz Release” remis pianistului compozitor Petrică Andrei – realizatorul celei mai valoroase producții discografice a anului; „The Jazz Mentor Award” hărăzit lui Alexandru Man – ghtarist, basist și dascăl întru jazz, pentru cariera didactică a profesorului care șlefuieste talente; „Premiul Special” decernat post mortem pianistului, compozitorului, profesorului Mircea Tiberian pentru întreaga activitate;

„Premiul pentru excelență în organizare/promovare culturală” conferit Grupului de organizare Suceava Jazz Fest, pentru contribuția remarcabilă la dezvoltarea scenei muzicale sucevene și organizarea primei ediții a Festivalului.

În afara ultimului premiu citat, ca și a celor speciale, ceilalți premiați au marcat contribuții interpretative pe podiumului competiției-concert, excepție făcând Marian Petrescu, prezent doar cu un mesaj verbal înregistrat. Despre Tudy Zaharescu ca partener al big band-ului Emil Bîzgă am relatat în rândurile de mai sus. Multi-talentatul pianist Petrică Andrei a evoluat în trio, cu Vlad Popescu - baterie și Ciprian Parghel - contrabas, dând la iveală cu autentică inspirație, unor prelucrări măiestre ale temelor „Hora lui Ionică” datorată componistic cunoscutului acordeonist Ionică Minune și „Dedicated Waltz” – creație a pianistului, ambele în aranjamentele lui Petrică Andrei. La rândul-i, ghtaristul Alexandru Man și-a încântat asistența, fiind însoțit de interpreți de marcă – Toma Dimitriu - pian, Ciprian Parghel - bas și Laurențiu Ștefan - baterie, în talmăcirea temelor standard „Moanin” (Bobby Timmons), „This I Dig of You” (Hank Mobley), „Body and Soul”



Emil Bîzgă Jazz Orchestra

(Johnny Green, Edward Heyman, Robert Sour, Frank Eyton). Iar tânărul premiant Ovidiu Gurban s-a alăturat în chip pasager atât Trio-ului Petrică Andrei cât și Quartetului coordonat de Alexandru Man.

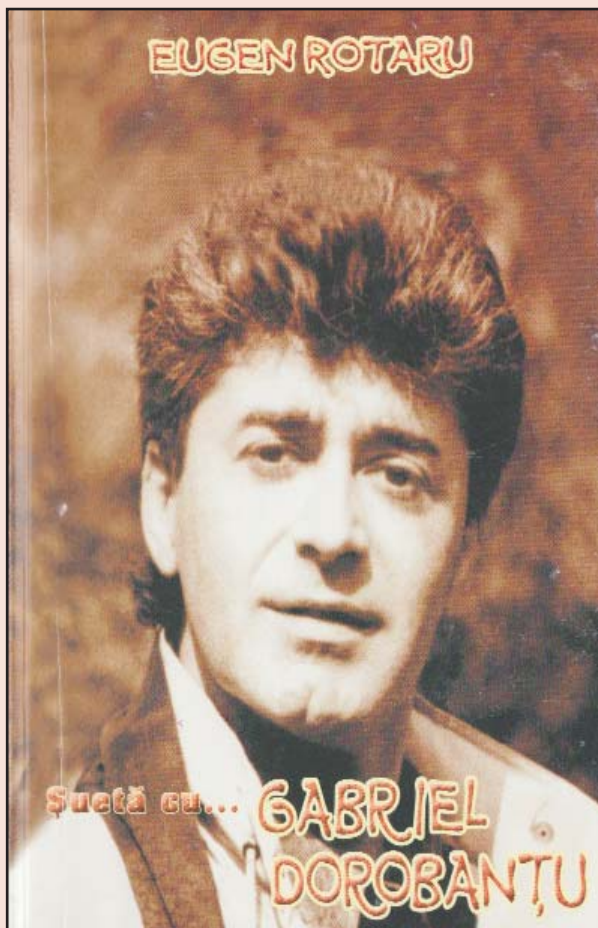
Totodată, neobosit, saxofonistul Ovidiu Gurban s-a integrat din proprie inițiativă, formulei finale de jam session; împreună cu Emil Bîzgă - flugelhorn, Sorin Nicolescu - trompetă, Petrică Andrei - pian, Ciprian Parghel - bas, Vlad Popescu - baterie. Spiritul lor de creativitate intensă s-a manifestat plener în reactualizarea profesionistă, avântată, pasională a standardelor de jazz „Au Privave” (Charlie Parker), „Gypsy Blues” (Emil Bîzgă), „Take the A Train” (Duke Ellington).

„Jazz4You Awards” – un eveniment de amploare performant, inițiat, organizat și realizat sub zodia reușitei, pentru care Emil Bîzgă merită felicitări și care, nu numai din acest motiv, se cuvine continuat! (Foto: George Zaroschi)

Florian LUNGU

După 20 de ani

Ca în romanul lui Alexandre Dumas, am descoperit această carte după două decenii de la apariție... Din motive dureroase și pentru protagonist, ea n-a fost lansată și nici măcar promovată serios la data respectivă, ceea ce ne miră, fiindcă autorul, cunoscutul textier și libretist Eugen Rotaru, era director la magazinul Muzica de pe Calea Victoriei, unde aveau loc numeroase evenimente de gen. Și este mare păcat, fiindcă această „Șuetă cu... Gabriel Dorobanțu” (Editura Curtea Veche, 2006) propune o lectură mai mult decât agreabilă pe parcursul celor peste 200 de pagini, între care multe includ fotografii inedite la momentul lansării (între timp, evident, unele au mai fost publicate). Între copertile volumului regăsim detalii semnificative din istoria de peste 25 de ani a muzicii ușoare românești, începând cu primii ani ai deceniului 9 ai secolului trecut. Prima apariție pe micul ecran a lui Gabriel Dorobanțu, aflăm, a avut loc în 1982 cu o creație a lui Dan Dimitriu, dar el mărturisește a nu fi fost deloc un preferat al realizatorilor TV, fiind impus de fapt marelui public prin intermediul radio-ului și apoi al concertelor. Ceea ce este de admirat este faptul că interpretul nu se ferește să demitizeze, prin tușe realiste, imaginea unor personaje încă în viață, care l-au dezamăgit atunci mai mult sau mai puțin, dar o face fără răutate și cu exemple concrete. Este cazul profesoarei sale de la Școala populară de artă Florica Orăscu (în cazul căreia amintirile și relatările altor colaboratori sunt evident exagerate), al lui Horia Moculescu în postura de director la TVR, al juriului de la Mamaia, al implicării politice (Mircea Rusu, Horia Moculescu, Gabriel Cotabiță) și chiar al compozitorului Dumitru Lupu, care i-a oferit cele mai mari șlagăre din carieră. După ce a constatat că prof. Orăscu (care de fapt avea pregătire de canto clasic) nu era nicidecum ce se aștepta, Gabriel Dorobanțu s-a pregătit cu Fromi Moreno (maestru de sunet la Radio - unii își amintesc de fiica sa, solista Mira Moreno, căsătorită cu bateristul orchestrei Radio, Marian Toroimac), de care a fost foarte mulțumit, numindu-l „cel mai bun profesor al meu”, și apoi cu compozitoarea Camelia Dăscălescu. Acesteia din urmă i-a cântat o piesă în finala concursului de Interpretare de la Mamaia, cealaltă fiind, în primă audiție, „Ochii tăi” de Vasile Veselovski. La acea ediție din 1983 a festivalului de la Mamaia, reluat după 7 ani, Trofeul a fost câștigat, la egalitate, de Marina Florea (eronat, este creditată... Marieta Bratu!) și de Gina Pătrașcu, Gabriel Dorobanțu fiind recompensat doar cu o Mențiune, dar din fericire „Ochii tăi” a devenit un șlagăr autentic și l-a făcut cunoscut pe solist. Cu sinceritate, protagonistul își recunoaște greșelile (cum ar fi reluarea piesei lui Dumitru



Lupu „Toate florile din lume”, lansată de Denis Roman, care nu i se potrivea) și mai ales descrie cu umor și binecunoscut episoade dintr-o carieră care a devenit și mai importantă după apariția cărții. Între acestea - turneele peste hotare (în care aruncă o lumină crudă asupra concertelor din SUA, desfășurate în săli improprii, cu dotări tehnice minimale), colaborarea cu textierii Eugen Rotaru, Mala Bărbulescu, Viorela Filip, spectacolele de la Teatrul „Al. Davila” din Pitești sub bagheta lui Mitică Lupu, prestațiile sale în baruri de noapte, în București și pe litoral (paradoxal, la ora actuală nici unul din ele nu mai există!). Capitole ample sunt rezervate unor colaboratori apropiați. Între aceștia, compozitorul basarabean Petre Aldea Teodorovici, care i-a compus lui Dorobanțu un excelent

album, „Santa Maria Maggiore”, compozitorul amintind cu tristețe că piesa titulară, devenită un mare șlagăr, nu s-a bucurat de un tratament corect al juriului (președinte Anton Șuteu) festivalului de la Mamaia, asemeni cunoscutei piese „Eminescu” a fratelui său Ion Aldea Teodorovici. Amintiri frumoase se referă la începutul colaborării cu Viorel Gavrilă, cu marele succes „Niciodată”, la melodiile primite din partea compozitorilor Virgil Popescu, Dan Ștefănică sau Mihai Vanica, ca și la prietenia cu Elvira „Vivi” Iancu, fostă membră (chitară bas) în prima formație rock feminină, Venus. La rândul ei aceasta povestește episoade pline de haz, ajutându-i pe cei tineri să înțeleagă că nu era deloc ușor să fii artist profesionist înainte de 1989. Eugen Rotaru este un autor discret, dar provocându-l pe protagonist cu întrebări incitante, rezultând ceea ce am subliniat - o carte neconvențională, lipsită de rețineri, dar fără răutăți sau

atacuri la persoană, eventual doar vorbind despre neîmpliniri, despre vise nerealizate și despre personaje care la un moment dat au avut „pâinea și cuțitul” în muzica ușoară românească. Inițial, Gabriel Dorobanțu își dorea un volum bazat pe miile scrisori primite de la admiratoarele, dar din intenția sa au rămas numai câteva emoționante fragmente poetice din epistole de-a dreptul literare. Cert este că încă până în 2006 acumulasă zeci de șlagăre care-l făcuseră una din marile vedete ale genului, fiind pe toate buzele refrenele unor cântece cum ar fi „Hai, vino iar în gara noastră mică”, „Nu știi cine ești”, „Vreau s-alerg după nori”, „Să nu vii iar să mă cauți”, „S-aducem dragostea-napoi” (Dumitru Lupu), „Te rog zâmbeste, fată frumoasă” (Jolt Kerestely), „Ochii tăi” (Vasile Veselovski), „Nocturne” (Camelia Dăscălescu), „Fericire” (Mihai Vanica), „Azi cerul pierde o stea” (Marius Țicu). Așteptăm acum o carte autobiografică, având în vedere talentul cert de povestitor al lui Gabriel Dorobanțu!

Marius GHERMAN

Concert Eugen Doga la Ateneu

Lumina se stinge și la pian atacă primele acorduri ale celebrului vals „Dulcea și tandra mea fiară” un Richard Clayderman tânăr. Blond, cu pletele pe umeri, frumușel foc, David Dumitrescu are 12 ani, este elev la Liceul „George Enescu” și a fost indiscutabil (aplauzele, inclusiv cele de la final, stau mărturie) una din vedetele serii. Pe 1 martie Eugen Doga ar fi împlinit 89 de ani și acest compozitor al

orchestra și corul nu vor mai veni de la Chișinău – dedesubturile n-are rost să le descălcim acum. Totul părea compromis, dar a apărut un om providențial, care i-a sărit în ajutor, punând totul la punct într-o zi și o noapte! Reprezentația a avut loc cu mare succes, iar de atunci i-a legat o strânsă prietenie, Eugen Doga invitându-l să dirijeze câteva din concertele sale din străinătate, așa încât nimic mai firesc ca la pupitrul dirijoral să se afle maestrul Iosif Ion Prunner! Episodul de mai sus apare în cartea „Trei generații pe scena Ateneului”, a kolegei noastre Oana Georgescu,



lansată tot cu ocazia unui concert dirijat de maestrul Prunner.

După încântătoarea uvertură cu pajul David Dumitrescu, o a doua surpriză pianistică a adus la rampă o piesă mai veche de cinci decenii. În 1973, în urma unui turneu întreprins în Țara Soarelui Răsare și a numeroaselor difuzări radiofonice, lucrarea „Sonet” a lui Eugen Doga a fost decretată „Cea mai frumoasă melodie a anului în Japonia”! Înainte de a-și pune în valoare calitățile vocale, ne-a reamintit cu eleganță această bijuterie muzicală, la pian de această dată,

iubirii a fost omagiat pe scena Ateneului chiar de Dragobete prin concertul memorabil „Dulcea și tandra mea fiară”, organizat de Asociația Tao Cultural (președinte Octavian Dobrotă) și de Fundația Dominanta-Eugen Doga (condusă de fiica maestrului, regizoarea Viorica Doga). Una din ultimele dorințe ale compozitorului a fost legată tocmai de un asemenea concert, cu toți prietenii și colaboratorii apropiați alături și chiar dacă el, fizic, n-a fost pe scenă, spiritul său ne-a vegheat și parcă i-am auzit vocea blândă, cu accent dulce, grație reflecțiilor sale despre artă și viață, gândurilor și aforismelor aduse la microfon din culise de actorul basarabean Nicolae Jelescu. Eugen Doga l-a divinizat pe Eminescu, își dorea montat integral la București ciclul de cântece „Dialogurile dragostei”, pe versuri de Mihai Eminescu și de Veronica Micle. Poate se va întâmpla asta, așa cum sperăm să aplaudăm curând baletul său „Luceafărul”, pe un libret de Emil Loteanu – după câte știm materialul muzical a fost predat directorului Operei Naționale, Daniel Jinga. Cum nimic nu este întâmplător, la Chișinău Eugen Doga a locuit pe strada Mihai Eminescu, care acolo se intersectează cu strada Veronica Micle! La București noi nu ne-am priceput să facem asta, așa cum n-am știut niciodată să punem în valoare cum se cuvine valorile naționale, între care se numără și creația lui Eugen Doga... Amfitrionii concertului au fost Corul Național Român și MH Orchestra – singura orchestră de salon în stil vienez, acum în formulă simfonică. O poveste frumoasă și emoționantă este legată de dirijorul concertului. Cu ani în urmă, Eugen Doga pusese la cale la Ateneu un concert cu creații proprii, ca să afle șocat, aproape în prețuia reprezentației, cu toate biletele vândute, că soliștii,

Iosif Ion Prunner, Iana Novac



Alături de Mariana Bulicanu



protagonista concertului, soprana Iana Novac, după care a invitat în scenă o valoroasă colegă de la Chișinău, cu care a cântat în duet „Te știam numai din nume”. Este vorba de soprana Mariana Bulicanu, colaboratoare de tradiție a lui Eugen Doga, cu care a făcut numeroase concerte, inclusiv un duet memorabil. „Maestru în artă” în Republica Moldova, în prezent este solistă a Operei din Craiova, după un deceniu petrecut la Teatrul național de operă și balet „Maria Bieșu” din Chișinău. Celelalte două piese cântate de soprana invitată au fost „Aș vrea să viu la tine” și „O lacrimă de iubire”. Așa cum spuneam că și-a dorit Eugen Doga, realizatorii concertului, Iana Novac și Octavian Dobrotă, au inclus în program vechi și apropiați colaboratori. Între aceștia, pianistul Ștefan Doniga (ce asemănare de nume!), care are pe toate partiturile dedicații ale Maestrului. Și în cazul lui există o poveste frumoasă, pusă în pagină și la concertul de față. În 2018, cu ocazia Centenarului Marii Uniri, Eugen Doga și Ștefan Doniga au susținut reprezentații în orașe emblematiche ale Unirii. Cu acea ocazie au stabilit împreună o cadență specială (marcă... neînregistrată!) la piesa „Intermezzo”, care a deschis „programul Doniga”, cea de-a doua fiind „Lamento” - o lucrare impregnată de melancolie, de nostalgie și mai ales de durere la despărțirea lui Eugen Doga de cel cu care a

împărțit atâtea succese, poetul și regizorul Emil Loteanu. Nu întâmplător am scris de „programul Doniga”, fiindcă între cele două piese am avut ocazia să aplaudăm una din secvențele muzicale care au adus culorilor României un record mondial - concerte pe toate continentele în 98 de zile! Jules Verne ar fi scris cu siguranță o continuare la „Ocolul pământului în 80 de zile”, mai ales că eroul lui nu ajunsese în Antarctica! În aceste turnee în jurul lumii Ștefan Doniga o are alături pe violonista Diana Jipa, alături de care ne-a oferit „Balada tinereții”.

N-am insistat la început asupra lucrării titulare fiindcă știam că voi mai avea ocazia s-o fac, datorită interpretării superlative de către Iana Novac a versiunii cu text a valsului. Ne-am amintit cu această ocazie

că doar la câțiva pași de scena Ateneului, în Salonul Oficial, soprana a fost distinsă cu premiul pentru pop-opera la cea mai recentă gală a revistei „Actualitatea muzicală”. Revenind, să amintim că filmul „Dulcea și tandra mea fiară” este inspirat de nuvela „O dramă la vânătoare” de Anton Pavlovici Cehov, iar muzica filmului a figurat în programul festivităților de deschidere și de închidere la două ediții ale Jocuri Olimpice, una de vară și una de iarnă. Celebrul vals omonim este inclus în lista patrimonială a UNESCO, fiind considerat de fostul președinte american Ronald Reagan, mare meloman, drept cel mai frumos vals al secolului XX. Sigur, preferințele denotă fatalmente subiectivism, în muzică nu se pot alcătui clasamente

Iana Novac, Octavian Dobrotă





„Codrii mei”, în interpretarea trio-ului vocal ce domină peisajul pop-opera prin concerte, apariții discografice, premii – este vorba de Distinto: Mihăiță Radu, Marius Olteanu și liderul Octavian Dobrotă, acesta din urmă apărând și în două duete alături de soția sa Iana Novac, „Păstrați iubirea” fiind evident un titlu emblematic, cel de-al doilea fiind „Oglinda clipelor”. Firește însă că Iana

Alături de Nicolae Jelescu



inatacabile, ca în sport, popularitatea joacă însă și aici un rol. Iată, un organism specializat, History Rundown, a publicat o ierarhie a lucrărilor muzicale din toate timpurile, indiferent de gen, două valsuri ale lui Eugen Doga numărându-se între primele o sută: „Dulcea și tandra mea fiară” pe locul 97 și, atenție, „Gramofon” (care mie, rămâne între noi, îmi place mai mult!) mult mai sus, pe 83! Acest din urmă vals a fost lansat în coloana sonoră a unui film polonez. În afară de „Gramofon waltz” publicul s-a mai delectat cu șlagărul, de muzică ușoară de această dată,

Novac n-a fost doar o gazdă admirabilă, ci a susținut și un impresionant tur de forță, abordând impecabil partituri

foarte diferite ca factură – lieduri, șlagăre de muzică ușoară, cântece din ciclul „Dialogurile dragostei”, nemaivorbind de duete. Între titluri aș aminti „Orice femeie e frumoasă” (piesă atât de populară încât a fost însușită de un... manelist!), „Căsuța părintească”, „Ochiul tău iubit”, „Pasăre cu pene albastre”, „Dăruiește-mi numele” și, firește, valsul titular „Dulcea și tandra mea fiară”

Eugen Doga a fost academician, parlamentar, Artist al poporului și Maestru în artă în Republica Moldova, Doctor HC la numeroase instituții muzicale din lume, „Om al mileniului”, decorat de două ori de Președinții României, premiat de UCMR. Ne vine în minte o amintire dragă de acum câțiva ani, când a fost laureat



Distinto

al revistei „Actualitatea Muzicală” la Opera Națională din București. Deși era un iulie torid, a venit special de la Chișinău însoțit de fiica sa, bucurându-se de întâlnirea cu Nicolae Gheorghită, Mihai Cosma, Horia Moculescu, Loredana Groza, George Natsis, Mircea Drăgan, Monica Anghel, Aurelian Temișan... A compus muzica la 200 de filme – de lung și de scurt metraj, documentare, cele mai cunoscute la noi fiind „Șatra” (O tabără urcă la cer), „Lăutarii”, „Anna Pavlova” (colaborări admirabile cu regizorul Emil Loteanu), „Maria-Mirabela” – singura colaborare cu cinematografia de la noi, film regizat de Ion Popescu Gopo. În urmă cu exact zece ani m-am întâlnit la Ateneu cu Eugen Doga și cu Alina Mavrodin Vasiliu, directoare artistică a Festivalului național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște, pentru a perfectă prima apariție a Maestrului la festival, atât în juriu, cât și cu un recital „Dialogurile dragostei”. Am aflat atunci cu stupeoare că Eugen Doga nu avea nici un disc în România! I-am contactat imediat pe Venera și pe Paul Stîngă de la casa de discuri Eurostar și peste câteva luni a apărut CD-ul intitulat „Mari succese”. Lansarea de la „Muzica” a fost absolut incredibilă, magazinul ticsit – compozitori, interpreți, regizori, actori, ambasadori, admiratori. I-am făcut o mare surpriză, invitând-o în secret pe actrița Medeea Marinescu, interpreta rolului titular din filmul „Maria-Mirabela”, pe care Eugen Doga n-o mai văzuse de când aceasta avea 7 ani! Medeea Marinescu și Mihai Constantinescu ne-au reamintit atunci tema muzicală și gândul ne-a zburat la Anda Călugăreanu... În concertul de la Ateneu celebra temă a prins viață în interpretarea minunaților copii din „Cor cu dor”, dirijoare Teodora Iavorski. Evident, în versiunea exemplară a orchestrei spectatorii au vibrat și la secvențe muzicale din filmul „Șatra”, retrăind cu toții bucuria de altădată, când reușeam să găsim un bilet la aceste filme, după care a urmat „Hora prieteniei”, cu care Eugen Doga ținea să-și încheie întotdeauna concertele. Dar nu s-a întâmplat la fel și de această dată, toți artiștii revenind pe scenă și cântând într-un glas „Orașul meu”. Și cum spectatorii erau entuziași, s-a reluat valsul „Gramofon”,



după care, în foyer, au fost invitați să plece acasă cu amintiri – CD-uri, cartea „Viața e ca și o gamă în do major” de Eugen Doga, precum și volumul „Între cuvânt și zbor” de Iuliana Gorea Costin. A fost un eveniment memorabil, la care „Actualitatea Muzicală” a fost partener media alături de Radio România și de ziarul „Ultima Oră”. (Foto: Radu Nicolae)

Octavian URSULESCU



„Domeniile Savoy”

Sala Savoy a Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” a găzduit cea mai nouă premieră a actualei stagiuni, „Domeniile Savoy” de Vasile Muraru și Valentina Fătu (semnează scenariul, regia, dar și conceptul). Este un spectacol clasic de Revistă, în care protagoniștii sunt

Mihai Alexandru



proprietarii bogați ai unei vile impunătoare situate pe un domeniu vast, unde urmează să aibă loc o petrecere fastuoasă, la care sunt invitați artiști, celebrități din lumea mondenă, dar și politicieni. Acest „pretext” reprezintă de fapt premisa derulării unei permanente schimbări de „tablouri revuistice”, în care jocul actoresc și momentele comice savuroase (cuplete – „Valurile vieții”, „Veniți cu toții la coridă!”), travestiuri – „Irina Loghin și Fuego”, scenete – „Bal mascat”, „Obosiții”, monoloage/ proză – „Senatorul”, „Striptease fiscal”), muzica și dansul se succed și se împletesc ca într-o veritabilă cavalcadă de culori, ritmuri, antren și strălucire specifice spectacolului de Revistă.

Din distribuție, alături de Vasile Muraru și de Valentina Fătu, fac parte solistele Bianca Sârbu Romanescu, Daniela Tănase și Alexandra Crăescu,

actorii Vasile Filipescu, Raluca Guslicov, Isabela Chitoșca, Denis Florian, apoi Frații Nistor (Decebal și Cosmin) și instrumentiștii Iuliana Ghiduc și Bogdan Vasian (vioară), Silviu Stoica (chitară) și Vincențiu Mantu (saxofon). Invitat special este binecunoscutul actor Tudorel Filimon, în rolul Senatorului. Au mai colaborat textierii Sorin Petrescu și Andrei Garici.

Baletul Teatrului „Constantin Tănase” (coregraf: Oana Cocârță) contribuie la reușita acestui spectacol, a cărui muzică este semnată de compozitorul Mihai Alexandru.

Vasile Muraru, Valentina Fătu



Alexandra Crăescu



„Domeniile Savoy” este un spectacol dorit, muncit și iubit! Sperăm să regăsiți în el toată dragostea noastră pentru revistă! Bucuria de-a fi aici, pentru publicul nostru, cu același entuziasm ca-n anii debutului, dar și cu experiența adunată de-a lungul stagiunilor. Avem alături de noi aceeași echipă de creație pe care am pariat în urmă cu ceva ani. Le mulțumim și împărțim reușita proiectelor noastre! Colaborarea cu compozitorul Mihai Alexandru este o premieră... la Premieră! Îi mulțumim pentru muzica lui excepțională și sperăm într-o frumoasă și lungă colaborare. Artiști tineri, foarte tineri, dar și

Decorurile fastuoase și costumele au fost gândite și create de scenografa Francesca Cioancă: „Mă bucur că am ocazia să fiu parte din acest proiect și să contribui, din punct de vedere vizual la conturarea ideii regizorale a spectacolului. Am gândit cu grijă toate costumele, decorurile și butaforia, ținând cont de formă, textură, culoare, accesorii”... Petre Țalea a fost „arhitectul” decorurilor, iar „light design”-ul aparține lui Alin Popa și Ștefan Biro. Costumele au fost realizate în atelierile de creație ale Teatrului „Tănase”.

Frații Nistor



Bianca Sârbu-Romanescu



artiști cu experiență teatrală valoroasă ne sunt parteneri de scenă în această nouă producție. Le mulțumim și le dorim succes! În ceea ce ne privește noi mulțumim spectatorilor că sunt aici de fiecare dată când se trage cortina! Și-i mulțumim și lui Dumnezeu pentru că ne-a dat voie să-l recunoaștem în toate serile în care am meritat aplauzele lor!” – spuneau Vasile Muraru și Valentina Fătu, creatorii spectacolului „Domeniile Savoy”, declarat sold-out încă la primele reprezentații.

Inspirată includerea în scenariul spectacolului și a unui „tablou spaniol” realizat de baletul Teatrului „Tănase” (splendide costume, la fel ca și cele din uvertura și prologul cu cei doi actori, excelenți în rolurile Bazil și

Valentina), acompaniați de chitaristul Orchestrei Teatrului „Tănase”, Silviu Stoica, în stilul genului revuistic, de variété și divertisment; acesta prefațează excelent și intro-ul inspirat de *Carmen* de Georges Bizet cu Valentina Fătu, apoi

„Exista în planurile mele de cel puțin 10-15 ani intenția de a face muzică pentru un spectacol atât de frumos și de complex și îmi doresc să fie un mare succes și să se vadă roadele muncii noastre de atâtea luni încoace” –

Vasile Muraru, Valentina Fătu



sceneta „Donna Carmen și Toreadorul” sau cupletele „...Corida politică” și „Y viva España” cu Vasile Muraru și Valentina Fătu.

Și cum Mihai Alexandru semnează muzica spectacolului, nu puteau lipsi șlagărele lansate de compozitor de-a lungul timpului: „De mă vei chema” cu Alexandra Crăescu, laureata noastră (ea își face apariția pe scenă alături de baletul „înveșmântat” în costume gen „Carnavalul de la Rio”, interpretând „Conga”), „Lângă mine” și „Dincolo de noapte e zi” (cu Bianca Sârbu Romanescu), „Am aripi să zbor” și „Îți mulțumesc” (Daniela Tănase).

mărturisirea muzicianului distins în 2014 cu premiul „Compozitorul Anului” la Gala Premiilor revistei „Actualitatea muzicală” a UCMR.

Și momentele muzicale susținute de Frații Nistor („Of, ce doare!”, acompaniați de saxofonistul Vincențiu Mantu și de violonistul Bogdan Vasian), cărora li se alătură actrița Isabela Chitoșca („Cupidon”) sunt pline de savoare. „Am lucrat la acest spectacol cu aceeași bucurie pe care am avut-o acum zece ani la prima mea colaborare cu Teatrul «Tănase» (este vorba despre spectacolul «Gong și de la capăt» de Vasile Muraru și Valentina Fătu, care a avut premiera pe 4 decembrie 2015 – n.a.) și cu aceeași dorință de a oferi publicului emoții reale” – spunea

coregrafa Oana Cocârță. „Domeniile Savoy este un proiect viu, puternic și de succes, cu șansa evidentă de a deveni un spectacol jucat ani la rând”.

Un moment-surpriză, de mare impact, are loc la fiecare final de reprezentație, când un spectator care aniversază ziua de naștere chiar în acea zi este invitat și serbat pe scenă, sub luminile rampei, alături de artiștii Teatrului „Tănase”, care îi cântă „La mulți ani”, primind toată atenția, aplauzele, dar și un dar din partea partenerilor. (Foto: Teatrul „Tănase”)

Oana GEORGESCU



Laura Stoica

Pe Laura Stoica am cunoscut-o către sfârșitul anilor '80, la Festivalul de muzică ușoară de la Amara, lângă Slobozia, jud. Ialomița. Amara este o stațiune balneoclimaterică renumită (lac cu apă sărată, nămol, baze de tratament), bună parte din spectatori de la Grădina Cinemascop, cu o mie de locuri (ocupate pe vremuri până la refuz), provenea din cei veniți la odihnă și la tratament. Era un festival foarte important, îl cunosc bine, l-am prezentat de vreo 25 de ori, i-am dedicat și o carte la ediția a 50-a, fiind într-un fel o antecameră a celui de la Mamaia. Era programat în primul sfârșit de săptămână din august, iar Mamaia la final de lună, deci mulți tineri soliști fie se rodau acolo, fie își testau talentul și repertoriul. M-am împrietenit atunci cu Laura Stoica, reprezentantă a jud. Dâmbovița (nefiind decât prezentator, nu și membru al juriului, nu era nici o problemă), care m-a cucerit prin maniera sa mult mai modernă de interpretare decât a altora, anticipând stilul cu pronunțată tentă rock de mai târziu. Acum îmi aduc aminte că nu era deloc fericită, mi-a povestit multe neazuri ale ei... Soarele a ieșit pe strada sa la prima ediție post-decembristă a Festivalului de la Mamaia, în 1990, când am avut bucuria s-o anunț în postura de câștigătoare a premiului I, obținut prin interpretarea superlativă a melodiilor „Te condamn, iubite!” de Marius Țeicu și „Dă, Doamne, cântec!” de Viorel Gavrilă și întrecându-i pe următorii clasați pe podium, Adrian Enache, din Galați – premiul II, și Alina Perletta Toma, din Constanța – premiul III (aceasta din urmă este stabilită în Italia, unde are o frumoasă carieră muzicală sub numele de Perla Toma). Curios, m-am

interesat de unde până unde Perletta și am aflat că este un soi alb de struguri cu bobul perfect rotund, ferm și mai ales fără sâmburi, cultivat și în Dobrogea. Victoria la concursul de Interpretare de la Mamaia reprezenta încă, la acea vreme, nu ca astăzi, consacrară, așa încât Laura Stoica a început să apară frecvent pe micul ecran și să fie solicitată de compozitori. Așa încât la ediția următoare a Festivalului de la Mamaia, în 1991, a fost inclusă într-un recital colectiv al tinerilor soliști în mare ascensiune, alături de Monica Anghel, Cătălin Crișan, Marina Florea, Mădălina Manole, Aurelian Teмиșan, dar mai ales a apărut în Gala laureaților,



la secțiunea numită greșit, în programul de sală, „Șlagăre 1991”, de fapt fiind vorba îndeosebi de melodii de succes din 1990. Prin forța și prin magnetismul interpretărilor sale a condus către distincții piesele „Dă, Doamne, cântec!” de Viorel Gavrilă, versuri Eugen Rotaru (premiul II), și „Un actor grăbit”, a tânărului compozitor Bogdan Cristinoiu, versuri Andreea Andrei. Ce credeți că a primit din partea juriului acest șlagăr uriaș? Doar o... Mențiune, ceea ce nu l-a împiedicat să străbată timpul, fiind reluat și astăzi, ca și cântecele deja amintite lansate de Laura, de tinerii soliști aspiranți la gloria muzicii ușoare. În scurtă vreme Laura Stoica a devenit o mare vedetă, a cucerit premii la Festivalul internațional „Cerbul de aur”, a impus imaginea ei rock, cu pantaloni din piele și ținute pe măsură, alături de propria formație, cântând compozițiile ei, adesea pe versurile semnate de ea. Am făcut multe turnee cu ea, memorabile rămânând concertele din micuța sală de la Călărași, dar n-am mai fost la microfonul de prezentare în seara fatidică, la spectacolul de la Ploiești. Toți știm cum radia de fericire, era veselă, își găsise marea iubire, era însărcinată... Erau amândoi în mașină, ea și logodnicul ei (de fapt erau... trei!), când viața le-a fost curmată nemilos într-un accident cumplit. Ne-au rămas cântecele ei, amintirea unei artiste excepționale și mă bucur că, așa cum am aflat, la Târgoviște se organizează un festival în memoria Laurei Stoica.

U. OCTAVIAN



Stela Enache – 55

Într-o perioadă în care, în țara noastră, valorile sunt tot mai puțin apreciate și cinșite cum se cuvine este o adevărată revelație când descoperi că mai există și excepții. Autentică vedetă a muzicii ușoare românești, Stela Enache a fost sărbătorită cu ocazia celor 55 de ani de carieră prodigioasă pe scena Aulei Magna a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”. Inițiativa a aparținut prof. univ. dr. Corina Dumitrescu, președinte și co-fondatoare a instituției, tot dânsa fiind cea care în 2020 i-a propus interpretei să devină Consilier cultural al universității, dar și Coordonator ART HUB la „Nordic Elite School”, în care calitate Stela Enache coordonează o serie de evenimente cultural-muzicale - despre cele de muzică ușoară, între care se înscrie și cel de față, am relatat nu o dată. Dar deocamdată, așa cum ni se pare normal, să încercăm să retrăsim momentele esențiale ale carierei de excepție a artistei.

În orașul natal, Reșița, micuța Steriana Enache a studiat pianul de la 6 ani, a absolvit clasa de canto clasic la Școala populară de arte din oraș, iar la doar 17 ani devenea studentă a Conservatorului „Gheorghe Dima” din Cluj-



George Grigoriu le-a fost... naș: lui Marius Țeicu chiar de căsătorie, iar Stelei Enache naș... indirect, fiindcă el a fost cel care a mijlocit apropierea dintre interpretă (căreia îi încredințase deja un prim slagăr la festivalul de la Mamaia, „Pentru un sărut”) și Florin Bogardo, chiar la manifestarea de pe litoral, când le-a împreunat mâinile și i-a spus lui Florin: „Îți prezint un viitor star al României!”. Între ei s-a

Cătălin Crișan



Napoca. Între timp însă cochetase și cu muzica ușoară, cântând alături de orchestra liceului, apărând pe micul ecran ca reprezentată a Banatului și cucerind premii la diverse concursuri. La Conservator a reușit la Canto clasic, dar cum nu avea vârsta minimă obligatorie de 18 ani a optat pentru Pedagogie-Dirijat. În timpul studenției a devenit o mică vedetă a Clujului, cântând la Casa de cultură a studenților alături de orchestra dirijată de un minunat animator, compozitorul Gabriel Mărgărint. Un amuzant detaliu biografic este legat de Marius Țeicu, născut și el tot la Reșița. În cazul amândurora reputatul compozitor

născut o frumoasă poveste de dragoste, cimentată de cele nu mai puțin de 76 de melodii pe care compozitorul (care s-a stins din viață în 2009, la doar 67 de ani) i le-a încredințat, dar și prin cei doi copii, Laura și Anton. Florin Bogardo era deja un compozitor consacrat, premiat încă de la prima ediție a festivalului de la Mamaia, în 1963, cu piesa „Cum e oare?”, iar Stela Enache s-a lansat practic în 1971 la festivalul de la Mamaia, unde a cucerit premiul II la concursul de Interpretare, cântând melodii de George Grigoriu și de Radu Șerban. Devenită rapid cunoscută, în 1973 a întreprins deja primul turneu peste hotare, în RFG, cu orchestra Teatrului de revistă „Constantin Tănase” dirijată de compozitorul Gelu Solomonescu. Imediat după aceea a devenit solista orchestrei Electrecord, dirijor Alexandru Imre, orchestră preluată după moartea acestuia de bateristul Doru Danciu sub noul nume Electric-Cord și apoi Sunshine Band, cu care a colindat întreaga lume. În concerte a avut ocazia să cânte alături de Gilbert Bécaud, Jennifer Rush sau Gloria Gaynor, calculând că a înconjurat globul de câteva ori cu vasele elegante de croazieră pe care a cântat! A mai colaborat cu formațiile Star 2000 a lui Petre Geambașu și Romanticii, lider Mircea Drăgan până în anul 2006, când a renunțat la turneele în străinătate pentru a se dedica familiei și activității muzicale pe plan intern. Între sutele de melodii

din repertoriul său se numără, alături de șlagărele lui Florin Bogardo, creații de Vasile Veselovski, Jolt Kerestely, Dan Stoian, George Grigoriu, Ionel Tudor, Paul Urmuzescu, Vasile V. Vasilache sau Marcel Dragomir. Dintre titlurile emblematice aparținând lui Florin Bogardo fac parte acelea ce figurează de fiecare dată în repertoriul de concert al Stelei Enache: „Balada pescărușilor albaștri” (tema muzicală a filmului „Declarație de dragoste”), „Să nu uităm să iubim trandafirii”, „N-ai să mă poți uita”, „Diminețile mele”, dar mai ales „Ani de liceu”, piesă ce i-ar fi imposibil s-o ocolească, presupunând că ar vrea. Acest mare șlagăr a fost compus de Florin Bogardo (care a și intervenit vocal în varianta originală) la dorința regizorului filmului „Licenii”, Nicolae Corjos,



Alături de Octavian Ursulescu și Corina Dumitrescu

Mirabela Dauer



inegalabilă, Mirabela Dauer a deschis concertul cu patru din șlagărele de referință ale repertoriului ei, făcându-ne să modificăm puțin titlul unuia dintre ele și să-i declarăm: „Ce dor ne-a fost de tine, Mirabela!”. Titlatură artistică extrem de solidă, cu numeroase discuri, apariții TV, concerte, colaborări, ALESIS înseamnă Alina și Romeo Negoiasă. Cei doi sunt originari din Câmpina, unde au un studio de înregistrări performant, iar în aparițiile scenice se impun prin calitatea muzicii și a versurilor semnate de Romeo Negoiasă, în timp ce Alina Negoiasă posedă indiscutabil una dintre cele mai frumoase voci din muzica ușoară autohtonă. Anul viitor îl vom sărbători și pe Cătălin Crișan la

versurile aparținându-i lui Sașa Georgescu. După cum se știe, filmul a avut un succes uriaș, un rol important jucându-l scenaristul George Șovu și firește interpreții rolurilor principale, Oana Sîrbu și Ștefan Bănică jr.

Și acum să revenim la gala în care Stela Enache a fost sărbătorită la împlinirea a 55 de ani de carieră, fiind înconjurată pe scenă de colegi dragi. Mirabela Dauer a venit direct din turneul pe care-l întreprinde în țară alături de Gheorghe Gheorghiu în organizarea experimentatului Marius Gavrilă, mare admirator al „Generației de aur” a muzicii ușoare românești. Cu vocea ei



Alături de Alesis și de Marina Florea

patru decenii de la lansarea sa de neuitat, cu un premiu I la Festivalul de la Mamaia! De atunci a devenit un nume de primă mărime pe firmamentul genului, este actor, dramaturg și regizor, dar mai ales un compozitor cu multe șlagăre la activ. Cu câteva dintre acestea și-a încântat publicul la gală, încheind, nu se putea altfel, cu „Dacă pleci”, reluat în cor de toată sala. După ce Cătălin Crișan...a plecat, însoțit de aplauze, a intrat în scenă mai dinamică și mai volubilă ca altădată (erau alte vremuri...) Marina Florea. Modestă, ea a neglijat să aniverseze la rândul ei 40 de ani de la debut, cu cucerirea Trofeului de interpretare la festivalul de la Mamaia, la reluarea acestuia, în 1983, dar nu e timpul pierdut, mai sunt doar 2 ani până la sărbătorirea de 45! Explozivă, așa cum o știm, ea a dat viață vechiului, marelui șlagăr al lui Nicolae Kirculescu „Nu te pot uita”, cu un aranjament modern semnat Mihai Alexandru, continuând chiar cu piesa dansantă a acestuia, „Asta-i seara ta” și încheind, nu întâmplător, cu titlul-fetisă al repertoriului ei, „Stele perechi” de Ionel Tudor. Am scris „nu întâmplător”, fiindcă după două... perechi de stele a intrat în scenă însăși STEAUA seriei, sărbătorita, aflată cum s-ar spune la ea acasă. Elegantă, distinsă, firește fericită și ușor emoționată, Stela Enache a adus un omagiu recent dispărutului Jolt Kerestely, prin melodia „Samba”, după care a mângâiat aranjamentele florale superbe din fața

Marina Florea



scenei, alcătuite din trandafiri albi, și a cântat „Să nu uităm să iubim trandafirii”, marele șlagăr al lui Florin Bogardo pe versuri de Ovidiu Dumitru. În final, chiar să fi vrut să cânte altceva nu putea, fiindcă tot publicul, exaltat după evoluțiile anterioare, a cerut într-un glas – mai aveți vreo îndoială? – „Ani de liceu”, cântat cu mic cu mare de toată sala. După care flori, îmbrățișări și un „La mulți ani!” adresat, la urma urmei, muzicii ușoare românești și tuturor reprezentanților săi de frunte! (Foto: Florian Nanu)

Marius GHERMAN

Taylor Swift

Înființat în 1969, Songwriters Hall of Fame a fost conceput cu scopul de a-i onora pe cei mai buni, prolifici și apreciați compozitori de cântece ai culturii pop. În peste jumătate de secol de existență, această galerie a celor mai talentați creatori de hituri și piese nemuritoare cuprinde NU mai puțin de 500 de nume.

În acest an, Taylor Swift a fost introdusă în Songwriters Hall of Fame, devenind, la 36 de ani, cea mai tânără artistă care să fie inclusă.

Cu 12 albume de studio, însumând aproape 200 de cântece compuse, Taylor Swift se află în prima linie a artiștilor pe plan global, în ultimul deceniu devenind ea însăși un fenomen mondial. Nu puține sunt cântecele devenite șlagăre, 14 dintre ele atingând și poziția numărul 1 în clasamentele Billboard: „We Are Never Ever Getting Back Together” (2012), „Shake It Off” (2014), „Blank Space” (2014), „Bad Blood” (feat. Kendrick Lamar) (2015), „Look What You Made Me Do” (2017), „Cardigan” (2020), „Willow” (2020), „All Too Well

(Taylor’s Version)” (2021), „Anti-Hero” (2022), „Cruel Summer” (2023), „Is It Over Now? (Taylor’s Version) (From the Vault)” (2023), „Fortnight” (feat. Post Malone) (2024), „The Fate of Ophelia” (2025) și „Opalite” (2026). Swift deține numeroase recorduri în materie de vânzări, de timp petrecut pe primele locuri în cele mai importante clasamente sau recorduri privind încasări din turnee.

Stilul versurilor, sensibilitatea liniilor melodice și-au găsit ecoul în viața milioanei de fani. În jurul cântecelor și al autoarei lor s-a format un adevărat cult, cei mai înfocați susținători autointitulându-se „swifties”.

Poziționându-se încă de la început ca o cantautoare, o artistă cu propria sa cale, Swift și-a consolidat timp de 20 de ani această reputație, iar printre sutele de milioane de consumatori de muzică de pe planetă, de la „swifties” până la ascultătorii pasivi de playlist-uri, putem presu-



pune că nu există nimeni care să nu fi auzit vreun vers sau o frântură de melodie scrisă de Taylor Swift.

David LAPADAT

Victorie românească

După succesul ediției inaugurale, în ciuda lipsei de experiență, emoțiilor și fireștilor stângăcii, organizatorii au oferit o foarte puternică ediție a II-a, între 5 și 9 martie 1969, cu 28 de concurenți (între care, surprinzător, nume foarte cunoscute, cum ar fi Frida Boccara sau Roy Black, pentru

Luminița Dobrescu



că Julio Iglesias abia își începea ascensiunea), 26 de posturi TV reprezentate într-un fel sau altul și 12 recitaluri cu autentice vedete internaționale. De data aceasta pagina „Actualitatea pentru tineret” a cotidianului „Scânteia tineretului” era prezentă prin echipa din care făceam parte alături de redactorul Ion Marcovici și de un fotoreporter, așa încât multe din imaginile alăturate sunt în exclusivitate, surprinse la fața locului și niciodată publicate. Îmi aduc aminte că până la începerea concertelor eram încă de la prima oră „de strajă” în holul hotelului „Carpați” (Aro), împreună cu fotoreporterul (ce l-am mai chinuit, săracul...), intervievând tot ce trecea prin zonă, fiind între pușinii jurnaliști care îi abordam direct pe artiști. Cum intrai în holul hotelului, în dreapta, era amenajată un fel de cameră de comandă, unde trona, cu statura sa impunătoare, directorul coordonator al festivalului, Tudor Vornicu, asistat de Radu Anagnoste (secretar general) și de Dinu Săraru (șef al biroului de presă, alături de vedete la toate conferințele de presă). Cum din

1966 colaboram la Radio la celebra emisiune „Metronom”, realizată de Cornel Chiriac, cu care devenisem bun prieten, ne-am dat întâlnire a doua zi la Brașov, fără a bănuși că va veni „montat”. Știam că va pleca peste puțin timp din țară și îmi dăduse clar semn că nu se va mai întoarce, dându-mi pick-up-ul său Belcanto, discuri și benzi. Ei bine, în dimineața respectivă și-a făcut curaj cu un pahar în plus și am asistat la o scenă incredibilă, în care s-a contractat cumplit cu Tudor Vornicu, drept care acesta, ca șef al festivalului și cu funcție mare la televiziune (după Revoluție am citit în „Evenimentul zilei” că avea și un anume mare grad...), i-a confiscat pur și simplu buletinul! Cu greu am reușit să-l potolesc pe Cornel Chiriac și, împreună cu ing. Radu Ionescu de la Radio, l-am dus la un mic hotel din apropiere, unde l-am culcat și am plecat împăcați, pentru ca pe urmă să aflăm că ar fi dat foc la niște perdele... Peste câteva luni primeam o vedere de la Viena, în care mă anunța că în curând va pleca în America, dar după cum se știe și-a mutat celebrul său „Metronom” la „Europa liberă”, la München, în Germania, unde peste câțiva ani va fi asasinat... Una din nemulțumirile lui a ținut de faptul că organizatorii n-au acceptat, în recital, formația Phoenix, pe care o prețuia în mod deosebit. Eu însumi am publicat atunci pe această temă, în rubrica mea din săptămânalul „Contemporanul”, un articol intitulat „Între Sincron și Phoenix”, în care cam nedreptățeam formația lui Cornel Fugaru. I-am spus-o peste ani, cert este că nici una din formații n-a ajuns la Brașov!

De această dată au fost tipărite un cuprinzător caiet-program cu biografiile tuturor participanților - concurenți (cu cel puțin o absență - solista ceică care va deveni laureată!), vedete, dirijori (realizator: Petre Codrea de la TVR), programe de sală pentru fiecare seară, plus o „Ediție specială” cu palmaresul și fotografiile tuturor finaliştilor. Președinte de onoare al Comitetului de organizare a fost compozitorul Ion Dumitrescu, președinte al UCMR, iar președinte al Comitetului de organizare, precum și al juriului internațional (din care a făcut parte și George Sbârcea) - Ioan Grigorescu, director general al Televiziunii Române. Secretar muzical al festivalului a fost compozitorul Paul Urmuzescu, iar dirijori ai orchestrei festivalului - Artistul emerit Sile Dinicu (autor între altele și al unor melodii minunate, cum ar fi „Nopti cu lună-n București”



Cândva, „Cerbul de aur”...

sau „Seri la malul mării”) și Gelu Solomonescu, dirijor la Teatrul „Contantin Tănase” din București (și el bine-cunoscut compozitor - „Nu-ți șade bine când plângi”, „Ochii tăi”, „M-am jurat pe inima mea”). Televiziunea a deplasat, evident, cei mai valoroși oameni (acolo i-am cunoscut pe tinerii Ioana Bogdan și Dumitru Moroșanu, deveniți ulterior nume cu greutate și conducători de departamente la TVR), în frunte cu regizorii Alexandru Bocăneț și Valeriu Lazarov, operatorul-șef George Grigorescu (din echipa căruia făceau parte Gheorghe Crăciun, Constantin Voitițchi, Ilie Șerbănescu și Mihai Brebu, vecinul de palier la bloc al Marinei Voica) și autorii scenografiei, arhitectii Theodora Dinulescu și Virgil Luscov. Spre bucuria noastră și a publicului, „Cerbul de aur” a revenit, absolut pe merit, Luminiței Dobrescu, care a dat viață entuziasmant pieselor „Dacă nu cântați” de George Grigoriu (cel care îi încredințase cu câțiva ani înainte melodia de mare popularitate „Doar băieții sunt de vină”) și „Of, inimioară” de Edmond Deda. Rolul impresionantului caiet editat de UCMR, cu peste o sută de creații românești de muzică ușoară, și-a dovedit din plin viabilitatea, rezultând o mare diversitate repertorială în alegerile finaliștilor străini, cu cântece ale unor autori din



Anda Călugăreanu

Ghiuli Cioheli



sărut” de Camelia Dăscălescu), Slobodan Stefanovici din Iugoslavia („Nici o lacrimă” de Ion Cristinoiu), Kaare Sundelin din Suedia („Ploaia și noi” de Vasile V. Vasilache), Margarita Dimitrova din Bulgaria („Noapte fermecată” de Laurențiu Profeta), Jacek Lech din Polonia („Serenada tinereții” de George Grigoriu), Aarno Raninen din Finlanda („Oglinzile mării” de Eugen Teger), Bent Warburg din Danemarca („Mi-e dor de-o dragoste curată” de Marius Mihail), Renate Kern din RFG („Adio!” de Nicolae Kirculescu), Grant Frazer din Scoția („Măicuța mea” de Temistocle Popa), Renata Paccini din Italia (tot „Of, inimioară”, a patra versiune!), Julio Iglesias („Ale tale” de Aurel Manolache, șlagăr lansat în duet de Margareta Pâslaru și de Dan Spătaru), Charlotte Leslie Aiello din Luxemburg („Nici o lacrimă” de Ion Cristinoiu), Cheryl Clair din Anglia

toate generațiile, unele mai puțin cunoscute marelui public. Astfel, câștigătoarea „Cerbului de argint”, Hanja Pazeltova din Cehoslacia, a ales „Mi-e dor de-o dragoste curată” de Marius Mihail, Conny Vink din Olanda, „Cerbul de bronz”, a cântat „În amurg” de Aurel Giroveanu. János Koós din Ungaria (Premiul UCMR) s-a oprit la „Te-așteaptă un om” de Ion Cristinoiu, piesa din repertoriul propriu fiind cunoscuta „Fata de la pian”, iar Jacqueline Midinette (Elveția) și-a datorat Premiul de popularitate și compoziției lui Florentin Delmar „Când dansez cu el”. Am putea spune că a fost o ediție nu numai a Luminiței Dobrescu, ci și a compozitorului Edmond Deda, deoarece piesa acestuia „Of, inimioară” a adus Premiul tinereții, la egalitate, solistelor Dagmar Frederic (RDG) și Maia Rozova (URSS). Au mai fost și alți concurenți străini care au conferit versiuni foarte interesante unor creații românești: Salvatore Vinciguerra din Italia („Nu-ți fie teamă de-un



Udo Jürgens la conferința de presă alături de Aurel Giroveanu (al doilea din dreapta-sus) și Dinu Săraru (primul din stânga-jos)

George Sbârcea



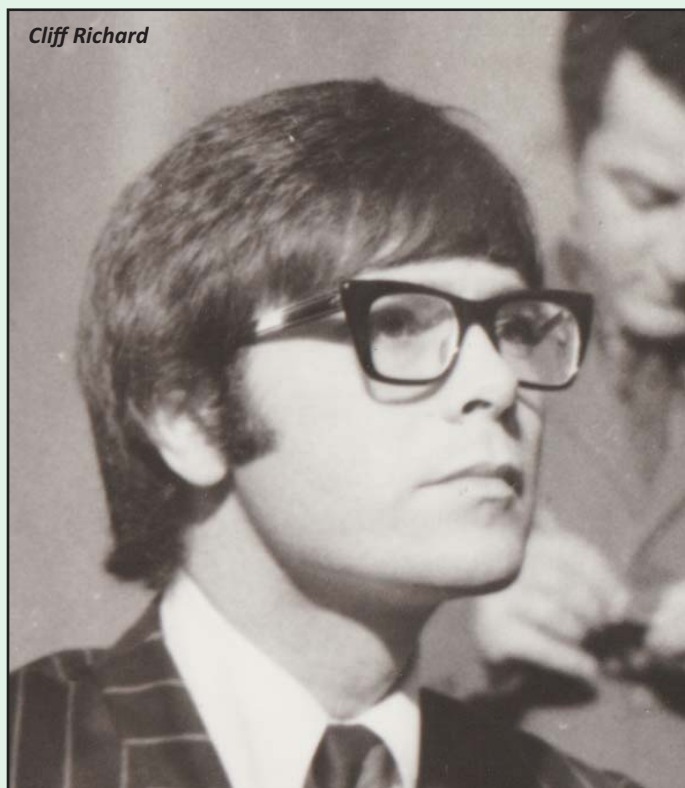
(„Nu-ți șade bine când plângi” de Gelu Solomonescu), Serge Davignac din Belgia („Noapte fermecată” de Laurențiu Profeta), Stavro Shaiilis din Cipru („Fire-ai inimă să fii!” de Vasile Veselovski), parte din ele gravate pe discuri Electrecord. Trei mențiuni au fost acordate valoroaselor noastre reprezentante Mihaela Mihai („Trurli, trurli” de Vasile Vasilache, „Glasul tău” de Alexandru Mandy) și Anda Călugăreanu, precum și remarcabilei artiste franceze originare din Maroc, Frida Boccara, cu un „Trurli, trurli” covârșitor. Juriul parcă a încercat să-și repare greșeala acordându-i acesteia din urmă (care peste două luni avea să triumfe la Eurovision!) și un Premiu al Criticii, la fel cum a procedat cu o autentică vedetă europeană, Roy Black din RFG (doar Premiul special al juriului), care domina topurile cu melodiile „Ganz în weiss” și „Bleib bei mir”. Dacă juraților le putem imputa că nu au avut flerul de a anticipa ascensiunea mondială a lui Julio Iglesias, deși

Gigliola Cinquetti



cu piesa din concurs, „La vida sigua igual”, cucerise deja Spania, marginalizarea în palmaresul final a Fridei Boccara și a lui Roy Black este impardonabilă. Însă, așa cum se va vedea și la următoarele două ediții, jurații din țările Benelux și-au dominat colegii. În finală au mai cântat Ghiorgghi Kordov (Bulgaria), Jerry Rix (Olanda) și Danny Doyle (Irlanda). Între participanții de peste hotare au exprimat aprecieri la adresa festivalului compozitorul italian Giovanni d’Anzi, criticul muzical Andreas Razumovsky de la ziarul german „Frankfurter Allgemeine Zeitung” (observatori), Boris Parsadonian de la televiziunea sovietică, impresarul englez David Stones, Dick van Bommel de la televiziunea olandeză, elvețianul Eugene Tiel, bulgarul Gheorgghi Ghenov, directorul festivalului „Orfeul de aur” (membri în juriu), în timp ce franțuzoica Agathe Mella, membră și ea a juriului, a apreciat la superlativ, dintre creațiile românești, „Nici o lacrimă” de Ion Cristinoiu și „Trurli, trurli” de Vasile Vasilache, iar Nicolaus von Ramm, director al unei case de filme muzicale din RFG, a amintit

Cliff Richard



de filmele muzicale românești transmise la posturile TV din țara sa, prin care Margareta Pâslaru s-a făcut cunoscută.

În ce privește recitalurile, este de neînțeles cum de nu s-au gândit organizatorii să-l invite pe câștigătorul primei ediții, belgianul Jacques Hustin, în schimb s-au orientat perfect oferindu-i ocazia unui show pe măsură singurei noastre laureate din 1968, Margareta Pâslaru. La un deceniu de la debut, răstimp în care și-a ilustrat talentul pe scena festivalului de la Mamaia sau pe aceea a manifestărilor internaționale de la Sopot sau Varadero, dar și în teatru au film, Margareta Pâslaru s-a simțit în elementul ei alături de star-uri mondiale, postură în care se mai aflase la începutul aceluși an la Cannes, la MIDEM (Târgul Internațional al Discului și al Editurilor Muzicale). Americanul O. C. Smith a adus la microfon piese rhythm and blues, în timp ce Waldemar Matuška din Cehoslovacia s-a dovedit un brav adept al genului country and western. Exotica japoneză Mie Nakao a fost probabil prima vedetă din Țara Soarelui Răsare venită la noi, aureolată fiind de

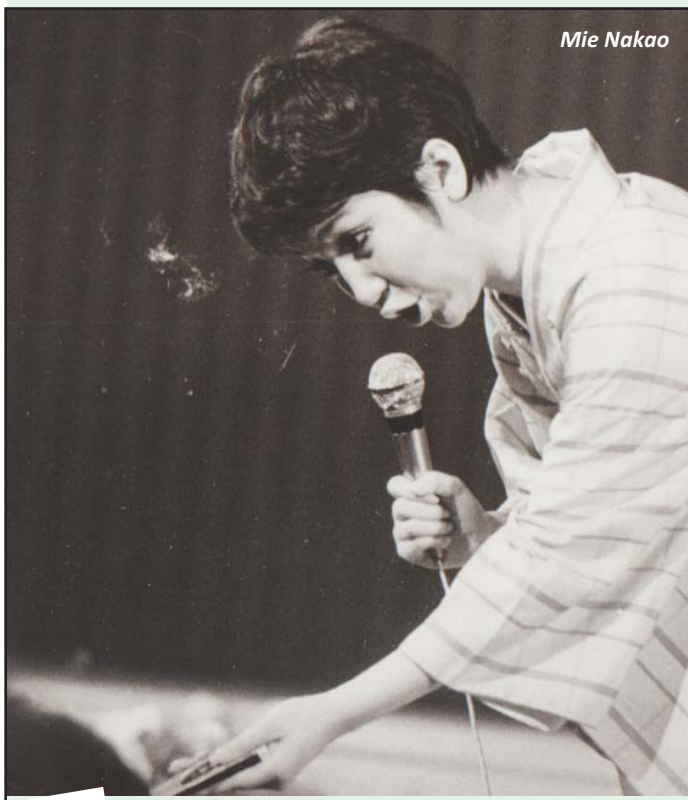
Cândva, „Cerbul de aur”...

premiul de la Rio de Janeiro; gruzina Ghiuli Cioheli, „Vocea inimii”, cu un premiu I la Sopot, și-a confirmat supranumele de „Ella Fitzgerald a Uniunii Sovietice”; Tereza Kesovija (Iugoslavia) a adus, alături de soțul ei Miro Ungar, temperament și căldură, filtrate prin romantismul



Frida Bocara

muzicii ușoare franceze. Inițial... flautistă și violoncelistă în Orchestra Filarmonică din Zagreb, s-a impus în lumea cântecului de limbă franceză, stabilindu-se la Paris și apoi la Monte-Carlo (de altfel a reprezentat Principatul Monaco la cea de-a 11-a ediție a concursului Eurovision, găzduită de Luxemburg în 1966). Conform tradiției, Franța a adus pe podium la Brașov două reprezentante ale „cântecului literar”, artiste cu totul speciale. Barbara, pe numele real



Mie Nakao

Monique Serf, supranumită „La grande dame de la chanson”, se mândrea cu două trofee oferite de Academia franceză a discului „Charles Cros”, între care Marele Premiu „Paul Gilson”, și cu numeroase piese de mare succes, între care „Parce que je t’aime”. Apariția ei misterioasă, interpretările intimiste, cu accente teatrale, vor fi reeditate în alt registru la ediția 1970 de poloneza Ewa Demarczyk. Cât despre Juliette Gréco, Louis Nucero scria: „Ea a rămas cea mai mare, după dispariția celei mai mari, care a fost Edith Piaf”. Personaj de domeniul legendei, ea a venit la Brașov în plină maturitate artistică, la 42 de ani, adorată de intelectualii francezi. Despre ea Jean-Paul Sartre scria: „O voce ce poartă în ea milioane de poeme pe care nimeni nu le va putea scrie vreodată”, iar Jean Cocteau: „Gréco e o muziciană a liniștii, a cărei voce pornește din inimă”. A fost muza lui Jacques Prévert, Raymond Queneau, Pierre MacOrlan, Josef Kosma, Picasso, Georges Auric, Poulenc, Darius Milhaud și a jucat în peste 20 de filme, dintre care la noi mai cunoscut este serialul TV „Belphegor”. Austriacul Udo Jürgens (Bockelmann) era deja celebru în 1969, dar nu mulți își aduceau aminte că fusese la Sala Palatului în 1964, la 30 de ani, cu formația

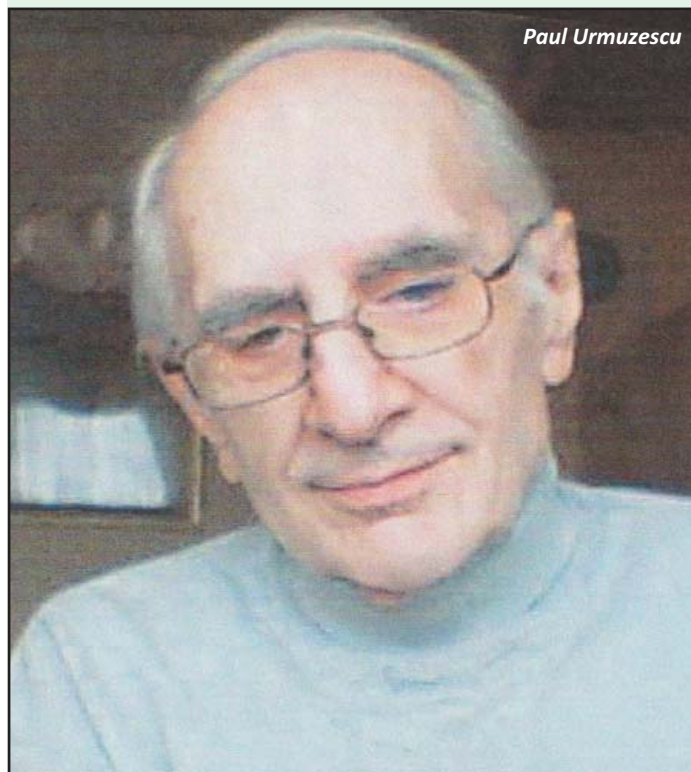


Mihaela Mihai

trompetistului Willy Fantel, ca pianist și ca solist vocal, recitalul fiind gravat pe un disc Electrecord. Gloria i-a adus-o însă concursul Eurovision, unde a perseverat până a triumfat, începând cu ediția de la Copenhaga din 1964 – doar locul 5, dar compoziția sa „Warum, nur warum?” îi aducea primul „Disc de aur”. Nu se lasă și în anul următor urcă o treaptă, locul 4 cu „Sag ihr, ich lass grüssen”, pentru a da marea lovitură în 1966, când triumfă cu celebrul „Merci, chérie” în finala din Luxemburg, unde a fost, așa cum am amintit, și Tereza Kesovija. Au urmat noi recunoașteri ale talentului său (inclusiv de compozitor, piesele sale fiind cântate de Caterina Valente, Sarah Vaughan, Shirley Bassey), la Sanremo, la Veneția, Split,

Sopot (Marele Premiu), după care în 1968 și-a văzut editat un nou disc la casa Electrecord.

Fără a fi foarte cunoscut marelui public de la noi ca alți soliști americani, Frankie Avalon (Franco Avalonne, cu origini evident italiene) a marcat epoca sa, fiind deja, la 29 de ani când a ajuns la Brașov, nu numai interpret, dar și



Paul Urmuzescu

compozitor și îndrăgit actor de film. Cu un timbru adolescentin a impus frumoasele sale melodii romantice de dragoste, între cele mai cunoscute fiind „Venus”, „Why?”, „De De Dinah”, „Here is the ladies”, „Summer scene”. Dar, să recunoaștem, două au fost vedetele foarte îndrăgite și cunoscute la noi care au fost așteptate cu mare nerăbdare. Gigliola Cinquetti (care după multe decenii a revenit la „Cerbul de aur” cu un recital și ca membră în juriu) s-a impus la doar 16 ani, când melodia cântată de ea, „Non Ho L'Età”, a triumfat la cea de-a XIV-a ediție a festivalului de la Sanremo, în 1964. Succesul este dublat la foarte puțină vreme prin triumful la festivalul Eurovision de la Copenhaga, în același an, adolescenta devenind peste noapte un star internațional, cu un turnee magistrale în Japonia, Argentina, Mexic și SUA. La Sanremo 1965 nu câștigă, dar bate toate recodurile discografice cu piesa „Ho bisogno di vederti”, în schimb triumfă din nou în 1966 cu superba compoziție a lui Domenico Modugno „Dio, come ti amo!”. Festivalul devine într-un fel specialitatea sa, intrând în finală și în 1968 (cu piesa „Sera”) și 1969, cu doar câteva săptămâni înainte de a sosi la Brașov, unde a impresionat prin recitalul său plin de gingășie și de lirism, înafara titlurilor amintite oferindu-ne „Giuseppe în Pennsylvania”, „Rosa nera”, „Una storia d'amore”. Păstrez cu drag scrisorile primite de la ea (ca și de la Caterina Caselli, Rika Zarai, Amália Rodrigues, Jacques Hustin, între alții) și regret că n-am reușit să ajung acum câțiva ani s-o reîntâlnesc, când a revenit la Brașov... Și, în fine... „Congratulations”! Pentru a vă da seama că încă de tânăr Cliff Richard (Harry Webb pe numele real) s-a impus ca o vedetă, celebra publicație muzicală britanică „New Musical Express” titra în septembrie 1968, la aniversarea a 10 ani de

activitate a solistului alături de formația The Shadows: „The Star Stayer!” (Steaua care nu apune). Cu prima sa formație, The Drifters, obține primele succese cu piesele „Move it” și „High Classbaby”, dar anul 1959 îi schimbă destinul, prin succesul mondial al cântecului „Living doll”, declarat hit-ul anului și care duce la un nou nume al formației sale, Four Jets, devenit apoi The Shadows (cu un chitarist excepțional, Hank Marvin). O serie de filme muzicale îi oferă ocazia să lanseze noi piese de succes – „Expresso Bongo”, „Serious Charge”, „Summer Holiday”, „Wonderful Life”, „Finder's Keepers”, „Two a penny”, fără a mai vorbi de filmul care ne-a marcat tuturor adolescența, „The Young Ones” (Tinerii). În recitalul său firește că a inclus un colaj din melodiile acestui film pe care nu-l vom uita niciodată, alături de amuzanta piesă „Când voi avea 64 de ani”, vârstă la care se îndoia că-l va mai cunoaște lumea...și uite că s-a înșelat. Închei reamintind ce am mai scris mereu despre juriu și concursuri, mai ales despre jenantul Eurovision, cu ale sale aranjamente dubioase. În aprilie 1968 Cliff Richard a reprezentat Anglia la al XIII-lea Eurovision chiar la el acasă, pe scena celebrei săli londoneze Royal Albert Hall. Dar cum „jocurile” europene nu acceptau să câștige de două ori la rând aceeași țară, imensul șlagăr „Congratulations” s-a clasat pe locul 2, la doar... 1 punct de



Waldemar Matuška

piesa câștigătoare, a spanioloaicei Massiel. Doar că istoria nu iartă: unde și cine este astăzi Massiel, ce a devenit piesa câștigătoare atunci?

Așadar, a II-a ediție a „Cerbului de aur” s-a încheiat cu o strălucită victorie a culorilor noastre (mă felicit că am „răpit-o” atunci pe Luminița Dobrescu și am dus-o undeva spre Poiana Brașov, realizând cu fotograficul Spirea Tomescu o rară copertă color la revista Femeia"!) și cu câteva recitaluri de excepție, cu vedete aflate în plină glorie, în actualitate, deci scumpe. Ce va fi anul următor, vom reuși să păstrăm stacheta înălțată atât de sus? Vom vedea... (Va urma)

Octavian URSULESCU

„Primăvara romanței”

După „Tineretea romanței” și „Romanțele dorului”, facultatea de excelență în domeniu reprezentată de Festivalul național „Crizantema de aur” de la Târgoviște ne-a propus încă un „examen de doctorat” pe scena Sălii Radio, prin concertul „Primăvara romanței”. Acompaniamentul a fost asigurat la cote profesionale de Orchestra de muzică populară Radio, dirijor Adrian Grigoraș, evenimentul fiind organizat de Radio România (Violeta Ianculescu - realizatoare, Anca Negoescu - șef de producție) împreună cu Asociația culturală „Cetatea romanței” Târgoviște, Favorit TV și Fundația „Henry Mălineanu”, fiind transmis în direct, integral, pe pagina de facebook a postului Radio România „Antena satelor”. Un rol extrem de important l-a avut și de această dată reputata interpretă



Adrian Grigoraș, Alina Mavrodin Vasiliu

genului, de la Anton Pann până la reprezentanții contemporani. Meritele fondatorilor acestui muzeu, Teodor Vasiliu și Andrei Vasiliu, se cer subliniate apăsător, fiindcă avem prea puține muzee cu tematică strict muzicală.

Aminteam de reprezentanții de azi ai romanței. Ei bine, protagoniștii ai concertului au fost foarte talentați laureați ai Festivalului Național „Crizantema de aur”, primiți cu căldură de un public avizat, care-i cunoștea evident foarte bine pe fiecare dintre ei - Camelia Florescu, Valentina Verlan, Nicoleta Vasile, Alina Ichim, Lucia Deliu, Ana Maria Racu, Andreea Tican, Marius Bălan, Alexandru Aghenie, Ionuț Ciobotaru, Lorand Cristian. Actualitatea genului a fost marcată și de includerea în repertoriul



Camelia Florescu



Marius Bălan

Alina Mavrodin Vasiliu, directoare artistică a „Crizantemei de aur” și președinte al Federației Române a Asociațiilor și Cluburilor pentru UNESCO: în afara propriilor prestații muzicale, superlative ca de obicei, ea a presărat spectacolul, documentat și cu elocință, cu mărturii legate de istoria seculară a romanței și de Muzeul „Casa romanței” de la Târgoviște, unde sunt teaurizate pagini de neuitat ale



acestora a unor romane mai recente, premiate în cadrul secțiunii de Creație a Festivalului național „Crizantema de aur” și semnate de Paraschiv Oprea, Nicolae Caragia, Camelia Florescu, Ioan Tomescu, Constantin Bardan, Adrian Beldiman, Mircea Andreescu, Stelian Apostol sau Gheorghiuța Burcea. Dar, firește, ca de obicei, repertoriul a fost o antologie a geniului componistic românesc, cu vechi

romane scrise de Vasile Popovici, Iancu Filip, Ionel Băjescu-Oardă, Vespasian Vasilescu pe versurile marilor noștri poeți clasici. De asemenea concertul s-a constituit într-un altar al recunoștinței pentru autenticii corifei ai genului, de la Gherase Dendrino, Henry Mălineanu, Nicolae Kirculescu, Elly Roman, Laurențiu Profeta, Dan Mizrahy la Mia Braia și Emil Gavriș, creațiile acestora fiind aduse la microfon prin interpretări de mare profunzime.

Publicul nici n-a observat când a trecut timpul, fredonând adesea nostalgic la romanele celebre sau descoperind cu încântare valențe neașteptate la melodiile recente... Momentul final a transformat întreaga sală într-un singur glas vibrant și emoționant, artiștii și spectatorii cântând împreună „Ciobănaș cu 300 de oi”, pecetluind o seară de neuitat sub semnul identității și al unității și încheiată cu de-acum tradiționalul slogan „Romașta ne unește!”.

Dorin MANEA

Ornella Vanoni

Cântăreață, compozitoare și actriță italiană, supranumită „Doamna cântecului italian”, Ornella Vanoni a avut o carieră impresionantă. *La Signora della Canzone Italiana* s-a născut în data de 22 septembrie 1934, în Regatul Italiei, provenind dintr-o familie înstărită din Milano. Prima sa pasiune a fost teatrul, iar la numai 22 de ani juca pe scenele din Italia în piese marca Bertolt Brecht. În paralel, din 1960, a început să cânte, reinventând folclorul milanez și cântecele despre crima organizată („Canzoni della Mala”). A debutat discografic în 1961 cu albumul Ornella Vanoni. Trecerea de la teatru la muzică a fost încununată cu hituri majore precum „Senza fine” și „Che cosa c'è”. De altfel, într-o carieră de aproape 70 de ani (1956–2025), a lansat 45 de albume de studio și a vândut peste 55 de milioane de discuri la nivel mondial, fiind una dintre cele mai longevive și populare voci ale muzicii pop italiene. A jucat pe Broadway și în filme. A îmbinat pop, jazz, bossa nova, chanson și cântece tradiționale, iar albume ca „Più di me” (2008) și „Ti ricordi?” (2004) au fost premiate cu discuri de platină. Colaborarea cu Vinicius de Moraes & Toquinho a dat naștere

albumului „La voglia, la pazzia, l'incoscienza e l'allegria” (1976), ce a fost inclus în topul celor mai bune 100 albume italiene de către revista Rolling Stone. A participat de 8 ori la Festivalul Sanremo, obținând locul 2 în 1968 cu „Casa Bianca” și de două ori locul 4 cu „La musica è finita” (1967) și „Eternità” (1970). A primit distincții

mari precum Tenco Award, OMRI (Ordinul de Merit al Republicii Italiene) și un titlu onorific „Doctor Honoris Causa” în Muzică, Cultură, Media și Performanță (Universitatea din Milano). Simbol al eleganței și profunzimii muzicii italiene, Ornella Vanoni s-a stins la vârsta de 91 de ani.

David LAPADAT



We are the Underground

Anul 2026 a început cu revenirea metal-rockului nouăzecist. Festivalul „Petre Magdin: Întâlnirea de la

puțin de 30 de ani) a deschis prima seară cu o prestație în nota obișnuită a ultimei decade. Hathor din Galați (1995) au serbat 30 de ani cu o revenire după o lungă pauză. În cazul L.O.S.T., e vorba de instrumentiști și soliști care au debutat în primii ani 90 sub alte egide, pentru ca acum să susțină numeroase concerte după lansarea de anul trecut a celui de-al doilea album despre care am făcut vorbire atunci. La rândul lor, craiovenii Avatar (foarte aplaudați) s-au întors după o lungă pauză, singurul care a atras atenția între timp fiind chitaristul Dan Scurtu, cu proiecte de studio foarte interesante și moderne. Ultimatum din Timișoara, una dintre cele mai vechi trupe, s-a reunit via Statele Unite și Canada, pentru un mini-turneu care a început în mare forță la Quantic (după bumerangul lansat cu un an înainte - reeditarea albumului „Among potential states”).

A doua seară a început cu Kratos, care au mai estompat din „recrudescența” death metal în favoarea genurilor (înrudite) gothic și doom, ocazie să reamintească - după o lungă pauză - albumul „Arlechino”... și să fie surprinși plăcut că melomanii nu i-au uitat. Bănățenii Grimegod, ca și anul trecut, au abordat în exclusivitate piese de pe primele producții; venind după o serie de mai



Petre Magdin

miezul nopții” programat la Craiova în aprilie adună câteva din trupele cunoscute, nu numai metal rock, dar oferă și șansa unei scene de calibru pentru cel puțin două găști surprinzătoare.

Până atunci, la clubul Quantic din București, gala (debutată cu succes anul trecut) „We are the Underground” a strâns și mai multe formații (nouă față de șapte) să celebreze metal-rockul anilor 90. Evergreed (gașcă înființată relativ târziu, în urmă cu mai



multe concerte după reunire, se pare că au deja destule idei pentru un nou album. Gothic, trupa organizatorului Alin Petruț, este și cea cu activitatea cea mai susținută în ultimul timp, incluzând lansarea unui foarte bun disc - „Ultimatum” - de care iar am vorbit deja. Finalul a aparținut bucureștenilor Taine conduși de același lider fondator Andy Ionescu, la rândul lor cu un album recent, care ca și Grimegod s-au încăpățânat să abordeze piesele vechi care le-au adus consacrarea, la un moment-dat invitând pe scenă vechea secție ritmică.



Tectonic

Post scriptum: Anul acesta se împlinesc patru decenii de la fondarea grupului speed & thrash Tectonic condus de Liviu Hoisan. Dacă în anii 80 apărea ca o ciudățenie pe la festivalurile naționale (de unde și premiul de la „Top T” Buzău pentru abordarea orchestrală – două chitare bass și un baterist electronic), după Revoluție formația și-a câștigat un loc binemeritat în lumea liberă, cu statut de cult band. Nu întâmplător, audiențele au fost atunci peste Iris ori Voltaj; tot așa, albumul discografic „Anomalia” a făcut dreptate metaliştilor, editat fiind de casa de discuri Electrecord. Reinventarea tuturor genurilor de la mijlocul anilor 90 i-a scăzut popularitatea, noile trupe underground au acaparat piața, dar Liviu (inclusiv cu proiectele ulterioare Sub Semnul Crucii / Comandorul Hoisan) a continuat expunerea vechilor piese, concurate – într-un fusion industrial metal – de noile sale compoziții. Plecat din țară de cel puțin un deceniu, Hoisan este așteptat de mai multe generații de rockeri, în primul rând metalişti, care consideră – ca și subsemnatul – că nu și-a spus ultimul cuvânt.

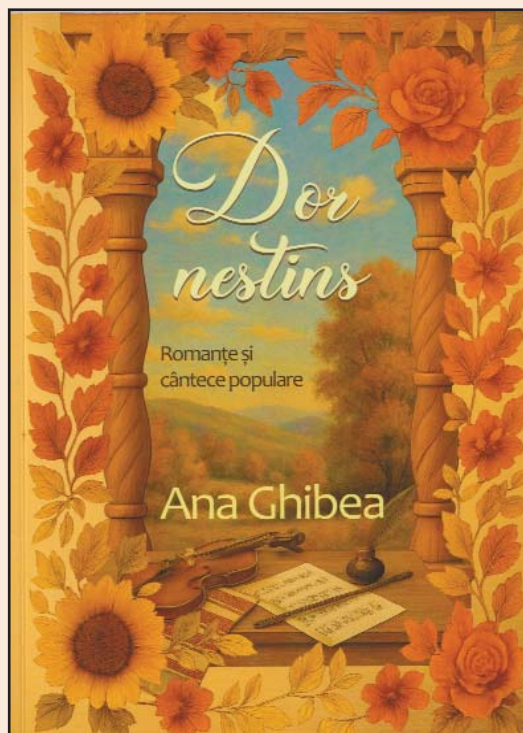
Doru IONESCU

Ana Ghibea: „Dor nestins”

Lumea romanței este relativ mică, dar alcătuită din oameni pasionați, care trăiesc cu intensitate tot ce este legat de acest gen muzical. Ana Ghibea este compozitoare și în egală măsură interpretează creațiile sale, premiate nu o dată la festivalurile „Crizantema de aur” (debut în 2009) și „Crizantema de argint”. Moldoveancă de felul ei, din zona Neamțului, a avut în tinerețe o intensă activitate artistică la Sfântu Gheorghe, în județul Covasna, dar împlinirea talentului și-a găsit-o abia la Târgoviște, unde a urmat cursurile Școlii populare de artă „Octav Enigărescu” cu profesoara de canto Constanța Câmpeanu și cu pianistii Viniciu Moroianu și Lucian Vlădescu.

Beneficiind de orchestrațiile inspirate semnate de Lucian Vlădescu, Stelian Coman, Stelian Apostol, Adrian Ghiocel, a obținut cu compozițiile sale distincții, inclusiv de interpretare, și la alte concursuri de romanțe în afara celor două, atât de importante, amintite. Este vorba de „Rapsodii de toamnă” de la Câmpulung-Muscel (premiul II și trofeul „Vulturii Carpaților”), „Te-aștept pe-același drum” –

Zlatna, „Nicolae Florei” – Bocșa, „Roze pe Bega” – Timișoara, „Poveste de toamnă” – Baia-Mare. Cartea include partiturile (doar două nu-i aparțin) și versurile romanțelor și cântecelor populare semnate de autoare. La final, numeroase personalități din domeniu sunt prezente cu mărturii și aprecieri: Alina Mavrodin Vasiliu, Lucian Vlădescu, Stelian Apostol, Mariana Claudia Filipescu, Ionela Mardare Mirică, Marcel Morărescu, Doinița Moroșanu, Cristache Bellu, Gabriela Raucă.



Camelia Țârlea: „Mândru-i ceru' ca arjintu'”

Un încântător album de colinde, multe din ele mai puțin cunoscute, ne propune soprana Camelia Țârlea,



artistă stabilită împreună cu familia în Germania. De altfel soțul ei Florin Țârlea (flaut, claviaturi) este alături de ea în acest proiect de suflet. Ceilalți colaboratori: tenorul Sergiu Chirilă (voce, chitară, orchestrații, inginer de sunet) și basul Marius Sâmpolean. La finalul audiției îți rămân în memorie versurile: „Mărire-ntru cele nalte/ Toate stelele să salte/Salte Cerul și Pământul/ Și să laude Cuvântul!”.

Dorin MANEA

Albumul cu amintiri

● Ce școală de muzică ușoară a existat cândva la Onești! În frumosul oraș băcăuan activa ca profesor și dirijor (a editat chiar o casetă cu o fanfară!) Eugen Bertea, la



consacrării din Onești înțelegem de ce un prezentator spunea că pesemne este de vină... aerul local, cu toate chimicalele din el! Așadar, în afară de Loredana: Carmen Rădulescu, Mioara Feraru, Anda Vaciu, surorile Spătar (dintre ele Cristina este în activitate, cu succes), Alexandra Ungureanu, Luiza Cioca. Aceasta din urmă (în foto) a fost o adevărată muză a compozitorului Dan Iagnov, care i-a dedicat cântecele unui album minunat, „Luisamour”. Din păcate, Luiza Cioca a fost răpusă, tânără, de o boală neiertătoare, în străinătate, unde se stabilise, la puțină vreme după ce ne părăsise și Dan Iagnov...



● Ana-Maria Tabacu a fost una din vocile de calitate ale muzicii ușoare românești, cu distincții la toate competițiile de gen. Pe lângă aparițiile solistice, a fost solicitată, datorită calităților vocale și fotogeniei, de o serie de artiști importanți. Astfel, a făcut parte

este localitatea natală mureșeană a artistului, unde a fost un timp primar cu multe probleme, deci nu e vorba de band=formație...), cu care a întreprins turnee (multe din ele cu aventuri incredibile pe care le-a povestit apropiaților) și a apărut în recital pe scena festivalului de la Mamaia.

în mormântarea căruia Loredana Groza, fosta sa elevă, a mers special, frumos gest. Dacă trecem în revistă numele solistelor plecate pe drumul

un timp din Mircea Rusu Band (pentru cine nu știe, Band



● Amintirea unei zile frumoase din vara lui 1998, chiar dacă ulterior drumurile lor s-au despărțit. S-au cunoscut în cadrul unui turneu, pe atunci Lucia Bubulac era studentă la Medicină și avea compoziții folk și de muzică ușoară cu priză la public, de Cătălin Crișan nu mai vorbim, era vedeta spectacolului. Talentul muzical s-a transmis celor doi copii ai lor: Daria a apărut în musical-uri și pe scena teatrului de revistă “Constantin Tănase”, iar Daris compune și are propriul studio muzical. Dr. Lucia Bubulac este cadru universitar și, în urma succesului raportat în cadrul unor concerte recente, este decisă să revină și la o carieră muzicală, editând un album discografic. (D. M.)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Corespondenți:

Mariana POPESCU, Constantin-Tufan STAN,
Carmen STOIANOV, Alex VASILIU

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Corina BURĂ, Oana GEORGESCU,
Doru IONESCU, David LAPADAT, Florian LUNGU, Carmen MANEA,
Petruța MĂNIUȚ-COROIU, Doina MOGA, Costin POPA,
Antigona RĂDULESCU, Valentina SANDU-DEDIU
Mirela STOENESCU-TOLLEA, Lena VIERU CONTA

<https://ucmr.org.ro/revistele-ucmr/revista-actualitatea-muzicala/>

Adresa redacției: București, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 19,
sect. 1, 010971, România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742x